

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 98

Poznań, poniedziałek dnia 2 marca 1931

Rok XXVI

Więcej godności

Zdaje się, że przy omawianiu traktatu handlowego z Niemcami można obecnie niemal całkowicie pominąć względy gospodarcze. Dziś już nikt bowiem nie twierdzi, abyśmy mieli z tej umowy odnieść jakieś nadzwyczajne korzyści ekonomiczne. Przeciwnie nawet, zwolennicy ratyfikacji przyznają, że traktat niewątpliwie stanowi lepszy interes dla Niemiec niż dla Polski. Wszyscy się też zgadzają, że przepisy osiedleńcze traktatu oznaczają bardzo niebezpieczne posunięcie z naszej strony.

Jako jedyna racja ratyfikowania traktatu wysuwana jest czysta polityka. Czy istotnie względy polityczne nakazują ratyfikować umowę nawet wybitnie niekorzystną? Polski minister spraw zagranicznych tych bezwzględnych motywów nie podał.

Mówi się, że musimy wykazać nasze dążenia pokojowe. Ale co Polska zrobiła, aby dziś musiała legitymować w ten sposób swój szczyry pacyzm? Pierwszym warunkiem pokojowych stosunków między dwoma państwami jest wzajemna lojalność. Otóż tę lojalność w stosunku do Polski Niemcy od chwili podpisania traktatu handlowego nieustannie gwałcą, podnosząc stale agrarne stawki celne. Polska ma więc dość powodów, aby układowi, który stał się dla niej zupełnie bezcelowy, nie ratyfikować, i w tych warunkach nikt nie mógłby mieć do niej o to pretensji, nikt nie mógłby posądzać jej o wojownicze zamiary.

Przeciwnie, właśnie obecne stanowisko Polski wywołuje powszechne zdumienie. Ostatnia podwyżka agrarnych stawek celnych w Niemczech wzniesła burzę protestów w krajach, wywożących produkty rolne do Rzeszy, jak Holandji, Danji, Finlandji. Kto wie, czy nie dojdzie do zapowiadanej oddawna zbiorowej akcji państw, eksportujących do Niemiec wytwory rolnicze. Tymczasem Polska, jak gdyby nic nie było zaszło, przyjmuje bez protestu nowe warunki, jakie jej handlowi stawia rząd Rzeszy. Takie stanowisko nie może wywoływać korzystnego wrażenia w świecie.

Słyszysz się u nas wiele o „mocarstwie” Polski, deklamuje się o „wzroście jej potęgi, twierdzi się, że dopiero teraz chroniona i zabezpieczona jest godność narodu. Tymczasem w praktyce postępujemy na zewnątrz, jak kraj bardzo słaby, niezdolny przeciwstawić się wrogim tendencjom przeciwnika, zgadzający się na wszelkie jego warunki, zawarte w danym wypadku w nowych cłach Schielego. Wszelkie nawoływania, by się przynajmniej sprawę odroczyć, by się nie spieszyć z ratyfikacją pozostają bez echa. Niemcy kpią sobie najwyraźniej z Polski, a nasza ustepliwość tem bardziej utwierdza ich w tem stosunku do naszego kraju.

Tą drogą do niczego, prócz klęsk, nie dojdziemy. Sami padać będziemy ofiarą szantażu, o którym mówił poseł Rządwiłł. Bismarck powiedział, że „kto się robi jagnięciem, liczyć się musi z wilkiem, który je pożre.”

Więcej godności i męskości w naszej polityce zagranicznej, zwłaszcza wobec Niemiec i niefortunnych z nimi umów.

Obrady rady naczelnej Stronnictwa Narodowego

Stanowcze uchwały w sprawie sytuacji gospodarczej i politycznej kraju, w sprawie Brześcia i umów z Niemcami

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.) W niedzielę 1 marca odbyło się zebranie rady naczelnej Stronnictwa Narodowego z udziałem 150 członków Rady z całego kraju pod przewodnictwem prezesa Stronnictwa, senatora Joachima Bartoszewicza.

Na wstępie obrad senator Bartoszewicz dał ogólny pogląd na obecny stan spraw państwowych i na pracę Stronnictwa. Następnie prezes parlamentarnego Klubu Narodowego poseł Rybarski przedstawił główne sprawy gospodarcze i polityczne. W dyskusji przemawiali pp. Roman Dmowski, Pełtrycki, Ilski, Dąbrowski, Czetwertyński, Borzęcki, Kozłowski i Stroński. Po dyskusji Rada Naczelna powzięła następujące uchwały:

„1. Rada naczelna Stronnictwa Narodowego stwierdza, że stanowisko Stronnictwa Narodowego wobec rządów przewrotu majowego, których złąbne skutki dla życia państwowego zarówno w dziedzinie gospodarczej, wewnętrzno-politycznej i zagranicznej, jakoteż w duchowej życia narodu, są coraz bardziej widoczne i coraz cięższe, pozostaje niezmiennie stanowczym i całkowicie przeciwstawia się tym rządóm.

„2. Rada naczelna, widząc w sprawie Brześcia podeptanie wszelkich z ducha płynących zasad prawa i ludzkości, stwierdza, że odruch szerokich kół społeczeństwa w tej sprawie jest wyrazem chrześcijańskiej i zachodniej kultury narodu polskiego.

„3. Wobec uchwalonej przez obóz rządowy gotowości ratyfikowania w najbliższym czasie umów z Niemcami, szkodliwych zarówno dla całości państwa, jak zwłaszcza dla wystawionych ciężle na uderzenia niemczyzny jego ziem zachodnich, rada naczelna Stronnictwa Narodowego uważa za swój obowiązek wobec narodu i państwa, jeszcze raz zwrócić uwagę całego polskiego społeczeństwa na niebezpieczeństwo, zawarte zarówno w samej treści umów z Niemcami jak i w lekkomyślnem ich narzucaniu przez rządową większość Sejmu i wzywa wszystkie czynniki Stronnictwa do dalszego zwalczania tych umów.

„4. Rada naczelna potwierdza z uznaniem działalność Klubu Narodowego w Sejmie i Senacie oraz komitetu politycznego i zarządu głównego Stronnictwa Narodowego.”

W dalszym ciągu obrad na podstawie sprawozdań sekretarza generalnego Stron. Narod. posła Wierczaka i skarbnika posła Jasiukiewicza omawiano i załatwiono sprawy organizacyjne, udzielając absolutorjum zarządowi głównemu.

W końcu jednogłośnie wybrano ponownie prezesem rady naczelnej i zarządu głównego senatora Bartoszewicza oraz potwierdzono na dalszy okres dotychczasowy skład komitetu politycznego i zarządu głównego. (w)

Początek nowej ery w stosunkach włosko-francuskich

Postanowienia kompromisu w sprawie flot — Radość w Paryżu

Paryż, 2. 3. (Tel. wł.). „Liberté” donosi, że kompromis w sprawie flotowej, na który zgodzili się Włochy, obejmuje następujące punkty:

1) cyfrowe określenie stosunku sił floty francuskiej i włoskiej;

2) porozumienie w sprawie programu budowy flot obu krajów aż do roku 1936;

3) zgodę Włoch na przewagę francuską w pewnych kategoriach okrętów;

4) postanowienie, że decyzje powyższe nie mają charakteru traktatowego, lecz mają stanowić tylko podstawę do równoczesnego przystąpienia Włoch i Francji do konwencji londyńskiej z d. 22 kwietnia 1930 r.

Osiągnięcie porozumienia wywołało wielką radość w Paryżu. Dzienniki piszą o tym fakcie, jako o początku nowej ery w stosunkach francusko-włoskich i wyrażają nadzieję, że obecnie gładko już pójdzie usunięcie innych trudności między obu państwami.

Paryż, 2. 3. (Tel. wł.) Według doniesień dzienników z niedzieli Francja górować będzie nie tylko w ogólnym tonnażu, ale również w kategorii łodzi podwodnych i pancerników.

Konsternacja w Berlinie

Berlin, 2. 3. (Tel. wł.). Porozumienie flotowe między Francją a Włochami wywołało wielką konsternację w niemieckich kołach politycznych,

Równy tonnaż ustalono dla kategorii pancerników 10.000-tonnowych, natomiast w kategorii lekkich krążowników i kontrtorpedowców nieznacznie górować będą Włochy.

Paryż, 2. 3. (Tel. wł.). „Journal” podkreśla, że jeżeli rząd francuski uważa za wskazane podkreślić, iż dołoży wszelkich starań, aby zawarte porozumienie w przyszłości rozbudować, to wynika bezsprzecznie z tego oświadczenia, że Francja uważa fakt wciągnięcia Włoch w krąg byłych aliantów za wielkie zwycięstwo, stwarzające silny jednolity front przeciw Niemcom na przyszłej konferencji rozbrojeniowej.

Co zaś dotyczy technicznego zagadnienia zawartego porozumienia, prasa francuska nie ma jeszcze ścisłych danych.

Londyn, 2. 3. (Tel. wł.). Cała prasa londyńska w długich artykułach zajmuje się osiągnięciem porozumieniem francusko-włoskim, podkreślając doniosłość polityczną tego faktu. Przez zawarcie tego porozumienia układ londyński pomiędzy Anglią, Stanami Zjednoczonymi i Japonią nie musi być zmieniony.

które prowadziły dotąd grę podsycania antagonizmów francusko-włoskich.

Bezbronni na morzu

Nasz korespondent w Gdyni pisze nam, co następuje:

Nigdzie chyba w Polsce, jak tutaj na wybrzeżu, nie odbiła się tak żalosnym echem wiadomość, że budżet marynarki wojennej okrojono o sumę 11 milionów złotych. Większość rządowa w Sejmie nie zbudowała jeszcze nigdy przeciw sobie więcej przekonującego argumentu. Pomorze, które już w chwili wyborów do Sejmu nie miało oczu zamkniętych, ma je obecnie szeroko otwarte. W atmosferze przygnębienia najróżniejsze brednie o sprzedaniu Niemcom Pomorza, odgrzańce ostatnio przez jedną z londyńskich gazet niedzielnych, przyjmowane są tutaj zupełnie na serio.

Okrojenie budżetu marynarki wojennej o sumę 11 milionów złotych nie jest kwestją oszczędności w etatach, czy gospodarce wewnętrznej, lecz zdecydowanym zahamowaniem naszych, niestety tylko minimalnych, zbrojeń morskich.

Uszczuplenie budżetu spowodowało załamanie t. zw. „małego programu” rozbudowy floty. Z projektowanych 4 kontrtorpedowców i 9 łodzi podwodnych będą nici. Skreślenie odpowiednich sum w preliminarzu uniemożliwi dokonanie zamówień na brakujące według programu jednostki. Nawet suma kilku milionów złotych wystarczałaby na wpłacenie zaliczek i nieprzerwanie toku prac. Obecnie — z braku pieniędzy — wykończy się tylko to, co jest w robocie: 3 łodzie podwodne i 2 kontrtorpedowce. Gwatemala posiada flotę znacznie silniejszą.

Jeżeli wliczymy te jednostki, które są jeszcze we Francji (łodzie podwodne i kontrtorpedowce „Burza”), to cała nasza flota wojenna posiada pojemność 4600 tonn. Niemcy mają 207 000, zaś Rosja, tylko na Bałtyku, 142 000 tonn. Stosunek, jak 1:54. Na wypadek jakiegokolwiek konfliktu nie będziemy mieli nic do mówienia. Naród polski zdaje sobie sprawę, że trzeba od ust sobie odejmować i budować flotę. Odcięci od morza zginieją tak, jak już raz zginieliśmy. W wieku XVII i XVIII rządcy Polską uznali, że potrzebna nam jest broń na morzu. Dzisiaj powtarzamy dawne grzechy. Naród zbiera skwapliwie pieniądze na różne „odpowiedzi Treviranusowi”, na nadprogramowe łodzie podwodne, a tymczasem większość sejmowa skreśla najważniejsze pozycje z budżetu marynarki wojennej.

W ostatnich latach powstała pewna, chociaż nawet nikła, ciągłość naszych zbrojeń morskich. W tempie tem mielibyśmy w ciągu najbliższych 2—3 lat do 10 000 tonn. Obecnie nawet tego nie będzie. Stanieśmy na zupełnie martwym punkcie. Znowu będzie potrzeba lat na to tylko, żeby ruszyć z miejsca sprawę budowy nowych jednostek, jednym słowem trzeba będzie zaczynać od nowa. Oszczędność, jeśli jest niewłaściwa, przestała być cnotą. F. ob.

Skazanie sabotażystów ukraińskich

Lwów, 2. 3. (Tel. wł.) W sobotę o godz. 11 w nocy trybunał ogłosił wyrok w sprawie sabotażystów ukraińskich, oskarżonych o zbrodnię zdrady głównej i zbrodnię podpalenia.

Przewód sądowy ustalił winę 4-ch oskarżonych, z których trybunał skazał: Michała Jaczyczyńskiego, Teodora Sidora, Mikołaja Kozuszkę i Iwana Krawczuka, przyczem pierwsi dwaj oskarżeni skazani zostali po 5 lat ciężkiego więzienia, pozostali zaś dwaj po 3 lata ciężkiego więzienia.

Jeden z oskarżonych Michał Sidor, brat skazanego Teodora, został uniewinniony.

„Sanacyjna“ „piatiletka“ i jej zwolennicy

W ostatnim, przedgonnym numerze *„Przedświt“* wystąpił p. Jędrzej Moraczewski z „programem gospodarczym“, który on i jego przyjaciele polityczni chcieliby narzucić Polsce.

Z nazwiskiem p. Moraczewskiego wiąże się znaczny obszar naszej rzeczywistości powojennej. Jego to rząd „ludowy“ szeregami dekretów naczelnika państwa stworzył podstawy prawne etatystycznie — biurokratycznego reżimu w myśl doktryny socjalistycznej, zarówno w dziedzinie bezpośredniej działalności państwa, jako też urządzeń samorządowych i społecznych. Tenże p. Moraczewski był autorem i gorliwym obrońcą inflacyjnej gospodarki finansowej w r. 1925. Jako minister robót publicznych w rządzie pomajowym rozwinął w Poznaniu na Zjeździe Miast w r. 1927 swój słynny „program“ budownictwa mieszkaniowego, oparty na fikcji obniżenia kosztów budowy w tym stosunku, w jakim obniżył się kurs złotego. P. Moraczewski — także w Poznaniu — bronił przekroczeń budżetowych z r. 1927/8 i 1928/9, dowodząc, że rząd, któryby nie wydał tych pieniędzy, powinien być postawiony pod mur i rozstrzelany. Ostatni wreszcie, na szczęście nieudanym, dziełem p. Moraczewskiego była osławiona oferta Harrimana, oddająca w ręce pośrednika niemieckiego przemysłu elektrycznego na 60 lat elektryfikację najbardziej uprzemysłowionego obszaru Polski, a tem, samem cały jej przyszły rozwój gospodarczy.

Na Harrimanie potknął się p. Moraczewski, ale po złożeniu teki nie zaprzestął swej szkodliwej działalności. Obecnie pracuje nad rozbiorem istniejących związków zawodowych robotniczych i urzędniczych, aby podporządkować je komendzie „sanacji“. Dla wzmocnienia swych wpływów wśród tych, którzy przez wzrost bezrobocia najwięcej odczuwają następstwa kryzysu, ogłosił p. Moraczewski swój „program“ ratunkowy.

Opierając się na postępowaniu stalinowskiej piatiletki i szkodliwości dla dumplingu sowieckiego, proponuje p. Moraczewski, aby i Polska poszła za przykładem Sowietów, rozciągając ścisłą „kontrolę“ nad wytwórczością i handlem. Równocześnie rozwija p. Moraczewski wielki plan inwestycyjny, wymieniając na razie trzy jego punkty, a mianowicie:

1) fundusz drogowy, niedawno utworzony, 2) osuszenie Polesia i 3) budownictwo mieszkaniowe.

Pokrycie olbrzymich wydatków związanych z wykonaniem tego planu znajduje p. Moraczewski — jak zwykle — bardzo łatwo. Chce szukać pieniędzy u tych, którzy z danych inwestycji odniosą korzyści, u właścicieli nieruchomości, którzy „zarobili“ na „lex Zoll“ i w oszczędnościach. Skąd jednak np. właściciel osuszonego gruntu weźmie pieniądze i skąd się wezmą oszczędności w zubożalem społeczeństwie, tem się p. Moraczewski nie martwi. Ma on swój sposób, o którym na razie nie mówi, ale który forsował namiernie przed kilku laty, a mianowicie inflację pod postacią pewnego rodzaju „złotego hipotecznego“.

Trzeźwe sfery gospodarcze oceniły „program“ p. Moraczewskiego tak, jak na to zasługuje. Sensacją dnia natomiast jest fakt, że bardzo ciepło odniósł się do tego planu żydowski „Nasz Przegląd“. Ten organ nacjonalistycznej burżuazji żydowskiej, który zawsze dotąd namiernie zwalczał etatyzm w Polsce, zarcuając mu tendencje antysemickie, polegające na nieprzyjmowaniu Żydów do przedsiębiorstw państwowych, traktuje „poważnie“ piatiletkę p. Moraczewskiego. Powiadając, że na „wyjątkowe czasy muszą się znaleźć wyjątkowe środki“.

Tajemnica tej zmiany frontu przez organ sjonistów leży w drugim punkcie programu p. Moraczewskiego. „Nasz Przegląd“ przypomina, że sprawa osuszenia Polesia zainteresowali się niektórzy działacze żydowscy, którzy gotowi są zachęcić kapitalistów amerykańskich do finansowania tych prac pod warunkiem osadzenia na osuszonych terenach Żydów polskich jako rolników.“

Czyli: Żydzi chcą wyzyskać trudności finansowe państwa i przychylności wpływowych sfer dla stworzenia w Polsce etnicznej obszar żydowskiej, nowej Palestyny. Chcą być mniejszością nietylko wyznaniową — kulturalną, ale także narodowo — terytorjalną.

„Piatiletka“ p. Moraczewskiego znalazła potężnego protektora. Obóz narodowy nie spuści z oka tej sprawy, która może się stać dalszym etapem wyprzedawania dóbr Polski. Tym razem słońby już nie o monopole i koncesje, ale wprost o — ziemię polską. M. K.

III. kurs seminarjów nauczycielskich bez egzaminu wstępnego, wspomniany zaś regulamin wymaga od nich egzaminu uzupełniającego, jednakże w myśl art. 35 tego regulaminu egzamin ogranicza się tylko do śpiewu i muzyki. gdyż z innych przedmiotów winni być zwolnieni, jeżeli na świadectwach ukończenia 6 kl. mają z tych przedmiotów noty dodatnie. Nie mamy tu więc do czynienia z odebraniem szkołom wydziałowym praw dawnych, a, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że muzyka nie jest objęta programem nauczania w szkołach wydziałowych, a śpiewu uczy się w seminarjach nauczycielskich w innym zakresie i dla innych celów, niż w szkołach wydziałowych, to egzamin uzupełniający z tych przedmiotów musimy uznać za konieczny.

Główną jednak trudność przechodzenia wychowanków szkół wydziałowych do seminarjów nauczycielskich może często stanowić brak wolnych miejsc na wyższych kursach, zwłaszcza w państwowych seminarjach żeńskich, w których panuje stale przepełnienie. Jeżeli zaś jest nieco wolnych miejsc, ale mniej, niż zgłaszających się o przyjęcie na nie, wówczas dyrekcje seminarjów zarządzają egzaminami konkursowe, jak się to dzieje w takich razach we wszystkich uczelniach, nie wyłączając uniwersytetów. Nieznane są mi jednak wypadki, by w tutejszym okręgu szkolnym przy tych egzaminach mieli jakieś przywileje uczniowie z ukończoną 6 klasą gimnazjalną, a nie mieli ich uczniowie z ukończoną szkołą wydziałową.

Najczęściej spotykam się z zażaleniami, że nieprzyznaniu absolwentom szkół wydziałowych prawa do tak zwanej służby wojskowej jest szczególnie krzywdzące te szkoły. Stanowisko takie nie jest uzasadnione. Gdy bowiem tymczasowa ustawa o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 27 października 1918 przyznawała w art. 87 prawo do służby jednorocznej poborowym i ochotnikom, posiadającym egzamin dojrzałości, a w art. 88, także tym, którzy ukończyli 6 klas szkoły średniej, nie było wątpliwości, że prawo to winno również przysługiwać absolwentom szkół wydziałowych, co też minister spraw wojskowych uznał rozporządzeniem z dn. 12. 10. 1921. l. 26297.

Późniejsza jednak ustawa o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 23. maja 1924, wprowadziła zamiast służby wojskowej jednorocznej t. zw. służbę skróconą, obliczoną wówczas na 1 i pół roku i w art. 45. przyznała prawo do niej tylko maturzystom szkół średnich lub posiadającym egzaminu równorzędnego.

Skoro więc ustawa stanęła na tem stanowisku, że wykształcenie 6 klas szkoły średniej nie jest wystarczające do uzyskania prawa do skróconej służby wojskowej, mającej za zadanie kształcenie kandydatów na oficerów rezerwowych, to nic dziwnego, że ówczesne starania o przyznanie tego prawa absolwentom szkół wydziałowych nie mogły liczyć na pomyślne załatwienie. Wobec tych czynników, przede wszystkim odpowiedzialne za wartość naszej armii, uważały, że dla wykształcenia dobrych oficerów rezerwowych niezbędne jest posiadanie przez poborowych i ochotników matury gimnazjalnej lub studjów równoważących.

Jak wiadomo, ustawa ta została zmieniona rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 11. stycznia 1928 i ogłoszona w zmienionem brzmieniu w „Dzienn. Ustaw Rz. P.“ z r. 1928 nr. 46. Artykuł 49 tej ustawy, mówiący o skróconej służbie wojskowej, ma brzmienie następujące:

„Poborowi i ochotnicy uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej, którzy ukończyli:

1) szkołę średnią ogólnokształcącą, państwową lub prywatną, mającą prawo szkół państwowych, albo 2) inną szkołę krajową lub zagraniczną państwową lub prywatną, którą minister W. R. i O. P. uzna za równoważącą ze szkołą średnią ogólnokształcącą, t. j. złożyli egzamin dojrzałości gimnazjalny lub seminarjalny, w innych zaś szkołach ustanowiony w nich prawnie egzamin końcowy,

— odbywają skróconą czynną służbę wojskową, której czas trwania ustali rozporządzenie ministra spraw wojskowych, jednak na okres nie dłuższy niż 15 miesięcy.

„Słuchacze państwowych szkół zawodowych, których warunkiem przyjęcia na pierwszy kurs jest ukończenie co najmniej 6-ciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej i w których nauka trwa mniej niż 3 lata (tak zwane szkoły zawodowe typu wyższego), odbywają skróconą czynną służbę wojskową po ukończeniu 4 półroczy takiej szkoły.

„Minister spraw wojskowych może powołać do skróconej czynnej służby wojskowej również poborowych i ochotników, którzy ukończyli co najmniej 6 klas ogólno kształcącej szkoły średniej państwowej lub prywatnej mającej prawa szkół pań-

stwowych, albo odpowiednią ilość klas innych szkół, którą minister W. R. i O. P. uzna za równorzędną z 6 klasami szkoły średniej ogólnokształcącej, wreszcie, którzy złożyli egzamin specjalny, odpowiadający co najmniej 6 klasom państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej.

„Program i zakres wymagań i sposób składania egzaminu specjalnego określi minister W. R. i O. P. w porozumieniu z min. spraw wojskowych“.

Z tego widać, że ustawodawca uznaje jako warunek uprawnienia do skróconej służby wojskowej zasadniczo gimnazjalny egzamin dojrzałości lub studia równorzędne. Licząc się jednak z możliwością wytworzenia takiego położenia, w którym potrzeba kandydatów na oficerów rezerwowych będzie większa, niż może ich dostarczyć zastęp poborowych i ochotników z maturą gimnazjalną lub świadectwem równorzędnym, zgóry uprawnia minister spraw wojskowych do powoływania do tej służby również poborowych i ochotników, mających ukończoną 6 klas państwowej szkoły średniej lub wykształcenie równorządne, a nawet i takich, którzy wykażą się świadectwem złożonego egzaminu, wprowadzonego wyłącznie dla tego celu.

W § 2. regulaminu, wydanego dla tego egzaminu w „Dz. U. Rz. P.“ z r. 1929, nr. 21 poz. 215 jest mowa, że osoby ze świadectwem egzaminu specjalnego, podlegające obowiązkowi czynnej służby wojskowej, będą mogły odbyć skróconą czynną służbę wojskową tylko w tym wypadku, jeżeli zarządzenie ministra spraw wojsk., wydane po myśli art. 49 ustęp przedostatni ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej takie osoby do skróconej służby powoła.

O ile zdołałem stwierdzić, to dotychczas minister spraw wojskowych na tej podstawie nie powoływał nikogo do czynnej skróconej służby wojskowej. — Gdy jednak nadejdzie czas takiego powoływania, to będą niem objęci również i absolwenci szkół wydziałowych. W myśl jednakże wyjaśnienia ministra W. R. i O. P., podanego szkołom do wiadomości w „Dzienniku Urz. Kuratorium Okr. Szkol. Poznańskiego“ z dn. 15. 7. 1929., każdy z nich będzie musiał o to uprawnienie wnieść podanie do ministra W. R. i O. P., dołączając zaświadczenie kuratorium okr. szkoln., że pozycja szkoły wydziałowej, którą ukończył, odpowiada poziomowi 6 klas państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej. Formalność ta byłaby zbyteczna, gdyby ministerstwo W. R. i O. P. uwzględniło wnioski w tej sprawie Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Wydziałowych z dn. 23. maja 1928 i wydało odpowiednie ogólne zarządzenie. Trudno bowiem pomyśleć, by kuratorium odmówiło w jakimś wypadku wystawienia takiego zaświadczenia absolwentowi publicznej szkoły wydziałowej, gdyż szkoły wydziałowe tak są pomyślane i urządzone, by dawały wykształcenie ogólne równoważące 6 klasom państwowej szkoły średniej, a za niespełnienie przez szkołę tego zadania odpowiada władza szkolna. Zapewne, że zajmowanie przez ministerstwo względem szkół wydziałowych takiego stanowiska nie przyczynia się do wzmocnienia zaufania do tego typu szkół, nie należy temu jednak przypisywać daleko sięgających następstw i sądzę, że te usterki bez trudności będzie można naprawić.

Z tego, co wyżej przedstawiłem, wynika, że absolwenci szkół wydziałowych, mogą na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów domagać się wszędzie takich samych uprawnień, jakie przysługują uczniom z ukończoną 6 klasą gimnazjalną i że w żadnym wypadku nie powinni spotkać się z zaprzeczeniem im tych uprawnień, jeżeli w razie potrzeby zwrócą się o interwencję do odpowiedniego kuratorium okr. szkoln. Nie jest zatem dla szkół wydziałowych najbardziej palącą sprawą wywalczenie dla nich należnych uprawnień, tą sprawą są natomiast plany nauki, domagające się bezzwłocznej reformy. K. W.

Obecne położenie szkół wydziałowych i najbliższa ich przyszłość

Uprawnienia szkół wydziałowych

„Kurjer Poznański“ zamieścił artykuł p. L. „Być albo nie być“, który dał wyraz zaniepokojeniu kół obywatelskich o dalszy los szkół wydziałowych. Zgadza się z autorem artykułu, że położenie szkół wydziałowych jest nadzwyczaj trudne, nie sądzę jednak, by pierwszą i najważniejszą przyczyną tego położenia było — jak autor twierdzi — odebranie absolwentom dawnych uprawnień, a brak nowych, i by najpilniejszą sprawą, było wyjednanie dla szkół wydziałowych takich uprawnień, jakie daje ukończenie 6 klas państwowej szkoły średniej. Stwierdzam natomiast, że takie uprawnienia istnieją, choć może niezawsze w rozporządzeniach szkolnych jasno określone, i nie jest mi znane żadne zarządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia publicznego, któreby przyznawało jakieś prawa absolwentom 6 klas państwowych szkół średnich, a odmawiało ich absolwentom szkół wydziałowych.

O ile chodzi o szkoły zawodowe w tutejszym okręgu szkolnym, to — jak mi w ostatniej chwili zapewniono, ze strony kompetentnej —, przyjmują one nadal uczniów z ukończoną szkołą wydziałową narówni z uczniami z ukończoną 6 klasą państwowej szkoły średniej. Nie przeczę, że wychowankowie szkół wydziałowych mogli mieć trudności przy zgłaszaniu się do szkół zawodowych w innych okręgach szkolnych, w których niema szkół wydziałowych i gdzie wskutek tego można się spotkać z nieznajomością ich uprawnień.

Mogło się do tego przyczynić między innymi i rozporządzenie ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1928 o utworzeniu nowych wydziałów w już istniejących szkołach zawodowych, jak np. w wydziale lotniczym w państw. szkole technicznej w Warszawie, wydziale elektrycznego w państwowej szkole włókienniczej w Łodzi i w państwowej szkole technicznej w Wilnie, wydziale eksploatacyjnego w państwowej szkole

technicznej w Warszawie i wydziale budowlanego w państwowej szkole przemysłowej im. Staszcza w Krakowie, w którym to rozporządzeniu ministerstwo W. R. i O. P. ustanawia jako warunki przyjęcia na wymienione wydziały: nieprzekroczone lat 19, świadectwo ukończenia 6 klas państwowej szkoły średniej, lub prywatnej z prawami szkoły państwowej, lub świadectwo złożonego egzaminu z 6 klas szkoły średniej, ustanowionego dla eksternów, lub też świadectwo szkolne, które władze szkolne uznają za równoważące wymienionemu świadectwu.

Niewymienienie wśród tych warunków wyraźne świadectwa ukończenia szkoły wydziałowej, do czego ma ona prawo, nie pozbawia jednak absolwentów szkół wydziałowych prawa zapisywania się na wspomniane wydziały w szkołach zawodowych, zniewala ich tylko, by zwracali się do odpowiednich kuratorów szkolnych o wystawienie zaświadczeń, że świadectwo ukończenia szkoły wydziałowej jest równoważące świadectwu ukończenia 6 klas państw. szkoły średniej, którego to zaświadczenia w żadnym wypadku kuratorium nie może odmówić, gdy chodzi o szkołę wydziałową publiczną. Jest to zatem formalistyka zbędna i mam nadzieję, że wskutek tego ministerstwo W. R. i O. P. przy nadarzającej się sposobności uzupełni pod tym względem swoje rozporządzenie z r. 1928.

Nalomiast rozporządzenie ministerstwa W. R. i O. P. z 19. 5. 1926 („Dziennik Urzęd. Min. W. R. i O. P.“ z r. 1926 nr. 10 poz. 114) w sprawie regulaminu przyjmowania uczniów do seminarjów nauczycielskich traktuje wyraźnie tak samo absolwentów szkół wydziałowych jak absolwentów 6 klas państwowej szkoły średniej. Wprowadzie według § 7. rozporządzenia ministerstwa b. dzielniczy pruskiej z 25. 5. 1920 w sprawie szkół wydziałowych, absolwenci tych szkół winni być przyjmowani na

Wstrzymanie kredytów na Bibliotekę Jagiellońską

Komitet budowy nowego gmachu Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie rozpiął niedawno konkurs, mając przyręczony na budowę odpowiednie kredyty z Warszawy. W tych dniach upływał termin wyznaczony na składanie ofert. Jednocześnie jednak, jak donosi jedno z pism krakowskich, nadeszło z Warszawy telefoniczne zarządzenie, nakazujące wstrzymanie przysięgi ofert wobec zawieszenia przez min. robót publicznych przyznanych niedawno kredytów na rozpoczęcie budowy.

Znowu pogłoski o niższe płac urzędniczych

**Deficyt budżetowy w pierwszym kwartale r. b. wyniesie
około 30 milionów**

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.). „ABC“ donosi, że według prowizorycznych obliczeń, deficyt budżetowy za ostatnie trzy miesiące roku 1930/31, t. j. stycznia, luty i marzec, wyniesie przypuszczalnie około 30 milionów zł. Deficyt ten spowodowany został nieoczekiwanym spadkiem wpływów z przedsięwzięciom państwowych oraz niedopisaniem wpływów z podatków.

W związku z tym toczą się jak słychać w łonie rządu narady nad urealnieniem budżetu na rok 1931/32, przez podniesienie niektórych podatków, a

przedewszystkiem zmniejszenie przychodów rozchodowych, uchwalonych przez Sejm.

Wśród uczestników tych narad przeważa zdanie, że globalną sumę budżetu należy zmniejszyć o 250 milionów zł. Są jednak podobno pesymiści, którzy domagają się zaoszczędzenia 400 milionów.

Wobec tego staje się znów wysoce aktualna niższa płac urzędniczych i podobno nie jest wyłączone, że nastąpi ona już 1 kwietnia.

Wielki pożar elektrowni na G. Śląsku

należącej do centrali Chorzowa — Straty sięgają miliona złotych

Katowice, 2. 3. (Tel. wł.). W sobotę krótko po północy wybuchł olbrzymi pożar w oddziale centrali elektrycznej Chorzowa w Dąbiu pod Katowicami.

Pożar, który powstał wskutek krótkiego spięcia w chwili naoliwiania nowego transformatora, i trwał 3 godziny, zniszczył doszczętnie zabudowania i wszystkie urządzenia wewnętrzne, w szczególności spalił się wielki transformator, który kosztował około 400 000 zł. Spaliły się również inne urządzenia

i kilka tysięcy litrów oliwy. Szkoda wynosi około milion złotych. Wskutek pożaru uległ zaccadzeniu maszynista Kijona z Józefowca, którego straż wydobyla wybitym otworem i odstawiła go do szpitala miejskiego w Katowicach. Jest nadzieja utrzymania go przy życiu.

W czasie pożaru nastąpiły 3 eksplozje.

Poszkodowana jest centrala elektryczna w Chorzowie.

Przyjęcie programu Schielego w Reichstagu niemal zapewnione

Szczegóły programu — Stanowisko socjalistów

Berlin, 2. 3. (Tel. wł.). Dzisiaj Reichstag podejmuje znów swe obrady.

Jutro prawdopodobnie odbędzie się głosowanie nad programem agrarnym, ministra wyżywienia p. Schielego. Mimo nieobecności niemiecko-narodowych w parlamencie, program ten niewątpliwie zostanie przyjęty. Socjaliści demokracji wstrzymują się zapewne od ostrzejszej opozycji przeciw projektowi (choć godzi on w interesy szerokiej warstw konsumentów, przede wszystkim robotników), gdyż zależy im na utrzymaniu koalicji z centrum w sejmie pruskim, dzięki której kierują rządem Prus.

Projekt agrarny Schielego składa się z sześciu części. Cztery z nich obejmują zarządzania natury wewnętrzno-gospodarczej (stabilizacja cen, regulacja zbytu na rynku wewnętrznym, racjonalizacja zasiewów itd.). Dwie pozostałe części godzą na-

tomiasz zdecydowanie w interesy państw obcych — obejmują one mianowicie podwyżki cel i sprawę t. zw. świadectw przywozowych.

System świadectw przywozowych ma być, według tego projektu, rozszerzony także na drzewo.

W dziedzinie celnej zasada cel ruchomych, odnosząca się do tej pory tylko do cel zbożowych, ma być rozszerzona na wszystkie produkty agrarne, jak mięso, nabiał, rośliny strączkowe i produkcję leśną.

Do tej pory w traktatach handlowych z innymi państwami w większości tych produktów miała wyznaczona t. zw. cła konwencyjne. Projekt Schielego obala postanowienia tych traktatów i zmierza do tego, by przeprowadzić z temi państwami nowe rokownia, w których wyniku cła konwencyjne zostałyby zastąpione przez zasadę kontyngentów importowych, dla których obowiązywałyby niższe cła.

Traktat handlowy z Niemcami traci dla Polski wszelką wartość

Najostrzej projekt Schielego godzi w interesy Polski, czyniąc traktat handlowy polsko-niemiecki zupełnie bezwartościowym. Przepisy tego traktatu operują się, jak wiadomo, nie na zasadach konwencyjnych, lecz na zasadzie największego uprzywilejowania. Wobec tego jednak, że Niemcy dążą do zwolnienia się od cel konwencyjnych w stosunkach z innymi państwami i do przejścia do systemu kontyngentowego, zasada największego u-

przywilejowania traci dla Polski wszelką wartość.

W uzasadnieniu swego projektu Schiele powołuje się na konieczność ratowania rolnictwa niemieckiego. To samo mówił niedawno kanclerz Brüning.

Prawo ustalania cel ma przysługiwać nie samemu ministrowi wyżywienia, lecz całemu gabinetowi Rzeszy. Jest to jedyne ustępstwo dla socjalistów w projekcie.

Oburzenie w Holandji z powodu programu Schielego

Amsterdam, 2. 3. (Tel. wł.). Projekt agrarny min. Schielego wywołał wielkie oburzenie w Holandji. Utworzył się specjalny komitet obrony interesów rolnictwa holenderskiego, któ-

ry wezwał rząd holenderski do wydania zarządzeń odwetowych w stosunku do Niemiec. Postanowiono utworzyć wspólny front z kolami rolniczymi Danji, Belgii i Szwecji.

terwencji zagranicy łączyła się działalność sabotażowa mieniszewików na terenie Sowietów. Działalność ta miała być skierowana przeciw takim instytucjom jak: Centrosójuz, komisariat handlu, najwyższa rada gospod. i t. p., w których to instytucjach zostały utworzone kontrrewolucyjne komórki sabotażowe. Taka działalność sabotażowa miała prowadzić do jak najostrzejszego zaakcentowania niedoboru w produkcji przemysłowej, jak i wzmocnienia trudności w zakresie aprowizacji miast i dostarczania surowców dla przemysłu. W rezultacie miała wywołać niezadowolenie szerokiej mas ludności i ułatwić agtację polityczną w walce przeciw dyktaturze bolszewików.

Akt oskarżenia stwierdza, że kontakt pomiędzy biurem wszechwładzowym mieniszewików a zagraniczną delegacją komitetu centralnego mieniszewików był utrzymywany zapomocą całego szeregu spotkań już to na terytorjum Z. S. R. R., już to poza jego granicami oraz za pomocą systematycznej korespondencji, w szczególności przyjeżdżali do Sowietów nielegalnie dwaj członkowie komitetu centralnego mieniszewików Abramowicz i Braunstein.

Podatek „wyrównawczy“

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.). Na dziś na godz. 3 po południu zwołane zostało wspólne posiedzenie sejmowej komisji administracyjnej i skarbowej, na którym ma być wprowadzona poprawka do art. 1 projektu, uchwalonego przed paru dniami przez tę komisję.

Idzie tu o to, że komisje powzięły uchwałę (na wniosek p. Moczulskiego z B. B.), by podatek ten pobierać i od majątków fundacyjnych o charakterze opieki społecznej oraz od dóbr kościelnych i klasztornych. Ponieważ uchwała ta nie jest zgodna z konkordatem, na dzisiejszym posiedzeniu obu komisji ma być wprowadzona poprawka, która brzmi: „odnośnie do kościoła katolickiego z zastrzeżeniem art. 15 konkordatu“. (w)

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 2. 3. 1931 r.
Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.)

„Ceny tranzakcyjne“

Zyto 120 tonn par. Poznań . . . 18,65
Zyto 45 tonn par. Poznań . . . 18,60
Zyto 45 tonn par. Poznań . . . 18,55
Zyto 15 tonn par. Poznań . . . 18,50
Uspობienie stałe.

„Ceny orientacyjne“

Pszenica 22,50—23,00
Uspობienie spokojne.
Jęczmień przemiatowy . . . 19,75—20,75
Uspობienie spokojne.
Jęczmień browarowy 24,00—25,00
Uspობienie spokojne.
Owies 17,50—18,50
Uspობienie spokojne.
Mąka żytnia w work 65% . . . 27,00—28,00
Uspობienie spokojne.
Mąka pszen. 65% w work . . . 36,50—39,50
Uspობienie spokojne.
Otręby żytnie 12,75—13,75
Otręby pszenne 13,75—14,75
Otręby pszenne (grube) 15,00—16,00
Rzepak 38,00—40,00
Gorzycyca 42,00—47,00
Wyka latowa 28,00—31,00
Peluszkca 32,00—35,00
Groch Victoria 24,00—28,00
Lubin niebieski 19,00—21,00
Lubin złoty 29,00—32,00
Seradela 62,00—68,00
Koniczyna czerwona 200,00—300,00
Koniczyna biała 270,00—370,00
Koniczyna szwedzka 180,00—210,00
Koniczyna złota odłuszczone . . . 110,00—125,00
Koniczyna złota w łuskach 58,00—65,00
Tymoteusz 80,00—100,00
Rajgras angielski 95,00—110,00
Tatarska 24,00—27,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 10 tonn, pszenicy 135 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 2. 3. 1931 r.
Zapoczątkowanie miesiąca giełdowego odbyło się przy tendencji utrzymanej.

Z papierów procent. wzgl. lokacyjnych kształtowała się nieco słabiej 5 proc. pożyczk., za którą płacono 49—48½ proc., zaś 8 proc. listy dolarowe (stare) Pozn. Ziem. Kred. były w poszukiwaniu po 87½ proc. (przy dew. 8,90), natomiast były w oddaniu 4 proc. listy zast. konwert. po 36%. Dopytywano się o 6 proc. listy żytnie po 15,10 bez oddawców.
Z akcyj bankowych wzgl. przemysł.

wych płacono za Bank Polski 132,50, zaś oddawano Dr. R. Maya po 26.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu).
5% Pożyczka konwersyjna 49—48½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 87½% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 36% O.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).
Bank Polski I em. 132,50 P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).
Dr. Roman May I em. zł. 26.— O.
Tendencja utrzymana.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,915 zł; w Gdańsku na Warszawę 8,926 zł.

Kurs mark i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 211,63 do 211,93 zł, gotówką 211,23 zł, za 100 guldów gd. w dewizach 172,99 zł do 173,25 zł, gotówką 172,65 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 2. 3. 1931 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8,91½, sp.: 8,93½, kup: 8,89½.
Franki franc. tr.: 34,96½, sp.: 35,05, kup.: 34,88.

Dewizy:
trans sprzed kup
Belgia 124,45 124,76 124,14
Holandia 357,98 358,88 357,08
Nowy Jork 8,916 8,936 8,896
Nowy Jork kabeł 8,925 8,945 8,905
Londyn 43,35 43,46 43,24
Paryż 34,96½ 35,05 34,88
Praga 26,43 26,49 26,37
Szwajcaria 171,76 172,19 171,33
Wiedeń 125,39 125,70 125,08
Włochy 46,76 46,88 46,64
Berlin 212,10

Tendencja niejednorodna

Papiery wartościowe i obligacje:

4% pożyczk. inwest. 95,75
3% pożyczk. bud. 50,00
6% pożyczk. dol. 72,50

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,00—135,00
Bank Zw. Sp. Zarcbk. 0,00—65,00
Siła i Światło 0,00—70,00
Lilpop 0,00—20,00
Lombard bez kup. za rok 1930

Tendencja słabsza.

Komentarz

Papierami państw. obroty minimalne, 6 proc. pożyczk. dol. nieco mocniejsza. Dla listów zastawnych tendencja niejednorodna, dla akcji słabsza. Z bankowych słabszy Bank Polski, utrzymany Bank Związku, Siła i Światło słabsze, z metalurgicznych słabszy Lilpop.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 2. 3. 1931 r.

Pszenica march 75—76 kg. 289,00—291,00
Tendencja mocna.
Pszenica jara 80 kg. 297,00—299,00
Tendencja mocna.
Zyto march 70—71 kg. 165,00—167,00
Tendencja mocna.
Zyto niebardzo suche 69—70 159,00—161,00
Tendencja mocna
Zyto z okolic Warty i Noteci 71—72 natychm. wys. cif Berlin kup. 0,00—179,00
Tendencja mocna.
Jęczmień march brow. od st. załadowania 208,00—216,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 192,00—208,00
Tendencja spokojna.
Owies march od st. załad. 148,00—154,00
Tendencja mocna.
Mąka pszena 36,50—40,75
Tendencja mocniejsza.
Mąka żytna przemiał. do 60% 24,50—27,50
Tendencja mocniejsza.
Ospa pszena 11,60—11,80
Tendencja utrzymana.
Ospa żytna 10,30—10,70
Tendencja utrzymana.
Groch Victoria 20,00—25,00
Groch drobny jadalny 22,00—24,00
Groch pastewny 19,00—21,00
Peluszkca 21,00—24,00
Bób polny 17,00—19,00
Wyka 18,00—21,00
Lubin niebieski 13,00—15,50
Lubin złoty 21,00—24,00
Seradela nowa 50,00—55,00
Makuchy rzepakowe 9,10—9,60
Makuchy lniane 15,00—15,30
Wytłoki suche paryt Berlin 6,70—6,90
Śróć Soja 14,20—14,50
Płatki ziemniaczane 12,80—13,20
Ziemniaki jadalne białe 1,20—1,40
Ziemniaki jadalne czerwone i niebieskie z Odenwald 1,30—1,50
Ziemniaki jadalne złote 1,70—1,90
Ziemniaki fabryczne 6½ fg.
Ogólna tendencja mocna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 2. 3. 1931 r.
Wypłaty na Warszawę 47,05 47,25
Noty wielkie 46,80 47,20

Proces mieniszewików w Moskwie

Moskwa, 2. 3. (Tel. wł.). Proces przeciwko mieniszewikom rozpoczął się przy akompanjamentie publicznych demonstracji (niewątpliwie ad hoc zorganizowanych — red.) mających „światu obwieścić wolę ludu socjalicznego“, który żąda stryczka dla kontrrewolucjonistów. Rozpoczyna się ta sama komedia, jaką był proces t. zw. partii przemysłowej. Wszystko obliczone jest na propagandę, na sali sądowej jest mikrofon, przed którym oznajmia oskarżeni, do którego przemówi również tubalnym głosem prokurator generalny Sowietów.
Proces rozpoczął się od ogłoszenia

aktu oskarżenia. Oskarżonymi są mieniszewicy: Gromon, Suchanow, Szer, Ginzburg i in. Oskarżonym zarzuca się m. in., że wspólni z t. zw. partją przemysłową organizowali za pośrednictwem międzynarodówki socjalistycznej oraz za pośrednictwem Hilferdinga z niemieckiej partji socjal. — demokratycznej, interwencję zbrojną zagranicą w celu przywrócenia ustroju kapitalistycznego w Sowietach, że w tym celu otrzymywali wielkie fundusze od partji socjal-demokratycznej poszczególnych krajów Europy.
Z przygotowaniem późniejszej in-

Sprawa opodatkowania cukru

Z obrad Senatu

Jak już donosiliśmy, piątkowe posiedzenie Senatu poświęcone było zatwierdzeniu kilku projektów ustaw, uchwalonych przed kilku dniami przez Sejm. Pospiech, z jakim przystąpiono do ich rozpatrzenia, tłumaczy się tem, że już dn. 4 marca Senat podejmie rozprawę budżetową, która potrwa do dnia 12-go marca, i pragnie przedtem uporządkować sprawę cen cukru, sprzedawanego na rynku wewnętrznym oraz stosunków, panujących w przemyśle cukrowniczym.

Nowelę do ustawy o opodatkowaniu cukru referował sen. Zaczek (B. B.). Referent zaznaczył, że na komisji podnoszone rozpiętość cen cukru pomiędzy ceną loco fabryka a detaliczną, oraz występowało przeciwko nadmiernym placom administracji cukrowni, na które się składają ofiary ogółu konsumentów.

W dyskusji, która się wywiązała nad referatem sen. Zaczka, dał wyraz tym zastrzeżeniom sen. Głabiński (Kl. Nar.), podnosząc, że społeczeństwo płaci około 180 milj. więcej, niżby to wynikało po obliczeniu kosztów produkcji i godziwego zysku, a ponosi tę ofiarę dla umożliwienia eksportu cukru. Jeżeli jednak wziąć pod uwagę wysokość tego eksportu i różnicę ceny na rynku światowym w porównaniu z kosztami naszej produkcji, to okaże się, że przemysł cukrowy powinien na ten cel otrzymywać jakieś 66 do 75 milionów. Skoro ciężar społeczeństwa wynosi 180 milionów, to gdzie się podziewają pozostałe 100 milionów. Domagamy się w tej sprawie wyjaśnień, jednak rząd ich nie daje, a również nie dał na komisji skarbowo-budżetowej Senatu. Pozostaje z tem w związku sprawa wysokich pensyj, płaconych dyrektorom.

Z wywodami sen. Głabińskiego polemizował sen. Karłowski (B. B.), twierdząc, że wyliczenia jego nie są ścisłe. Biorąc za podstawę obliczenia r. 1929/30, gdyż mamy już wszystkie dane, konsumpcja wewnętrzna wynosiła 346.000 ton, a eksport 400.000. Koszta własne stanowią 65 zł od 1 q., a nie 55, gdyż podskoczyły zarówno cena węgla, jak i kredyt. Cukrownie bowiem musiały zatrzymać wielkie zapasy cukru, a należyłość za buraki musiały płacić w terminie i dlatego muszą korzystać z kredytów. Wobec tego dopłata, jaką uiszczą konsument krajowy wynosi tylko 39,5 zł od worka cukru. Jeżeli pomnożymy to

przez 346.000, to otrzymujemy 136 milj., jako dopłatę społeczeństwu do umożliwienia wywozu, a nie 190 milj. Przy eksporcie 400.000 ton otrzymujemy przy cenie 23 zł za 1 q. na rynku światowym stratę na eksporcie, wynoszącą 160 milj. zł, a zatem większą od owej dopłaty uiszczonych przez konsumentów polskich o 31 milj. zł. Oczywiście ten ubytek cukrownie pokryły ze sprzedaży innych artykułów, mianowicie wytlóków i melasy. A zatem pieniądze, o których mowa, nie wpłynęły do kieszeni dyrektorów cukrowni, lecz do kieszeni plantatorów buraków.

Produkcję cukru musimy utrzymać na wysokim poziomie przez wzgląd na rolnictwo, podobnie jak to czynią inne kraje. Mówca zaznacza jeszcze, że w roku zeszłym z naszego eksportu cukru wpłynęło 2.800.000 funtów, co stanowi poważną pozycję w naszym bilansie handlowym.

Senator Głabiński (Kl. Nar.) oświadczył: Wyjaśnienie p. Karłowskiego mnie nie zadowala. Nie mówię o produkcji dawniejszej, wiem dobrze, że ona była większa. Mówiłem o produkcji obecnej i o przewidywanej w najbliższym okresie, gdyż regulujemy cenę na przyszłość, a nie na czas miniony. Na podstawie rozporządzenia min. skarbu pozostaje na eksport 2.200.000 q. Dlaczego więc mamy nadal płacić 104,5 zł, skoro produkcja i eksport się zmniejszyły, a więc i strata na eksporcie jest mniejsza?

Po przyjęciu projektu wspomnianej noweli, Senat przyjął ustawę o funduszu eksportowym w brzmieniu uchwalonym przez Sejm, która jedynie ze strony klubu P. P. S. spotkała się ze sprzeciwem. Przyjęto wreszcie projekt ustawy o uchyleniu przepisów wyjątkowych, związanych z pochodzeniem, religją itp., o którą walczyli oddawna posłowie żydowscy. Ustawa bowiem ma głównie na celu uchylenie przepisów wyjątkowych w stosunku do ludności żydowskiej.

W dyskusji nad tą ustawą przedstawił Klub Narodowy sen. Godlewski i oświadczył, że jakkolwiek Klub ten zgadza się zasadniczo na jej meritum, to jednak ma zastrzeżenia co do formalnej strony ustawy. Ma ona bowiem charakter deklaracyjny, ogólnikowy i w gruncie rzeczy całą kwestję pozostawia nadal otwartą.

Pozatem Senat przyjął drobną zmianę w ustawie o monopolu spirytusowym, oraz projekt ustawy o ratyfikacji dodatkowego układu do traktatu handlowego z Persją.

da się opanować partyjnym dążeniem „sanacyjnym”. Komu tedy droga jest niezależność harcerstwa, niech przyjedzie na zjazd do Poznania. Niech nie zabraknie żadnego instruktora ani żadnej instruktorki oraz reprezentantów kół przyjadł.

Ważnym jest usłyszenie to, jakich ludzi wybierze się na komendantkę i komendanta chorągwi. Są oni bowiem bezpośrednio wychowawcami młodzieży. Jeżeli te stanowiska odda się prawdziwym harcerzom, doświadczonym w pracy, niezależnym od wpływów politycznych, to opanowanie przez „sanację” centrali może się nie dać na naszym terenie tak dotkliwie odczuć. Chodzi przedewszystkiem o komendanta chorągwi, gdyż obsada żeńskiej chorągwi zdaje się nie ulegnie zmianie.

Trzeba się liczyć niewątpliwie z wysunięciem jakichś zdecydowanych partyjników, dążących do rozpolitykowania harcerstwa wielkopolskiego i nadania mu piętna „sanacyjnego”. Będą to jednak kandydaty tylko manifestacyjne. Są jednakże w dzisiejszej sytuacji także niebezpieczne kandydaty ludzi choćby zasłużonych i sympatycznych, ale zaleyńnych. Wiemy zaś jak w dzisiejszych czasach trudno jest np. urzędnikowi zachować niezależność. Na skutek tego taki zaleyńny człowiek może mimo swej chęci z musu robić rzeczy, którychby ani on ani jego wyborcy sobie nie życzyli. Trzeba tedy wybrać kandydata niezależnego i nadającego się na dzisiejsze ciężkie czasy.

Ciągle procesy dokoła osoby Piłsudskiego

„Głos Narodu” donosi: Przed sądem okręgowym karnym w Krakowie odbyła się rozprawa apelacyjna przeciwko członkom O. W. P.: p. Eugeniuszowi Stefance, Jerzemu Zakulskiemu, Ad. Gajewskiemu, oraz tow., oskarżonym o wywołanie znanych zająć przed odwachem w ubiegłym roku z okazji imienin p. Piłsudskiego. W pierwszej instancji na łączną liczbę 13 oskarżonych, uwolniono z pośród nich 7, reszcie zaś wymierzono grzywny do wysokości 50 zł. Na rozprawie obecnej uwolniono dalszych dwu oskarżonych dla braku poszlak, pozostałym zaś czterem zmniejszono grzywny do połowy. Akt oskarżenia zarzucał manifestantom, że przez rozpowszechnianie ulotek, nawołujących do bojkotowania „galówki”, winnymi są występku z par. 305 kk., który mówi o naklanianiu do nieobyczajnych czynów. W dalszym ciągu prokurator zarzuca oskarżonym tworzenie tajnych organizacji gimnazjalnych, oraz naklanianie gimnazjalistów do nieśpiewania „patriotycznych” pieśni, t. zn. „Brygady”.

Po naradzie trybunał pod przewodnictwem s. Krausa orzekł, iż wszystkich oskarżonych, t. zn. ukaranych grzywną, uwalnia się od zarzucanych im przekroczeń z par. 305, 285 i 287 kk., a wyrok zakazujący, odnośnie do nich, uzasadnia się jedynie przekroczeniem z par. 23 ust. prasowej. Oskarżonych bronił adwokat Zakulski.

Przed sądem w Pszczynie, odbył się proces przeciw członkowi P. P. S. — Burkowi, oskarżonemu o to, że na wiecu zarzucił publicznie p. Piłsudskiemu wydanie 8 milionów złotych na wybory i t. d.

Oskarżony ofiarował dowód prawdy, do czego jednak sąd nie dopuścił, zarządzając tajność rozprawy. Burka skazano na 400 złotych grzywny lub 3 miesiące więzienia. Zasądzone zgłosił apelację.

Karty „imieninowe” sprzedawane przez listowego

Jeden z naszych czytelników z ulicy Jasnej donosi nam, że tam listowy, będąc w służbie, poleca do nabycia karty imieninowe Piłsudskiego po 15 gr za sztukę. Informator nasz daje oczywiście z tego powodu wyraz swemu zdumieniu.

Zapytujemy się, czy rzecz ta dzieje się z wiedzą przełożonej władzy. Co do tego winno nastąpić wyjaśnienie.

W swoim czasie mieli listowi przy sobie na sprzedaż znaczki pocztowe itd. Było to wielkim udogodnieniem dla publiczności. Potem jednak, żeby nie przeciążać listowych pracą, zwyczaj ten skasowano. A sprzedaż kart „imieninowych”?!
—

Przed połączeniem stronnictw ludowych

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.). Jak slychać, dnia 15 marca odbędzie się kongres stronnictw ludowych, na którym ma nastąpić ostateczne zjednoczenie tych stronnictw. Każde z trzech stronnictw, a mianowicie: „Piast”, „Wyzwolenie” i Stronnictwo Chłopskie, mają przysłać na zjazd po 50 członków swoich rad naczelnych. Zjazd wyłonić ma wspólną radę naczelną w zjednoczonej partii, której nazwa nie jest jeszcze zdecydowana.

Podobno honorowym prezesem zjednoczonego stronnictwa ma być poseł Maksymilian Malinowski, prezes „Wyzwolenia”, a urzędującym prezesem pos. Witos.

Skutki lekkomyślnej polityki B. B.

Berlin, 2. 3. (Tel. wł.). Prasa niemiecka, zwłaszcza agrarna, w dalszym ciągu wyszukuje fakt uchwaleń przez komisję sejmową ratyfikacji traktatu handlowego polsko-niemieckiego do wykazywania, iż widocznie polityka celna min. Schielego nie wywołuje takiego oporu zagranicą i że wobec tego należy ją agrarne jeszcze bardziej podwyższyć.

Skutki orkanu w Gdyni

Gdynia, 2. 3. (Tel. wł.). Podczas orkanu, który szalał tutaj w sobotę po południu, zatonał w basenie południowym najmniejszy trawler marynarki wojennej „Mewa” (pojemność 200 tonn), znajdujący się w remoncie na „stoczni gdyńskiej”. Statek pomocniczy zatonał na płytkiej wodzie i już dzisiaj rozpoczęto prace nad wydobywaniem go na powierzchnię. S. B.

Fatalny wypadek, który pochłonął 12 ofiar

Nowy Jork, 2. 3. (Tel. wł.). Z Buenos Aires donoszą, iż radość z powodu przybycia księcia Walji do Argentyny, została przytłumiona przez nieszczęśliwy wypadek, którego ofiarą padło 12 osób, a który zdarzył się przy wyjeździe księcia z Chile.

Orkiestra wojskowa, która towarzyszyła gościowi do Lanquihue, wracając motorówką z powrotem, z powodu zderzenia się z innym statkiem wpadła do wody, przyczem 12 żołnierzy utonęło.

Porażka prezydenta Hoovera

Nowy Jork, 2. 3. (Tel. wł.). Pomimo sprzeciwu prezydenta Hoovera, nowa ustawa o ulgach dla b. kombatanów przyjęta przez obie Izby weszła w życie. Tysiące b. uczestników wielkiej wojny zebrało się dzisiaj przed biurami wypłat w celu zaciągnięcia pożyczek przyznanych im przez nową ustawę. Pewne zastrzeżenia ze strony eks kombatanów wywołuje oprocentowanie pożyczki w wysokości 4½ proc.

Pożar domu Trockiego

Berlin, 2. 3. (PAT.). „Montag Post” donosi, że na wyspach Principo spłonął ub. nocy dom, w którym mieszkał Trocki z rodziną. Pożar zniszczył urządzenie wewnętrzne mieszkania oraz bibliotekę, zawierającą szereg cennych książek i rękopisów Trockiego. Zbiór listów korespondencji, prowadzonej między Trockim i Leninem ocalał. Uległy zniszczeniu materiały do monografii o wybitnych politykach współczesnych, przygotowywane przez Trockiego. Nie udało się ocalić rękopisów do pracy o Leninie i o armji czerwonej.

Jeszcze w sprawie władz harcerskich

Z kół harcerskich piszą nam, co następuje:

List otwarty p. Henryka Glassa, skierowany do wojewody Grazińskiego, odbił się głośnym echem zarówno w opinii społeczeństwa, jak też w organizacji harcerskiej. List przedrukowała prawie cała niezależna prasa. Zajął się nim także prasa „sanacyjna” oczywiście w swoim oświeceniowym. Niektóre artykuły wykazują bardzo silne zdenerwowanie. Jest ono zupełnie zrozumiałe. „Sanacji” chodzi o to, aby w spokoju i ciszy strawić harcerstwo, przerobić je na swoje partyjne kopyto. Bardzo jej tedy nie na rękę męskie odezwanie się p. Glassa.

„Gazeta Polska” (z dnia 14 lutego) swoim zwyczajem rzuca szereg inwektyw zarówno w kierunku autora listu, jak też przedewszystkiem w kierunku s. p. ks. Lutoslawskiego. Przy tej sposobności sztylo wychodzi z worka. Dowiadujemy się w tych „nie-dyskrecjach”, że piłsudscy organizowali secesję i rozłam, aby tylko usunąć niepożądane go człowieka z harcerstwa.

Bardzo wielkie wrażenie zrobił list H. Glassa wewnątrz organizacji harcerskiej. Młodzież harcerska odczuła go bardzo głęboko. Nowe „sanacyjno”-partyjne władze uciekły się z dużą dozą zdenerwowania do represyj. Najpierw więc p. Olbromski, nowokreowany naczelnik głównej kwatery, wydał niesłychany w swej treści i tonie list do komendantów chorągwi, skierowany przeciwko listowi p. Glassa.

List ten kolportuje się bardzo szeroko aż do poszczególnych drużyn. W liście tym p. Olbromski donosi, że zawiesił p. Glassa z powodu jego wystąpienia w prawach instruktorskich. Stara się w nim także udowodnić,

że obecny zespół, rządzący harcerstwem, nie jest partyjny, bo kilku ludzi z poprzednich władz zasiada w nich jeszcze obecnie. Jest to oczywiście naciągany argument. Znaną jest przecie rzeczą, że w poprzednich władzach był już spory procent „sanatorów”. Poza tem jeszcze obecnie kilku niezaangażowanych politycznie pracowników wykończą stare prace i powoli się z nich wycofuje.

Dziwi nas tylko to, że p. Olbromski, szefem z zawodu, zdecydował się zawiesić członka naczelnej rady, chociaż brak mu do tego wszelkich uprawnień. Tego nie może zrobić nawet naczelnictwo, gdyż leży to oczywiście tylko w uprawnieniach samej rady naczelnej. Widocznie myśli on, że będzie to uchodziło za dowód silnej ręki no i zastraszy ogół harcerski.

W myśl statutu Związku Harcerstwa Polskiego zarząd oddziału wielkopolskiego zwołał XII walny zjazd oddziału do Poznania na dzień 8 marca b. r. Zjazd ten może być przełomowym dla harcerstwa wielkopolskiego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że „sanacja”, opanowawszy centralne władze w Warszawie, zechce się poszczycić zdobyciem Poznania. Należy i tak pamiętać, że od czasu usunięcia dla „dobra szkoły” jednego z założycieli wielkopolskiego harcerstwa, p. Henryka Śniegockiego, na prowincję do Krobi, wpływy „sanacyjne” w harcerstwie wielkopolskiem wzrosły. Trzeba się tedy liczyć z tem, że obecnie grupa „sanacyjna” zrobi wszystko, aby harcerstwo opanować. Decydującem będzie zachowanie się prowincji. Jeśli ona na zjazd przyjedzie w odpowiedniej liczbie, to można być spokojnym, że harcerstwo wielkopolskie nie



Tw 1102

ŚWIATOWEJ SŁAWY
PUDER
„ŁABĘDZI PUCH”
POLECA
TWO BROCARD & C^{IE}

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przeciwko rujnującym cenom przetargowym

Przed niedawnym czasem poświęcił cały feljton pewnej historii dochodzenia pretensji w wysokości około 500 zł na majątku dłużnika, którym był rolnik zamieszkały na Pomorzu. Po dwuletnich procesach, korespondencji z komornikami, kilku przetargach, interwencjach u władz sądowych no — i po wydaniu dwustu złotych na koszty adwokackie, komornicze i portoria, wierzyciel, koźcem końców, zamiast zwrotu należnej mu sumy dostał... figę malowaną, bo zajęte przedmioty nie znalazły, na kilku z rzędu przetargach, nabywców.

Był to wypadek skrajny. Natomiast zgola niewyjatkowemi nazwać można coraz częściej powtarzające się fakty sprzedaży za bezcen przedmiotów zajętych i wystawionych na licytację. Wypadków takich możnaby cytować krocie. Ograniczymy się do dwóch przykładów:

Pierwszy przykład to historia żniwiarki, otaksowanej prywatnie na tyśiąc złotych, a sprzedanej na licytacji za 25, dosłownie: dwadzieścia pięć złotych. Fakt ten jest typowy dla chwili obecnej, jako że obrazuje normalny przebieg licytacji na wsiach: który to producent rolny ma dzisiaj pieniądze na licytację u sąsiada? — Przedmioty, idące pod młotek, bywały zżywane za horendalnie niskie kwoty.

Drugi przykład to głośna sprawa pewnej fabryki konserw owocowych w jednym z powiatów wielkopolskich, której zabrakło dwudziestu tysięcy zł na regulację wierzycieli. Była to suma drobna w porównaniu z wartością fabryki i magazynu, na którym znajdowało się towaru (konserw owocowych) za pół miliona złotych. Lecz co? Zabrakło gotówki, odbył się przetarg, no i rynek został zalany taniemi konserwami, których puszkę w detalii sprzedawano po przetargu za 0,20 zł... Fabrykę doprowadzono do ruiny.

Opisanemu stanowi rzeczy trzeba zaradzić. Nie wolno rujnować dłużników, którzy nieraz popadli w trudności płatnicze nie z własnej winy, a z powodu dekonjunkury. Nie wolno dopuszczać do zalewania rynku towarami po cenach pozostających poniżej kosztów produkcji, bo dezorganizując rynek, tamuje się i tak już anemiczne tempo wytwórczości.

Najprostszym — zdaje się — sposobem zapobiegnięcia sprzedażom za bezcen jest ustalenie zasady, że nie wolno nabywać na licytacjach przedmiotów poniżej — powiedzmy — jednej trzeciej ich wartości. O ile sobie przypominamy, jeszcze z czasów gabinetu Grabskiego projekt taki wentylowano. Trzeba go odszukać i w szybkim tempie wprowadzić reformę.

Krótkie informacje gospodarcze

— W ostatnich czasach pojawiły się na łódzkim rynku duże ilości nici produkcji sowieckiej. Nici te w Rosji sprzedawane za kartkami i po cenie bardzo wysokiej, na naszym rynku sprzedaje się po cenie dumpingowej.

— Eksport parafiny z Polski w styczniu br wynosił 1141 t., największym odbiorcą była Anglia (354), Francja (205), i Włochy (135).

— W drugiej połowie kwietnia rb. odbędzie się doroczne walne zgromadzenie Zrzeszenia przedsiębiorstw radjotechnicznych R. P.

— W jugosłowiańskim ministerstwie robót publicznych opracowywane są plany rozbudowy portów. W pierwszym rzędzie mają być rozbudowane porty Gruż koło Dubrownika, Split i Sebenic.

— W ruskim porcie czynione są gwałtowne przygotowania do przyjęcia około 6.000 wagonów drzewa sowieckiego, przeznaczonych na eksport do Anglii.

— Z Londynu donoszą, że w okęgu Lancashire wznowiono prace prawie we wszystkich przędzalniach. Tymczasem zatrudniono 150 000 robotników.

— W roku ub. dochody brutto kolei amerykańskich wyniosły 5.243 mił. dol. wobec 6.360 mił. w r. 1929. Dochód netto osiągnął cyfrę 885 mił. dol. wobec 1.274.600 000 w r. 1929.

— Według depešy, otrzymanej od rządu Stanów Zjednoczonych przez Międzynarodowy Instytut Rolny, stan zbóż ozimych w Ameryce Północnej przedstawia się dobrze.

— Senat amerykański przyjął budżet marynarki w wysokości 358 mił. dolarów, łącznie z sumą globalną, uchwaloną przez Izbę Reprezentantów o 10 mił. dol. celem rozpoczęcia budowy 11 nowych krążowników.

Zniżka cen drogą „zasadniczych reform”

Głos Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie

W ubiegły czwartek odbyło się plenarne zebranie Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie, którego przebieg był bardzo znamienity. — Przedmiotem obrad, wzbudzającym największe zainteresowanie, był punkt dotyczący „stosunku Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie do akcji obniżki cen”. Stanowisko kół gospodarczych okręgu warszawskiego w tej sprawie ujęte zostało przez prezesa Izby p. Klarnera a jeszcze dobitniej przez następnych mówców. Sprawozdanie z tego zebrania podajemy jako bardzo charakterystyczny przyczynek do zmiany nastrojów wśród stołecznych kół gospodarczych za „Gazetą Warszawską”.

Przemówienie prezesa Klarnera było bardzo ciekawe, jednak nie tyle z tego, co powiedział, ile z tego, czego — nie powiedział. We wszystkich dotychczasowych przemówieniach pana Klarnera były zawsze mniej lub więcej obszerne wyrazy „uznania” dla rządów pomajowych za różne ich „zasługi dla życia gospodarczego”. Obecnie zostało to zupełnie pominięte. — Stwierdzając pogorszenie się kryzysu gospodarczego ponad przewidywania, p. Klarner ostrzega rząd, że „kryzys przesuwa się od gospodarstwa prywatnego do gospodarstwa finansów publicznych”, co popiera cytowaniem wysokich deficytów w budżetach najbogatszych państw. Przyspieszyć poprawę i „uchronić nas od dalszych nieszczeń” może tylko „aktywność sięgająca do wszystkich czynników i komórek, jakie mają wpływ na kosztą produkcji i wymiany”.

P. Klarner zakończył odczytaniem projektu odpowiedniej rezolucji.

Oświadczenie i rezolucja prezesa Klarnera nie zadowolili zebrania. Na mównicy ukazuje się dyrektor naczelny „Lewjantana”, inż. Wierzbicki, i wygłasza przemówienie, słuchane z wielką uwagą przez audytorjum, w którym nie brak przecież znawców ekonomicznych. Motywem tego przemówienia było oświadczenie: „rękawica została rzucona, podjęta i — ponownie rzucona”. Te „rękawice” rzucił przedstawicielem życia gospodarczego rząd w osobie ministra Prystora, a organizacje gospodarcze nietylko rękawicę tę podejmują, ale — rzucają ją ponownie... rządowi. Przemysłowcy i kupcy „od roku zajęci byli konieczną, ale bardzo przykrą czynnością — zniżaniem cen w zakresie swoich sił i środków”. Jeśli obecnie rząd rzuca hasło zniżki cen, to sfery gospodarcze je podejmują i — ponawiają pod adresem rządu, bo skoro rząd zgłasza się do „udziału w zyskach” z dotychczasowej akcji przemysłu i handlu, to obecnie organizacje gospodarcze dopilnują, żeby to hasło nie „ucichło przedwcześnie” i żeby rząd wykonał to hasło w swoim zakresie,

bo to dopiero ułatwi przemysłowi i handlowi prawdziwą obniżkę cen, zdrową i trwałą.

Ta realizacja hasła zniżki cen musi być połączona z zasadniczymi reformami. Musi być zmieniony system podatkowy i dotychczasowe nastawienie całej polityki gospodarczej rządu, która powodowała, że „ginęły żubry a rozmnażały się — pluskwy”. Musi być naprawiony kardynalny błąd — popełniony w dobrej konjunkturze — zbytniej rozbudowy produkcji „rozdymania rynku wewnętrznego”, nadmierne inwestycje, czyli krótko — polityka „radosnej twórczości”, bo po dobrej konjunkturze przychodzi zła a wtedy „kończy się to zawsze kataklizmem i śmiercią”.

Gdy p. Klarner i Wierzbicki mówili te wszystkie przykre rzeczy w formie możliwie dyplomatycznej, to bez ogródek, „prosto z mostu”, walili następni mówcy, posłowie z B. B. Poseł Wiślicki stwierdził, że rząd zapowiedział akcją obniżki cen bez nacisku, ale w taki sposób, że „jak będziecie grzeczni, to będzie wszystko w porządku”, gdyż minister Prystor dodał przecieć, że rząd ma środki administracyjne, którymi mógłby przeprowadzić zniżkę cen, gdyby apel jego zawiódł. Mówca cytuje następnie dramatyczne fakty z wykonywania akcji obniżki cen przez wojewodów i starostów. „Najprościej” rozwiązał tę sprawę wojewoda w Nowogródku, gdzie ukazały się plakaty urzędowe,zywające do zniżania cen i zapowiadające 3 tysiące grzywny lub 3 miesiące aresztu za opór.

Posel Brun stwierdza, że do zwyżki cen detalicznych przyczynia się głównie rząd, gdyż handel detaliczny w Polsce obciążony jest sześciokrotnie wyższymi podatkami, niż taki sam handel w Stanach Zjednoczonych. Poseł Brun domaga się bezwzględного rozpoczęcia prac nad reformą podatkową i natychmiastowego rozpatrzenia, czy niema możności szybkiej realizacji tej reformy.

Podobne poprawki do rezolucji p. Klarnera zgłosili następni mówcy: prof. Okolski, Truskier, Pawłowski i inni. P. Truskier przytoczył charakterystyczne fakty. Oto wbrew wyrażonemu brzmieniu rozporządzenia o izbach, ostatnio wszystkie bardzo ważne projekty ustaw, jak o Funduszu Drogowym i inne zostały przez rząd wniesione do Sejmu i uchwalone tam bez zasięgnięcia opinii izb przemysłowo-handlowych, które jednomyślnie były im przeciwnie. Ten stosunek rządów pomajowych do stworzonego przez siebie „samorządu gospodarczego” i własnych zobowiązań jest bardzo charakterystyczny.

Niemniej charakterystyczne jest, że organizacje gospodarcze podjęły wielką debatę nad polityką gospodarczą rządu, ale — nie w Sejmie.

KRONIKA GOSPODARCZA

Stosunki handlowe z zagranicą

Firmy niemieckie pragną sprowadzać z Polski następujące artykuły: jęczmień browarniany, maczkę kostną, wełnę surową, rośliny strączkowe, konopie czesane, groch i fasole.

Firmy niemieckie pragną eksportować do Polski wzgl. oddać przedstawicielstwo na następujące artykuły: szmaty, odpadki wełny motocykle lekkiego typu, metale i stare żelazo, nowe płyty budowlane, płyn przeciwlizgowy do pasów transmisyjnych i lin, olej specjalny do smarowania samochodów, i innych maszyn, blachy cienkie, taśmy blaszane, folię aluminiową, zaopatrzone drukiem etykiety aluminiowe i opakowania do czekoladek deserowych. Bliższych informacji udziela Deutch-Polnische Handelskammer, E. V. Breslau 1, Wallstrasse 2., za załączeniem 2 zł. w znaczkach pocztowych.

Krajowy Związek węgierskich właścicieli winnic organizuje w marcu b. r. wystawę win węgierskich, połączoną z próbowaniem win. Wystawa ta odbędzie się w ramach Krajowej Wystawy Rolniczej, która trwa od 20—26 marca b. r. w Budapeszcie.

Z KRAJU

(t) Jubileuszowe Targi Poznańskie biorą medal dla wystawców. Jubileuszowe Targi Poznańskie wydadzą specjalny dyplom dla wystawców, oraz medal dla tych, którzy w Targach kilkakrotnie brali udział. Targi Poznańskie mają cały szereg przyjaciół, którzy rokrocznie, nie opuściwszy ani jed-

organizacyjnych. Przez podpisanie nowego statutu zobowiązują się równocześnie uczestnicy utworzyć w ciągu 3 miesięcy spółkę akcyjną, która będzie wyposażona w osobowość prawną i obejmie zastępstwo konwencji ogólnopolskiej na zewnątrz, a prawdopodobnie także specjalne zadania. Podpisanie nowego statutu i ustanowienie tak długiego trwania umowy w związku z całym szeregiem postanowień specjalnych doprowadzi przypuszczalnie do uzdrowienia rynku węglowego i uprości drogę od producenta do konsumenta. Rezultat 3-dniowych obrad stanowi dowód, że idea solidarności związkowej i zrozumienia konieczności życiowych ogólnopolskich odniosła zwycięstwo w polskim przemyśle węglowym ponad interesami partykularnemi poszczególnych zagłębi.

(k) Wywóz polskich suszonych wytlóków buraczanych. Wywóz polskich suszonych wytlóków buraczanych do Stanów Zjednoczonych A. P., rozpoczęty stęsunkowo niedawno, osiągnął już poważne rozmiary, czego dowodem wywiezienie przez jedną tylko firmę warszawską w przeciągu 1½ roku wytlóków za sumę 550 tys. dol. Obecnie wywóz został zahamowany, gdyż na skutek zniżki cen tego produktu kosztą transportu nie kalkulują się. Na zwolonej przez polsko-amerykańską Izbę handlową konferencji przyrzekli reprezentanci ministerstwa komunikacji i przemysłu i handlu oraz zainteresowanych linii okrętowych udzielenie pewnych ulg dla umożliwienia dalszego eksportu wytlóków buraczanych z Polski do Stanów Zjednoczonych.

(k) W sprawie wzoru świadectw pochodzenia, wystawianych przez estońskie urzędy celne. W porozumieniu z min. spraw zagranicznych oraz przemysłu i handlu ustalony został nowy wzór świadectwa pochodzenia, zapowiedziany w § 4 p. c. okólnika z 24 czerwca 1930 r. L. dz. IV. 1141/330 dla towarów pochodzących z Estonii. Świadectwa pochodzenia według nowego wzoru wystawiane będą przez estońskie urzędy celne i należy je honorować w sposób przewidziany w § 4 p. c. wyżej wspomnianego okólnika. Świadcetwa pochodzenia winny być zaopatrzone w pieczęć i podpis estońskiego urzędu celnego. (az)

(k) Upreszczona odprawa przesyłek węgla eksportowego. Z dniem 1 kwietnia 1931 do listów przewozowych na przesyłki węgla eksportowego, nadawane na stacjach kopalnianych, do stacji portowych w Gdyni i Gdańsku, nie należy dołączać kart rejestracyjnych. Opłaty za rejestrację będą zaliczone w liście przewozowym. Z tymże dniem będzie zniesione sprzedawanie cedu przewozowych przewozowych przesyłek, co znacznie się przyczyni do zmniejszenia pracy w ekspedycjach towarowych zarówno w stacjach nadania jak i w stacjach przeznaczenia. (au)

Z ZAGRANICY

(z) Stan finansowy Anglii, a reformy społeczne. Mowa angielskiego ministra finansów, p. Snowdena, w parlamencie na temat finansów i budżetu, wywołała szereg uwag krytycznych ze strony partji pracy. To też w dniu 18 lutego min. Snowden musiał złożyć dodatkowe wyjaśnienia na zebraniu parlamentarnej grupy tej partji. Minister zaznaczył, iż obawia się, że z końcem marca deficyt budżetowy dojdzie może do 40—50 mił. £., o ile nie nastąpi poprawa w życiu gospodarczym i że wobec tego wszyscy muszą wziąć na siebie pewne ofiary. Ofiary te dla klasy robotniczej będą polegały na tem, że pewne projektowane reformy społeczne będą odroczone.

(z) Austria wobec państw rolniczych. Przebieg austriacko-węgierskich pertraktacyj traktatowych wskazuje, że polityka Austrii w stosunku do krajów rolniczych będzie w jużym stopniu zależną od stopnia i tempa realizacji programu krajów agrarnych, uchwalonego na konferencjach warszawskich i białogrodzkich. Można przypuszczać, że Austria nie zdecyduje się tak łatwo na stworzenie monopolistycznej centrali dla przywozu zagranicznego zboża i maki. Jeżeli kraje rolnicze ze swej strony nie wykonają uchwały w przedmiocie stworzenia wspólnego kartelowego biura sprzedaży zb.ż. Rolnictwo austriackie domaga się wprawdzie z niezmniejszoną energią utworzenia tej centrali, ale w kolach rządowych i przemysłowych panują wątpliwości ze względu na trudności, związane z praktycznym przeprowadzeniem tego planu.

(z) Dumping sowiecki na Litwie. Sowieci zaczęli zalewać Litwę swemi towarami, które pomimo wysokich kosztów przewozu są tańsze od miejscowych. Po drzewie przy. był obecnie do Litwy pierwszy transport papieru. Ostatnio zaś zawiął do portu kłajpedzkiego statek grecki, który przywiozł z Odessy 6 tys. ton cukru po cenie tak niskiej, że musi wywołać zniżkę w całym kraju.

(z) Przyrost naturalny ludności we Włoszech. Według danych ogłoszonych przez centralny instytut statystyczny w r. 1930 osiągnięto największą ilość przyrostu naturalnego w ciągu ostatnich 30 lat. Przyrost ten wyraża się cyfrą 512 002 noworodków obojga płci, podczas gdy w 1929 r. osiągnięto 376 457. Zauważyć trzeba, że rezultat ten wpływa współzależnie ze zwiększenia urodzeń oraz ze stałe zmniejszającą się śmiertelnością wśród matek, której procent od 1922 r. wyrażał się najniższą cyfrą w r. 1930.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ostrożnie z bronią!

Skutki „popisywania się”
rewolwerem

Tragicznie mogła zakończyć się zabawa bronią w składzie p. Józefa Szydłowskiego w Obornikach.

Przyszedł tam pracownik biurowy miejscowego magistratu Jan Górowski, a podczas obsługi przez ucznia kupieckiego Jakóba Cieśliczka zapytał go, czy jest on dostatecznie przygotowany na wypadek napadnięcia na sklep, lub też kradzieży. Cieśliczka pragnąc popisać się, przyrósł z biurka swego szefa rewolwer i pokazał go Górowskiemu. Manipulował przy tem trochę i w pewnej chwili padł strzał, który zranił Górowskiego. Rana na szczęście jest lekka, gdyż kula przebiła Górowskiemu ucho. (k)

Szajka z'odziejska

Spotkała ją zasłużona kara

Stanisław Kujawa wyspecjalizował się w złodziejstwie i „pracował” przy pomocy kilku paserek, a mianowicie Agnieszki Heinzowej i Marji Kirszenkówny oraz ich towarzysza Jana Migacza. Kujawa dokonał w październiku i grudniu ub. roku całego szeregu zuchwałych kradzieży. Swoją zdobycz, przeważnie bieliznę sprzedawał za bezcen Heinzowej. Również i Migacz nabywał od Kujawy kradziony towar.

Główną sprężyną całej tej zorganizowanej szajki złodziejskiej była Heinzowa, która namawiała i zachęcała Kujawę do kradzieży, ciągnąc stąd ogromne zyski. Heinzowa była już kilkakrotnie karana za paserstwo. Również Kujawa sześć razy siedział w więzieniu.

Na rozprawie trybunał uwzględnił, że Kujawa znajdował się w nędzy i dlatego wymierzył mu karę 2 i pół roku więzienia. Heinzowa zasądzona została na 2 lata leż ciężkiego więzienia.

W motywach podkreślono, że gdyby nie było paserów, złodziejże mieliby wówczas akcję bardzo utrudnioną i stąd niejedynemu zniechęcałyby kradzieży. Heinzowa płaciła za ukradziony przedmiot często wartości do 2 tys. zł — 30 do 40 zł. Migacz i Kirszenkówna otrzymały po pół roku więzienia. (z)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 2 marca 1931.
Słońce: wschód 6,30; — zachód 17,32; —
długość dnia 10 godz. 52 min
Księżyc: wschód 14,32, — zachód 6,17; —
przed pełnią.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji
Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura
powietrza niska — 5 st. Cels. Pochmurno
Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 743 mm.
W ubiegłej dobie temperatura najwyższa
plus 5 st. Cels., najniższa minus 5 st. Cels. — Ilość opadu nieznaczną.
Przepowiednia pogody na wtorek: Pogodnie
i chłodno, w nocy przymrozek.
Stan wody w Warcie według notowań In-
spekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj
plus 2,20 m; dziś plus 2,30 m.
Kal. rz.-kat.: Helena ces.; jutro Kunegunda
ces.
Kal. słow.: Radosław; jutro Sławomita.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy
przy ulicy Pocztowej 39. dyżuruje we dnie
i w nocy. — Telefon 55-55.

Biblioteka im. I. J. Kraszewskiego (ul.
Wrocławska 17) otwarta codziennie od
godz. 12-13 i od godz. 16-19; w soboty
od godz. 12-15. Kaucja 3 zł, abonament
1,50 zł, wpis 50 gr.
Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9
(1) piętro, otwarta codziennie od
godz. 11-13 i od 16-19 zapraszana
we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac
Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem,
pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym
Lwem, Stary Rynek 75. Apteka Chwaliszewska,
Chwaliszewo 76.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mic-
kiewicza 22.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul.
Marsz. Focha 47.
Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wil-
da 96.
W innych dzielnicach miasta apteki tam
się znajdują.

OSOBISTE

Z Uniwersytetu Poznańskiego. —
Dyplom magistra filozofii w zakresie che-

mii uzyskał p. Roman Zakrzewski z Gnie-
zna i p. Józef Neterowicz z Poznania. —
Dyplom lekarza uzyskał p. Florjan Nadol-
ski z Gniezna.

Dyplom inżyniera leśnictwa uzyskali
pp. Józef Ciepłowski z Krakowa i Cze-
sław Jakubczyk ze Strzemieszyc Wiel-
kich w woj. kieleckim.

Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał
pp. Franciszek Jan Wilhelm Eberhard
Jaskowski ze Stuttgartu (Niemcy). Teo-
dor Pawlicki z Wojnowic w woj. poznań-
skim i Jan Władysław Karls z Rypina
w woj. warszawskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Akad. Koło Trzemesznień** urządza
z okazji 155 rocznicy istnienia gimna-
zjum, oraz dziesiątej polskiej matury,
zjazd byłych wychowanków gimnazjum
trzemeszńskiego. Zjazd odbędzie się w
pierwszych dniach czerwca r. b. Wszyst-
kich byłych uczni uprasza się o podanie
adresów na ręce kol. Owczarzaka. Poznań,
ul. Szyperska 3. III celem sporządzenia
listy uczestników oraz wysłania zaproszeń.

— **Ze Związku Hallerczyków placów-
ki Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie
się dnia 5 marca br. o godz. 19.30 w loka-
lu zebrań Stronnictwa Narodowego przy
ul. św. Marcina 65 nad kinem „Colos-
seum”. Obecność wszystkich członków
jest konieczna.

— **Klub Sport. „Poznanian”.** Plenarne
zebranie odbędzie się dnia 3 bm. o godz.
20 w lokalu p. Bejerowej przy pl. Bernar-
dyńskim. Uprasza się wszystkich człon-
ków o gromadnie wzięcie udziału w po-
wyższym zebraniu.

— **Z Tow. Prawniczego i Ekonomicz-
nego.** We wtorek 3 bm. odbędzie się o
godzinie 20.30 zebranie sekcji prawniczej
Towarzystwa w sali nr. 22 Collegium Mi-
nus, na którym p. mecenas dr. Stanisław
Sławiński wygłosi wykład na temat: „In-
stytucja ślubów cywilnych i rozwodów,
a przyszła polska ustawa małżeńska”. —
Koreferatu podjął się p. profesor dr. Bro-
nislav Stelmachowski.

— **Z Drugiej Sodalicii Pań Miejskich
pod wezwaniem Królowej Korony Pol-
skiej.** Zebranie miesięczne w czwartek,
5 bm. o godzinie 16.30 w sali Księgarni
św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego
nr. 22. I. Tegóż dnia o godzinie 9 nabo-
żeństwo sodalityjne w kaplicy Zakładu
św. Józefa.

WYKŁADY

— **Powszechny wykład uniwersytec-
kie.** Dziś, w poniedziałek, wygłosi prof.
dr. Stanisław Dedio w sali 17 Collegium
Minus o godzinie 20 odczyt p. t. „Kraj-
obraz grecki” (ilustr. przezrociami). Ju-
tro prof. Dedio wygłosi odczyt na temat
„Na zamku Atrydów w Mikenach” (z prze-
zrociami).

— **„Spór Gdańsk — Gdynia”.** Koło
naukowe przy W. S. H. urządza w środę,
dnia 4 bm. o godzinie 20.15 w auli Wyż-
szej Szkoły Handlowej (Al. Marcin-
kowskiego 3) zebranie, na którym wygłosi
referat prezes Ligii Morskiej i Kolonjalnej
dr. St. Sławiński na temat: „Spór Gdańsk—
Gdynia”. Ciekawa prelekcja ściąganie nie-
wątpliwie liczną rzeszę słuchaczy.

— **Staraniem Koła Anglistów przy
U. P.** odbędzie się dn. 6 bm. o godz. 20 w
sali 27 Collegium Minus II piętro odczyt
wybitnego anglisty dr. Władysława Tar-
nawskiego, profesora Uniwersytetu Jana
Kazimierza we Lwowie na temat: „Roz-
wój konstytucyjny Anglii od r. 1688 do
dnia dzisiejszego”. Bilety w cenie 1 zł
oraz 50 gr dla uczącej się młodzieży do
nabycia przy wejściu na salę.

ŻYCIE SOKOLE

— **Tow. Gimn. „Sokół” Poznań-Wi-
niary.** Plenarne zebranie odbędzie się w
sobotę, dnia 7 bm. o godz. 19.30 w szatni
sokolej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Pokaz gazowy.** W środę, dnia 4
bm. o godzinie 17 odbędzie się w Poradni
Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15,
pokaz gazowy z praktycznym przygotowaniem
do konkursu gazowego i odczytem
p. Zóltowskiej.

— **Turniej krasomówczy.** Koło
Prawników i Ekonomistów urządza dnia
8 bm. o godz. 16 w Collegium Minus do-
roczny turniej krasomówczy. Informacje
i zapisy codziennie od godz. 9-15 w loka-
lu Koła, Zamek pokój 10.

— **Całodzienna adoracja.** W piątek,
6 bm. w kościele Serca Jezusowego na Je-
życach całodziennie wystawienie Najśw.
Sakramentu. Początek o godzinie 6. po-
czem odpiewanie trzech pierwszych Go-
dzinek o Sercu Jezusowym. Wczorajem
o godzinie 6.15 Droga Krzyżowa, o godzi-
nie 7 odpiewanie 2 ostatnich godziniek,
kazania, poczem procesja i błogosławień-
stwo.

— **Sodalicia Marjańska Młodzieży i
Uczniów Kupieckich.** Rekolekcje odbędą
się od 2 bm. do piątku 6 bm. w kościele
O. O. Jezuitów, ul. Dominikańska 8. —
Nauki odbywać się będą codziennie wie-
czorem o godz. 8.15. Spowiedź wielkanoc-
na w dowolnym kościele. Msza św. z
komunią św. wielkanocną dla wszystkich
sodalistów odbędzie się w niedzielę, dnia
8 bm. o godz. 8 w kaplicy Różańcowej
O. O. Jezuitów.

— **Ze Związku b. Uczniowie Uczelni
im. Dąbrowski.** Zarząd zaprasza wszyst-
kie koleżanki na miesięczną herbatkę to-
warzyską w środę 4 bm. w godz. od 5-7
po poł. w cukierni Dobskiego, ul. Fredry.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Kat. Tow. Ochrony Kobiet.** Na
wałnem zebraniu wybrano do zarządu m.
in. p. Z. Bajońską i p. Z. Grohmanównę,
a nie pp. Bojańską i Grosmanównę, jak
w sprawozdaniu z walnego zebrania po-
dano.

— **Roczne walne zebranie Zaw. Zw.
Pracowników Bankowych** odbyło się dn.
25 bm. w auli W. S. H. Obrady zagalł
prezes p. St. Stępień. Po zatwierdzeniu
spraw formalnych przystąpiono do spra-
wozdania ustępujących członków zarządu
Z wszystkich referatów wynikało, że Zw.
rozwiązał się bardzo pomyślnie, a liczba
członków w stosunku do roku poprzed-
niego wzrosła prawie o 50 proc. W dys-
kusji nad sprawozdaniami zabrał głos
m. in. prezes p. Stępień, podkreślając o-
wocną współpracę kolegi i Jablkowskie-
go, który w okresie sprawozdawczym pia-
stował urzędę wiceprezesa i sekretarza
zarazem. Wszyscy zgromadzeni jedno-
myślnie uchwalili dla zarządu pokwito-
wanie, poczem przystąpiono do wyboru
nowego zarządu. Nowe władze ukonsty-
tuowały się w sposób następujący pp.: I.
Jablkowski — prezes, dalsi członkowie:
Mieczysław Wierzbński, Adam Wize, Jan
Kasprzyca, Szymon Nowacki, Jan Mu-
siałowicz, Maksymilian Weigel, Wojciech
Morawski, Eugeniusz Chądziński, Kornel
Buchholz, Edmund Derywalski, Roman
Tuszyski, Aurel Siemianowski, Henryk
Bergmann, Franciszek Kamiński, Tadeusz
Stuwerzyński, Krystyna Koronowska, Wła-
dysław Kłos, Józef Mielcarek, Tadeusz
Nowak i Klemens Weigt. W skład komisji
rewizyjnej weszli pp.: Stefan Prawowski,
Lucjan Obarski i Stefan Górczyński.
(tr.)

— **Poziom kosztów utrzymania** w lu-
tym r. b. obniżyl się w porównaniu ze
stanem stwierdzonym za styczeń r. b. o
1,07 proc., jak to na dzisiejszym posiedze-
niu ustaliła Wojewódzka Komisja do ha-
dania zmian kosztów utrzymania osób
pracujących w handlu i przemyśle.

— **Z targu.** Dnia 2. b. m. na placu
Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg
masła wiejskiego 4,60—4,80 zł; masła mle-
czarskiego 5,40—5,80 zł; twarogu 1,00—1,20
zł; mendeł jaj 2,50—2,70 zł; litr śmietany
1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr;
za mięso: 1 kg stoniny świeżej 1,80 do
2,00 zł; stoniny wędzonej 2,40—2,80 zł;
wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowniny 1,60
do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skop-
owiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł;
smalcu 2,00—2,60 zł; za drob: kura 3,00
do 5,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczką 2,50
do 5,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 2,60 zł; para
golebi 2—2,50 zł; królik 3—4 zł; indyk 7—
10,00 złotych; za r. by: 1 kg karpia
4,00—5,00 zł; szczupaka 4,40—4,80 zł; lina
4,80—5,00 zł; okonia 2,00—3,00 zł; karasia
2,80—4,00 zł; 1 kg białych ryb 1,00—1,50 zł;
1 kg węgorza 5,20 zł; sandacza (mro-
zowego) 6,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł
Za ryby śniegie płacono 60—80 gr mniej.

Płacono za jarzyny: główka kapusty
białej i włoskiej 15—30 gr; modrej 30—60
gr; 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 50 kg 2,00
do 2,50 zł; 1 kg marchwi 20 gr; buraków
10—15 gr; cebuli 60—70 gr; szpinaku 0,80
do 1,20 zł; jarmużu 70—80 gr; pietruszki 50
do 60 gr; 1 kalafior 0,40—1,60 zł; 1 kg bo-
bu 1,20 zł; główka zielonej sałaty 20—30
gr. Za owoce: 1 kg jabłek 1,60—3 zł; grus-
zek 1,60—2,40 zł; porówek 2,80 zł; 1 kg
orzechów włoskich 4,00 zł; łaskowych 4,20
do 4,60 zł; 1 kg świeżych śledzi 0,80—1,00
zł. — Ruch mało ożywiony; ceny bez
zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Skutek przestachu.** W sobotę
wieczorem 7-letni synek kolejarza Cze-
sław Wrześniak przy ul. Gen. Chłapow-
skiego 1, gdy był w sieni, usłyszał jakiś
szrały huk strzałów tak zdenerwował
chłopca, że odruchowo uderzając głową o
drzwi, dotkliwie się pokaleczył. Por-
oniego opatrzyło Pogotowie Lekarskie
(tel. 55-55). (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Falszywy agent kryminalny.** Uję-
to niejakiego 18-letniego Janusza Kaź-
mierczyka, zam. przy ul. Fr. Ratajczaka
nr. 11a. Kaźmierczyk, przedstawiając się
jako urzędnik śledczy policji kryminal-
nej, dopuszczał się kradzieży domowych.
(z)

— **Zwłoki noworodka** znaleziono
przy bramie cmentarza ewangelickiego na
Górczynie. Zwłoki odstawiono do pro-
sektorjum sądowego. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Przy ul.
Jeżyckiej 15 włamano się do mieszkania
p. Kazimierza Olszewskiego i skradziono
odzież i bieliznę wartości około 300 zł. —
Przy św. Marcynie 30 włamano się do
składu p. Jana Bojanowskiego i skradzio-
no czekoladę, herbatę, sardynki i wyro-
by mięsne znaczniejszej wartości; włamy-
wacz weszli przez piwnicę. — Większych
kradzieży i włamań dopuszczono się w
niedziele i w noc na poniedziałek. W
firmie Express przy M. Garbarach nr. 5
zabrali nieznani włamywacze bieliznę, o-
buwie i odzież, wartości około 3000 zł. —

U kobiet w ciąży i młodych matek sto-
sowanie naturalnej wody gorzkiej „Fran-
ciszka-Józefa” znacznia prawidłowość
funkcji żołądka i kiszek. Zadać w apte-
kach. nw 8 089

Przy ul. Zamkowej 3 włamano się w bia-
ły dzień do składu p. Okopińskiego. Zlo-
dziejze skradli pończoch, jedwabi i ma-
terjałów wartości około 5 tys. zł. Na go-
racym uczynku podczas tej kradzieży uję-
to niejakiego Alfonsa Adamiczewskiego,
zamieszkałego przy ul. Piotra Wawrzy-
niaka 21. — Większej kradzieży z wla-
maniem dopuszczono się również przy ul.
Mostowej 32 w składnicy i pracowni Teo-
dora Stanickowskiego. Włamywacze skra-
dli różne płótna, 5 placzynek damskich i
męskich, kilkanaście nowych sukien i
powloki na pościele, łącznej wartości oko-
ło 1500 złotych. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Bezczelne złodziejki.** Do Fran-
ciszek Marcinkowskiej na dworcu przystą-
pili dwie kobiety z wielce zakłopotaną
miną, pytając się, czy Marcinkowska cza-
sami nie znalazła pieniądze, które one
dopiero co zgubiły. Marcinkowska za-
przeciżyła, gdy jednak kobiety mierzyły
ją podejrzliwym wzrokiem, postanowiła
przekonać nieznajome i pokazała im za-
wartość torebki. Nim zdolała się zorjen-
tować, kobiety wyrwały jej z ręki gotów-
kę i zaczęły uciekać. Marcinkowska za-
częła krzyczeć; zbiegli się przechodnie i
puścili w pogoń za złodziejkami. Dope-
dzono je wprawdzie, ale pieniądze nie
miały już przy sobie. Niezawodnie była
jeszcze trzecia współniczka, która odebra-
ła zdobycz „Koperciarki” odprowadzono
na odwach, gdzie stwierdzono, że się na-
zywają Walentyna Płucińska i Aleksan-
dra Radziejewska. Pochodzą one z Ploc-
ka. Odbyła się przeciwko nim rozprawa
sądowa. Trybunał wymierzył każdej po
roku więzienia. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Włamanie do zakładu św. Ołafa.**
W Lubocześnicy pod Pniewami (pow.
szamotulski) w nocy na 26 ub. m. wla-
mali się nieznanymi złodziejcy do zakładu
pod wezwaniem św. Ołafa. Wtargnęli do
kancelarii zakładu i z biurka przełożonej
matki Ledóchowskiej skradli 3 złote ze-
garki damskie, damski zegarek srebrny,
obrączkę złotą i 3 pierścionki złote. Z
kasy zakładu skradli włamywacze 300 zł
w gotówce. (k)

— **Wielki pożar.** W Dembowie (pow.
mogileński) w zabudowaniach własności
Juljana Rajewskiego, dzierżawionej przez
Wilhelma Knappa, spłonęły w tych
dniach stodoła, obora, szopa i narzędzia
rolnicze oraz 18 sztuk bydła. Powstały
większe straty, których wysokości narazie
nie ustalono. Nie stwierdzono również
przyczyny pożaru. (k)

Osiedle

za Bramą Warszawską

Dla wygody abonentów w Osiedlu
przy Szosie Warszawskiej, otworzyli-
my filię naszego wydawnictwa

w składzie p. Józefa Krysztofiaka
przy ul. Czarniejewskiej

Abonentów naszych z Osiedla i oko-
licy prosimy o zwracanie się odtąd
z wszelkimi surawami, dotyczącymi
wydawnictwa naszego do powyższej
filii naszej u p. Krysztofiaka, która
załatwia wszelkie sprawy, a mianow-
icie: ogłoszenia, oferty, abonament,
reklamacje i sprzedaż pojedynczych
egzemplarzy.

Ceny oryginalne, bez żadnych dopłat

Administracja.

JARMARKI

— **Ostrzeszów Wlkp.** Jarmark na
bydło, konie i trzodę chłowną, odbędzie
się dnia 5 bm. Spęd bydła, świń i t. d.
dozwolony bez ograniczenia.

— **Witkowo.** Dnia 4 bm. odbędzie
się jarmark ogólny. Spęd bydła i świń
nieodzwolony.

— **Mogilno.** Jarmark ogólny ode-
będzie się we wtorek, dnia 10 bm. Spęd
dla rogatego i zwierząt racicowych nie-
odzwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— **Nakło.** (Budowa pomnika po-
wstańców.) Towarzystwo Uczestników
Powstania Wielkopolskiego 1918-19 roku
w Nakle powołało myśl budowy pomnika
ku czci poległych powstańców z miasta
Nakła i okolicy. Komitet, który się w
tym celu zawiązał, zanosi apel do każde-
go Polaka, aby poparł tę akcję chociaż-
by najniższym datkiem, przekazywając
go blankietem P. K. O. na konto nr.
213 750 komitetowi budowy pomnika ku

czci poległych powstańców w Nakle. Dedykacją wplacili Tow. Uczestników Powstania Włkp. w Nakle 50 zł. — Siudzifski Józef, kupiec w Nakle 20 zł. — Wika Franciszek, kupiec w Nakle 30 zł. — Kurjer Poznański 25 zł. — Lisewski Bolesław, kupiec w Bydgoszczy 2 zł. — Dr. Adam Dobrowolski w Bydgoszczy 150 zł. — Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” w Nakle 5 zł. — Wiśniewski A., kupiec w Bydgoszczy 3 zł. — Dr. E. Czaykowski w Bydgoszczy 5 zł.

— Rogoźno. (Kurs.) W czasie od 5 do 25 marca odbędzie się w „Ośrodku Zdrowia” kurs pielęgnowania niemowląt i higieny dziecka. Wykłady odbywać się będą codziennie od godz. 19—20.

— Inowrocław. (Stan bezrobocia.) — Liczba bezrobotnych na terenie naszego miasta wzrasta z dnia na dzień i dosięga już niemal trzech tysięcy osób, co dla 30-tysięcznego miasta jest klęską zatrważającą. Zarząd miasta rozpoczął poza akcją dożywiania propagandę wśród instytucji, biur, urzędów itp. o składki doraźne dla bezrobotnych. Oprócz tego i komenda garnizonu ofiaruje dla bezrobotnych codziennie po 60 obiadów żołnierskich.

(Związek stowarzyszeń.) Dnia 23 bm. odbyło się walne zebranie Związku Stowarzyszeń Polskich, do którego należą 52 towarzystwa. Związek ten ma w swym dorobku dwa sukcesy: ufundowanie pomnika Kasprowicowi oraz założenie biblioteki publicznej. Pod przewodnictwem kierownictwem radcy mec. Mielcarka związek rozwija się i jednoczy zrzeszonych. Zamierza on w niedługim czasie założyć wspólną kasę pogrzebową. (em.)

Ofiary dla bezrobotnych

Pierwsze ofiary dla bezrobotnych, złożone na skutek odezwy Komitetu niesienia pomocy dla bezrobotnych:

J. E. Ks. Kardynał Prymas Dr. Hłond 1000 zł; prezydent Ratajski 500 zł; J. E. Ks. Biskup Dymek 300 zł; ks. prał. dr. Taczak 300 zł; Sodalicia Kupców 237,23 zł; Urzędniccy Banku Pozn. Ziemstw. Kredyt. 120 zł; Celina Bończa 100 zł; dr. Suwalski 100 zł; Dyr. Marceli Scheffs 100 zł; Ks. dr. Kiciński 50 zł; F. K. Ziolkowski 50 zł; Gen. Dzierżanowski 50 zł; Hurtownia dla fryzjerów 25 zł; Urzędnicy i personel P. O. „Caritas” 35 zł; Jeleńska 25 zł; Ks. radca Sylwester Biniek 20 zł; Stanisław Dybicki 20 zł; K. Ostensacken 20 zł; Fabryka kleju Fr. Schmidt 20 zł; Stefan Centowski 20 zł; Emilja Staschowa 10 zł; Sobecka i Leciejowiczówna, Luboń 10 zł; Jacek Wyszomirski 10 zł; Dr. Solański 10 zł; Posługaczki z Ratusza 8 zł; Musielewski 5 zł; Przybylska 5 zł; Kopijewska 5 zł.

Wielce Szanownym i szlachetnym ofiarodawcom składamy szczerze Bóg zapłać i gorąco prosimy o dalsze datki do P. K. O. nr. 213 005, albo biur „Caritasu”, Nowy Rynek nr. 13, tel. 55-88.

Komitet Wykonawczy.

Nowy klub towarzyski

Poznańska oddział Polskiego Stowarzyszenia Kobiet z wyższym wykształceniem otwiera z dniem 1 marca własny Klub Towarzystki w sali lekarskiej Muzeum Mielżyńskich przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27. Klub otwarty jest na razie w środy i piątki wieczór od 8-ej godziny, później, w miarę rozwinięcia się życia towarzyskiego odbywać się będą codziennie posiedzenia klubowe. W lokalu klubowym wyłożonych jest kilkadziesiąt czasopism naukowych i beletrystycznych z różnych dziedzin, jak literatura, historia, medycyna, pedagogia, itp. itp. Członków Stowarzyszenia, oraz wprowadzonych przez nich gości oczekują w środy i piątki dyżurujące tam gospodynie klubowe z herbatką i miłą chęcią do wesolej gawędy.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Wtorek, dnia 3 marca 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.15 „Młodość na antenie” (wygadanka akademicka); godzina 17.45 popularny koncert symfoniczny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 „Kronika europejska”; godz. 19.00 kurs elem. je-

zyka francuskiego; godz. 19.15 w 40-tą rocznicę encykliki pap. Leona XIII „Rerum novarum”; godz. 19.50 „Traviata” op. Verdiego z płyt gramofonowych; godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.45 muzyka taneczna z kabaretu „Apollo”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.35 „Chwilka lotnicza”; godz. 15.50 „Wśród podręczników sportowych”; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Wielki Brastawianin Tomasz Wawrzecki”; godz. 17.45 koncert popularny symfoniczny; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.35 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 19.50 opera z płyt gramofonowych „Traviata” Verdiego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 3 marca br. o godzinie 20 w lokalu p. Jaszyka przy ulicy Kraszewskiego 16.

— Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Roczne walne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 3 marca rb na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— Cech Krawiectwa Damskiego. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 3 bm. o godzinie 20 w własnym lokalu przy ul. Romana Szymańskiego 10 parter prawo.

— Towarzystwo Przemysłowców Poznań - Winiary. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 3 bm. o godzinie 19.30 w lokalu posiedzeń.

— Sodalicia Pań Konfekcyjnych. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, 4 bm. o godzinie 19 na sali sodalicyjnej, ul. Dominikańska 8, I ptr.

— Chór Marjański pod wezw. Matki Boskiej Wspomoż. Wiernych. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4 bm. o godzinie 19.30 w salce zakładowej Ks. Ks. Salezjanów.

— Tow. Przemysłowe „Sobieski”. Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 4 bm. o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad pomiędzy innymi sprawami wykład p. Nowackiego Jana na temat: „O budżecie państwowym i bezrobociu”.

— Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. Zebranie odbędzie się w środę, dnia 4 bm. o godz. 19 w sali Domu Królowej Jadwigi.

— Stow. Młodzieży Polskiej Poznańśw. Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 4 bm. o godzinie 20 w Ognisku.

— Związek Czeladzi Garniearskiej i Filiskarskiej. Zebranie nadzwyczajne odbędzie się w środę 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej nr. 8 a. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Klara Machmarówna, krawcowa, 76 lat. Bronisława Glazina z d. Kuczkowska, 66 l. Janina Ziętkiewiczówna 1 m. Stanisław Hutta 5 l. 6 m. 14 d. Dominika Krupska, bez zawodu, 51 l. Jakób Krawczak, modelarz stolarski, 70 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— Wiesia. Tego rodzaju „wyższej” szkoły nie znamy wogóle. W gimnazjach żeńskich nie nauczają tego przedmiotu, natomiast w Państw. Szkole Handl. i Przemysłowej Żeńskiej w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 4. (K.)

— T. P. Gdzieś w Paryżu, adresu nie znamy. (K.)

— P. M. Marczyńska. Tymczasem niema jeszcze podstawy do obaw. (K.)

— W. S. Nie znamy adresu. (K.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożyło no w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Kaniowska, Promno, w pewnej intencji 15 zł; — A. Ławniczakowa, Poznań, ulica Długa 11 z podziękowaniem za odzyskanie zdrowie z próśbą o dalsze, 10 zł; — Helena Doraszowa 10 zł; — H. G. 3 zł; — Halina i Marjan 5 zł; — J. W. z próśbą o pomoc i opiekę nad sierotami 3 zł; — Feliks Walerych z okazji zdania egzaminu sędziowskiego w dniu 27 lutego rb. 5 zł; — H. G. z podziękowaniem za Opatrzność ów. z próśbą o zdrowie i dalsze laski 5 zł; — Kasyno 7 p. S. K. 5 zł; — M. Nowakowski, Gniezno, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 2136,60 zł.

Na Tow. „Caritas”: Teodozja R. zamiast wieńca na trumnę 6 p. ka. proboszcza Franciszka Kryzana z Cerekwicy 20 zł; — Peczek 5 zł; — B. Suberowie zamiast wieńca dla s. p. Stefana Książkiewicz 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 295,25 zł.

Na dom sierót na Śródcie: S. M. 50 zł.

Na doraźną pomoc dla weterana z roku 1863. Melchiora Kopruckiego: Syn powstańca 30 zł; — Drowa Kryszewicza, Ogrodowa 16, 20 zł; — urzędnicy wydz. Komunikacyjno - Budowlanego Starostwa Krajowego 20 zł; — razem 79 zł.

TEATRY

— Z Teatru Wielkiego. Dziś opera komiczna „Piękna Helena” z jubilatami Bratkiwiczem w przekomicznej roli króla Menelausa; pomyslowa reżyserja p. Sendeckiego, udział baletu z pp. Jedyńską i Martówną na czele; dyryguje p. Latozewski. We wtorek ciesząca się wielkim powodzeniem operetka „Fiołek w Montmartre’u” w najlepszej obsadzie. W środę najnowsze dzieło Różyckiego p. t. „Młyn djabełski”. Publiczność przyjmując dzieło i świetnych wykonawców owajcami. Udział w przedstawieniu biorą pp. Zmigrod - Fedyczkowska, Drabik, Tyłowska, Grey, Świącicka, Karpacki, Zathey, Maj, Roy, Sendecki, Szpinger i Warchalewski oraz balet w układzie p. Ciesielskiego. Kierownictwo muzyczne dyr. Wojciechowskiemu. Pełna pomysłu reżyserja p. Urbanowicza oraz wysoce oryginalne dekoracje p. Dołżyckiego W akcji przewijają się przez scenę znane osobistości Poznania ze świata artystycznego.

Ewa Bandrowska, primadonna Opery warszawskiej, ulubienica Poznania, wystąpi gościnnie w naszej operze tylko dwukrotnie, t. j. we czwartek, 5 marca, w operze „Traviata” oraz w sobotę, dnia 7 marca, w operze „Cyganerja”.

Przedsprzedaż biletów w Biurze Ogłoszeń „Par”, ul. 27 Grudnia 18 od godziny 10 do 17.

— Z Teatru Polskiego. W poniedziałek odegrana będzie po raz dwudziesty czwarty niezrównana w swym dowcipie i humorze satyryczna krotchwila Adama Grzymala - Siedleckiego „Pani ministrowa”. Wybornie grana przez cały zespół z pełną orkiestrą p. Zaspianką na czele, ma jeszcze zapewnione długotrwałe powodzenie.

We wtorek przepyszna komedia Adolfa Nowaczynskiego „O żonach złych i dobrych”, która cieszy się rekordem powodzeniem artystycznym i kasowym. — Huraganowe salwy śmiechu i oklasków towarzyszą każdemu dowcipowi, od których roi się poprostu cała komedia.

Pod kierunkiem reżyserkim dyr. Szczurkiewicza odbywają się codziennie próby oryginalnej i niezwyklej sztuki „Gwiazdki z nieba” L. Chlumberg, która wjeżdża na repertuar Teatru Polskiego z końcem tygodnia.

— Z Teatru Nowego. Dziś w poniedziałek ostatni raz fascynująca sztuka Vicki Baum p. t. „Ludzie w hotelu”, które wczorajsze przedstawienie odbyło się przy zupełnie wyprzedanej widowni. — „Ludzie w hotelu”, mimo wielkiego powodzenia, ustępują miejsca „Panu Lambertier” z gościnnym występem A. Węgierki.

We wtorek pierwszy występ znakomitego artysty i reżysera Al. Węgierki, który wystąpi tylko 5 razy w niezwykle interesującej sztuce L. Verneuil'a p. tyt. „Pan Lambertier”, w której ostatnio święcił niezwykle tryumfy w Warszawie „Pan Lambertier” to koncert gry aktorskiej naszego znakomitego gościa oraz świetnej artystki Teatru Nowego p. Haliny Cieszkowskiej.

W czwartek, 5 bm. o godz. 17 w sali „Dworu Huggera” (wejście od ul. Śniadeckich) odbędzie się pierwsze przedstawienie pasyjne p. t. „Syn Boży”. Nastrojonych i pełnych podniosłego uczucia religijnego 5 obrazów, opracowanych według św. Ewangelji, składają się na treść tego pięknego widowiska. Ceny biletów od 50 gr do 2 zł.

Jeszcze tylko kilka dni... dzieli nas od otwarcia teatru rewii „Dobry Wieczór” przy ulicy Fr. Ratajczaka 21 g., które nastąpi w piątek, 6 marca o godzinie 8.30 wieczorem wspaniałą rewiją p. t. „Dziś u pani Meli” składającą się z dwóch części — 18 obrazów. Specjalny prolog napisał A. M. Swinarski. Udział biorą: ulubienica Poznania Mela Grabowska, znakomity komik Michał Danecki — tenor operetki warszawskiej Kazimierz Szerszyński — znakomita wykonawczyni lekkiej piosenki Wera Wierczkówna z teatru „Dobry Wieczór” w Łodzi — Jerzy Darski z teatru „Dobry Wieczór” w Łodzi — doskonała wodewillistka Blanka Orszańska — sympatyczny piosenkarz Jerzy Sulina, oraz dobrze znany na gruncie Poznania śpiewak Prof. Zygmunt Zawrocki — były artysta opery medjołańskiej, warszawskiej i poznańskiej. Balet pod kier. baletmistrza J. Fabjana w skład którego wchodzi siostry Eugenia i Marta Popielewskie, Zygmunt Dobiecki i Marja Zerańska, oraz 12 uroczych Mela-Girla. Bilety wcześniej do nabycia w Kolekturze Loterii Państwowej J. Langer przy ul. Fredry, nar. Sew. Mielżyńskiego. Garderoba nieobowiązuje. zw 28 104

świetnego dyrygenta publiczność nasza miała sposobność podziwiać podczas festiwalu muzyki polskiej, który odbył się z okazji P. W. K. Sprzedaż biletów w składzie cygar Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. Bilety uczniowskie w ograniczonej ilości tylko w dzień koncertu. zw 28 096

Hanka Ordonówna przyjeżdża do Poznania!!!

HANKA ORDONÓWNA, najświetniejsza polska pieśniarka, ulubienica stolicy, zwana polską „Yvette Guilbert”, po niebywałych triumfach zagranicą, wraz ze swoim zespołem przybywa do Poznania i wystąpi dwukrotnie w naszym mieście, a to: w sobotę, 7-go, i w niedzielę, 8 marca b. r. o godz. 11 wieczorem w teatrze „Słońce”!

HANKA ORDONÓWNA, która niebawem już pożegna się na stałe ze sceną, gdyż wychodzi zamarą za potomka jednego z najstarszych rodów w Polsce, hr. Tyszkiewiczów, — jest tak znaną i popularną w Polsce i zagranicą, że poprostu trudno dorzucić jeszcze słów parę do tego całego mnóstwa hymnów i dytyrambów, których nie szczędzi znakomitej artystce prasa polska i zagraniczna.

HANKA ORDONÓWNA — to imię, które elektryzuje dzisiaj masy. HANKA ORDONÓWNA potrafi porwać i oczarować. W jej ustach piosenka gra wszystkimi kolorami tęczy, przenika do głębi serca i duszy, rozmarza i oszołamia, potrafi zmusić do śmiechu i łez. To jest siła i tajemnica Ordonki i to jest jej wielkim atutem w grze z publicznością. Ordonka nie może nigdy przegrać.

HANKA ORDONÓWNA wystąpi w naszym mieście tylko 2 razy w otoczeniu swego zespołu, z niezrównaną komiczką BETCHEROWA i świetnym baletem KORCZYŃSKA — ŚNIEŻYŃSKI na czele. — Akompanjament JERZY BORUŃSKI.

Ze względu na olbrzymie zainteresowanie, jakie wywołała sama zapowiedź przyjazdu Ordonki do Poznania, — uprasza się P. T. Publiczność o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach przystępnych są do nabycia w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 28 095

Występ paryskiego zespołu komnatowego Kwartetu Kréttly

Do Poznania zjeżdża świetny Kwartet Kréttly, który poraz pierwszy zaprezentuje się naszej publiczności już w piątek, dnia 6 marca, o godz. 20 w sali Domu Ewangelickiego, ul. Wjazdowa 8.

Kwartet Kréttly, w którego skład wchodzi: Robert Kréttly I-sze skrzypce, René Costard II-gie skrzypce, Roger Méthén altówka, André Navarra wiolonczela, — zdobył sobie w krótkim czasie sławę jako jeden z najlepszych francuskich zespołów kameralnych, to też występy tego zespołu cieszą się wszędzie bardzo wielkim powodzeniem i uznaniem u publiczności. — Recenzenci wszystkich pism europejskich zachwyceni są pięknym brzmieniem instrumentów, świetnego zgrania, jak i wysokiego poczucia stylu wykonywanych utworów. Ze szczególnym pietyzmem pielęgnuje Kwartet Kréttly muzykę francuską, którą jako paryżanie najlepiej odczuwają, a że w programie piątkowym znajdują się dwa kwartety francuskich kompozytorów, jak Débussego i Ravela, będziemy mieli sposobność podziwiać mistrzowskie wykonanie tych utworów. Melomani tej szlachetnej sztuki, jaką jest muzyka kameralna, będą mieli znowu, po długim czasie, sposobność przeżywać wznioste chwile na piątkowym koncercie.

Przedsprzedaż biletów w cenie 3—8 zł w składzie cygar Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. Bilety uczniowskie tylko przy kasie w dzień koncertu. zw 28 062

Teatr Wielki

DZIS — „Piękna Helena”. Wtorek, 3. 3. „Fiołek z Montmartre’u”. Środa, 4. 3. „Młyn djabełski”. Czwartek, 5. 3. „Traviata”. (Gość. występ p. Bandrowskiej).

Piątek, 6. 3. „Holender tułacz”. Sobota, 7. 3. „Cyganerja”. (Gość. występ p. Bandrowskiej).

Niedziela 8. 3. popołudniu „Siła przeznaczenia”.

Niedziela, 8. 3. wieczorem „Orłow”.

Poniedziałek, 9. 3. „Holender tułacz”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par” ul 27 Grudnia 18, od godz 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIS — „Pani ministrowa”.

Wtorek, 3. 3. „O żonach złych i dobrych”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIS — „Ludzie w hotelu” (po raz ostatni) Wtorek, 3. 3. „Pan Lambertier” (premiera). Występ Al. Węgierki.

Środa, 4. 3. „Pan Lambertier” — występ gościnnie Al. Węgierki.

Czwartek, 5. 3. „Pan Lambertier”. — Występ gościnnie A. Węgierki.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygnarowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Stronnictwo Narodowe

Wydział Robotniczy

zaprasza członków na zebranie dyskusyjne, które się odbędzie w poniedziałek, dnia 2 marca r. b. o godz. 6-tej wieczorem na sali przy ul. Św. Marcin 65, I. p. Referat wygłosi p. red. Henryk Glass z Warszawy, który będzie mówił na temat:

„Komunizm i bezrobocie”

Sprawa bardzo ciekawa i na czasie!!!

Wydział Robotniczy.

Grzegorz Fitelberg z Filharmonją Poznańską

IV koncert symfoniczny Filharmonji Poznańskiej, który odbędzie się w niedzielę, dnia 8 marca, w południe o godz. 12 w auli uniwersyteckiej, stanowić będzie nielada atrakcję. Przy pulpicie kapelmistrzowskim stanie słynny polski dyrygent Filharmonji warszawskiej Grzegorz Fitelberg, którego nazwisko głośno jest poza granicami Polski, — wielki talent tego

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

MY I FRANCJA

Z NAUKI POLSKIEJ

POLONICA WŁOSKIE

Wykłady dla kolonii polskiej w Rzymie. Rzymskie Koło Tow. im. A. Mickiewicza zabiega usilnie o skupienie naszej kolonii i organizuje dla niej, aże odczyty czwartkowe w okresie jesiennozimowym. Większą część odczytów wygłosił dr. Piszczkowski, lektor jęz. polskiego w uniwersytecie rzymskim — pozatem mówił dwukrotnie dr. Kielbiński o swej podróży przez Saharę z misją wojskową francuską ilustrując odczyty ciekawymi zdjęciami. Na najbliższe tygodnie program przewiduje odczyty p. Wyhowskiej, OO. Sekowskiego i Woronieckiego oraz konsula Rościszewskiego. (P)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Weiss w Zachęcie. Z Warszawy donoszą nam: Goście Zachęty mogą trochę odczekać po normalnych wystawach, których niski ekletyzm stał się już przysłowiowym. Nadesłał do Warszawy swoją zbiorową wystawę Wojciech Weiss z Krakowa, artysta wysokiej klasy. Jest to długi szereg świętych dzieł, stanowiących jeden z kamieni węgielnych, na których wspiera się nasz postimpresjoniizm, dzisiaj już zakademizowany, chociaż lat temu 25 był jeszcze rewolucjonizmem. Jak szybko biegną lata i „kierunki“! (pw)

MUZYKA

Ada Sari jako aktorka. Z Warszawy donoszą nam: Ostatnie występy Ady Sari: w „Cyruliku“ i „Traviacie“ były ogromnym sukcesem świetnej śpiewaczki, ale godne są wzmianki i ze względu na to, że może po raz pierwszy Sari-śpiewaczka nie zażyczyła sobie roli aktorki i pozwała tej drugiej wrócić na siebie uwagę publiczności. A to tylko publiczność i krytyka zorientowały się, iż aktorka Sari jest również godna podziwu, co u śpiewaków operowych nie zawsze się zdarza, a raczej bardzo rzadko. Dał temu wyraz sprawozdawca „Kurjera Warszawskiego“ kończąc swe entuzjastyczne uwagi o głębie i o ekspresji znakomitej artystki takimi słowami: „Rodzaj, umiejętność, ekspresyjność wokalna p. Sari posiadają właściwy odpowiednik w jej grze aktorskiej nacechowanej swobodą, bezpośredniością, kulturalnym wyrobieniem scenicznym, które dają artystce możliwość ukazania widowni jasnej konstrukcji całości, podkreślenia charakterystycznych szczegółów danej postaci operowej“. Warto było na to zwrócić uwagę. To wykonanie wszechstronnej kreacji Ady Sari stawia właśnie jej sztuki na najwyższym poziomie. (mw)

WESOŁE OPERY WE WŁOSZECH

Z Rzymu donoszą nam:
Za parę dni rozpocząć się mają w teatrze Adriano przedstawienia zespołu „Teatro dell'Opera Italiana“, który wziął sobie za cel między innymi wkręcenie i podtrzymanie tradycji włoskiej opery komedycznej, które były tak świetne a osłabły. Nie wyklucza on oper poważnych, grać będzie np. „Traviatę“ i „Rigolettę“, oraz „Boheme“, lecz głównie poświęca się rzeczom wesółym.

Znajduje się więc na programie odczytów na pierwszym miejscu „Cyrulik“ i „Kopciuszek“ Rossiniego, dalej „Matrimonio segreto“ i Cimarosa, „Napój miłosny“ i „Don Pasquale“ Donizettiego, „Serwa padrona“ Pergolesiego, „I quattro rusteghi“ i „Ciekawe kobiety“ Wolf-Ferrarięgo. Ze wznowień zupełnych, tj. z oper mało granych od wielu dziesiątków lat, wymieniamy program „La scuffiata“ Paisiella, „Tutti in maschera“ Pedrotiego, „Giannina e Bernardone“ Cimarosa, z nowych zaś oper „La via della finestra“ Zandonai, oraz „Le furie d'Arlecchino“ Luigiego, którego „Figlia del Re“ zyskała właśnie w Neapolu niemalą sukces w teatrze San Carlo.

Zespół ten nosi nazwę „teatru eksperymentalnego“. Osobna sekcja zajmie się wystawianiem dzieł zupełnie nowych, nigdzie jeszcze nie granych, a pochodzących z pod piór młodych muzyków włoskich. R. M.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Stare dwory polskie. W ostatnim zeszyty artykule pt. „Jak wyglądał dwór polski“, poświęcony zabytkom polskiego budownictwa drewnianego. Niewiele tych zabytków zachowało się do dzisiaj, choć w wiekach XVI, XVII, a nawet XVIII na jeden dwór mrowiany wypadało przeciętnie tysięcy drewnianych. Najstarszym w Wielkopolsce zachowanym zabytkiem drewnianego budownictwa szlacheckiego jest dwór w Koszutach, w powiecie średzkim, pochodzący z XVI wieku. Założony należy, że nie zachowały się zabytki starsze, bowiem, czym dalej posuwamy się wstecz, tem rodzimy styl budownictwa drewnianego jest czystszy, bogatszy, a temniklejszy wpływ na budownictwo mrowianego. Charakterystyczne cechy: spiczaste, wysokie dachy, alkowy z wieżyczkami, kryte ganki podsieniowe, wystawki zajazdowe z kolumnami — znikają, a ogólna sylwetka dworku coraz bardziej się upraszcza. Pięknym zabytkiem był dwór drewniany w Skąpem, w pow. wrzesnińskim, który, niestety, spłonął w roku 1912.

ECHA ROCZNICY LISTOPADOWEJ

Aby upamiętnić Stulecie Listopadowe w Paryżu, zorganizowano z naszej strony oficjalnie czy półoficjalnie w Pavillon Jeu de Paume wystawę pamiątek z powstania, która przeszła bez większego wrażenia. Według zgodnej opinii korespondentów paryskich do pism polskich wystawa nie była nadzwyczajna, pojawiły się głosy, że wogóle szkoda było pieniędzy na tę chybioną imprezę. Faktem jest, że zwiedzających było nie dużo, że wystawa całąm dniem świeciła pustkami. Nawet paryskie pisma ilustrowane koryzystały skąpo z możliwości reprodukcji fragmentów wystawy w ilustracjach. Niepowodzenie upatrywano głównie w fałszywym psychologicznym nastawieniu wystawy, która mogła budzić zainteresowanie jedynie u dobrych znawców historii Polski, zaś dla mas zwiedzających była niezrozumiała i zgóry stracona. Co do rocznicy samej, to pojawiły się w prasie francuskiej artykuły naogół zdawkowe, bywały nawet historycznie niezupełnie ścisłe. Nawet zainteresowanie poważnych periodyków francuskich było mało intensywne. Wyjątek oczywiście stanowią organ stowarzyszenia „Les Amis de la Pologne“, który numer listopadowy i sporą część styczniowego poświęcił pamiętnej Rocznicy. Artykuł wstępny numeru listopadowego piera St. Szpotajskiego p. t. „L'Insurrection“ daje zwięzły pogląd na historię i przebieg powstania. Polska literatura powstanowa reprezentują przekłady wyjątków z „Kordjana“, „Anhellego“, „Niedokończonego Poematu“, „Dziadów“. Ciekawy jest artykuł p. t. „Les Polonais chez nous. Są to urywki i streszczenia starej książki p. t. „Souvenirs de l'émigration polonaise“, wydanej w r. 1838. Znajdujemy tam spis emigrantów listopadowych, ich rozlokowanie po Francji, szczegóły z ich życia i organizacji nowej egzystencji, szereg ciekawych momentów z życia emigracji. (Emigrantów na literę F było aż 85). Mowa później o tem, jakiego przyjęcia doznała emigracja we Francji, jak rząd francuski, w miarę możliwości, się starał umożliwić emigrantom znośne życie.

Piękna uroczystość odbyła się, staniem „les Amis de la Pologne“, na grobach powstańców w Montmorency i ślad jej również znajdujemy w tem czasopiśmie. Dzień wyznaczono na 23 listopada. Na cmentarzu zgromadziły się licznie zaproszone stowarzyszenia francuskie z sztabami. Podczas przepięknej pogody, przy cudownie słonecznym niebie weszły delegacje z rozwinietą sztandarami i wieńcami pod groby Powstańców z r. 1830. Przy dźwiękach orkiestry wojskowej, która odegrała hymny państwowe i marsz żałobny Chopina, złożono niezliczone wieńce i mnóstwo kwiatów. Przemówienia wygłosił prezes „Amis“ p. Louis Marin oraz p. Potworowski, sekretarz ambasady polskiej w Paryżu. Przemówił też syn emigranta p. Budzyński, a jego przemówienie znajduje się w numerze listopadowym pod napisem: „Souvenirs d'un fils d'émigré“. Wiąże się z tym obchodem interesujący artykuł p. Rose Bailly, tyle zasłużonej naszej przyjacielki, która opowiada o „Grobach wygnańców“, szczególnie paryskich: na cmentarzu Montparnasse 200 grobów, na Montmartre-ze groby masowe, Chopin na Père Luchaise. Ogromna jest wymowa tych grobów, grobów Kniaziewicza, Niemcewicza, Ostrowskiego i wielu, wielu innych powstańców. Wrażenie to potęgają liczne reprodukcje fotografii tych grobów. Numer listopadowy zawierający dużo reprodukcji, z których niejedną poraz pierwszy dostały się do druku, opracowany i zestawiony jest z pietyzmem, dowodzi najlepszej woli i szczerej miłości do spraw polskich.

W numerze styczniowym reprodukcje są niewydatne i nieznanymi dotąd list Marceliny Desbordes-Valmore w sprawie Bazaru Polskiego, urządzanego w Lyonie na dochód emigrantów-powstańców z r. 1831, jak i również wiersz tej samej autorki p. t. „La Fiancée Polonaise“, wierszyk miły, jeden dowód więcej jakie zainteresowanie budziło powstanie 1830 r. we Francji. U ludzi pióra. Oba te dokumenty pochodzą ze zbioru p. A. H. de Favreuil z Lille. W tymże numerze rozpoczęty druk dłuższej pracy p. t. „Les Polonais dans l'Orne après l'insurrection de

1830“. Praca zapowiada się ciekawie i stanowić może interesujący przyczynek do historii wychodźstwa polskiego we Francji. Niemając pod ręką naszej literatury przedmiotu, trudno sprawdzić, czy dokumentów tych odnośnie do emigrantów z r. 1830 w departamencie Orne (Alençon, Argentan, Mortagne, Dompont) już gdzie nie uwzględniono, lecz i wtedy praca ta na wartości nie traci, posiadać będzie swój walor propagandowy i swe znaczenie jako praca francuska.

Prasa prowincjonalna zajęła się naogół wydatniej rocznicą listopadową niż stołeczna. Tu i tam wydobyto nawet wiekowe wspomnienia.

Na zakończenie nie zapomnijmy o jednej jeszcze wzruszającej uroczystości z okazji Stulecia Powstania — urządzonej również przez „Les Amis de la Pologne“, mianowicie o wieczorku urządzonym specjalnie dla potomków emigrantów z r. 1830/31 w Paryżu. Obchód ten odbył się dnia 22 listopada w salach Politechniki. Wśród synów emigrantów obecnych na uroczystości byli starcy 80—90-letni, z nazwisk wymieniają p. Budzyńskiego, b. rektora szkoły polskiej w Batignolles, pp. Niewęglowski, Lebel, Pilliński, Cichocki, Zaborowski i Korzeniowski. Na uroczystości złożyły się przemówienia, wspomnienia, śpiewy, deklamacje, a potem przyjęcie.

Z radością witamy każdy czyn „Les Amis de la Pologne“, zmierzający do zapoznania Francji z Polską, jej kulturą, tradycją, ze wszystkim co szlachetne i wartościowe. Trudno nie mieć uznania wdzięczności dla tych, którzy całą duszę w to wkładają.

Alfred Jesionowski.
Lubliniec, G. Śl.

POSLANNICTWO POLSKI

Wobec wzmagającej się dziś wszędzie propagandy antypolskiej, wszelkie objawy bezinteresownej przyjaźni dla naszego kraju dodają nam otuchy. Po pięknej książce pp. M. i L. Barot-Forliere: „Notre Soeur, la Pologne...“, po subtelnych studjach psychologiczno-społecznych J. P. Palewskiego: „Ce qu'il faut connaître de l'âme polonaise“, po licznych artykułach w czasopiśmiech francuskich, oświetlających zagadnienia polskie z różnych punktów widzenia, przyszła kolej na poezję. Max Fazy, z zawodu archiwista w Moulins (dep. Allier), wydał mianowicie książkę p. t. „Un visage latin tourné vers l'Asie: La mission singulière de la Pologne“ (Moulins, Impr. du Progrès, 1930). Są to trzy rapsody, opiewające historyczną misję Polski. „Szczególne posłannictwo Polski — wyjaśnia autor w przedmowie — tej przedziwnej trójcy słowiańsko-katolicko-lacińskiej, oto temat skromnego poematu, który ofiarujemy wszystkim miłośnikom żywej historii...“ A na stronie 59 czytamy:

„Nie znam ja Ciebie, Polsko, lecz w sercu mem Cię widzę
Wsluchuję się w Twą duszę, w pogodne dni wiosenne,
Kiedy już zmrok wieczorny obleka w tajemnicę,
Postacie, i dzwonnice, i cmentarze sennie...“

Autor nie sili się na efekty retorskie, nie ukuła kunsztownych rymów; pieśń płynie mu prosto z serca, opisuje, co i jak czuje historyk będący zarazem poetą. Dla nas ten hołd poetycki jest nadto dowodem, że i prowincja francuska o nas pamięta.

Dr. J. M.

Pisma nadesłane

„Sztuki piękne“ Nr. 1 (VII-go rocznika) za styczeń 1931 roku: 1) Salon listopadowy w domu Barczków. Warszawa 1930) napisał Mieczysław Skrudlik; 2) Kronika artystyczna. 34 ilustracji w tekście oraz ryczących obrazu Władysława Jarockiego: „Dziwny włóczęga“.

„Wychowawca“ Nr. 3 i 4. Treść: E. Lublinerowa: „Wady i braki charakteru dziecięcego“; — W. Szuman: „Wychowawcy a dziecko nieślubne“; — W. R.: „Urządzenie pracowni twórczej w zakładzie wychowawczym zamkniętym“; Przemówił wychowawca; — Zbiórka: „Muzyka w zakładzie wychowawczym“; — „Z życia naszej organizacji“; — J. Czempieński: „Straty do dzieci“; — H. Pozwiński: „Z życia zakładu na Kresach Wschodnich“; — Zjazd kierowników zakładów opiekuńczych wolewódtwa nowogrodzkiego — warunki pracy w zakładach wychowawczych; — Kursy dokształcające dla wychowawców

ROZWÓJ OSSOLINEUM

Ze Lwowa piszą nam:
Żywy Zakład Narodowy im. Ossolińskich wykazuje w roku 1930, jak i w latach ubiegłych stały rozwój. Rozrasta się biblioteka, coraz bardziej ożywiona działalność notuje istniejąca przy niej pracownia naukowa, rośnie również księgozbiór im. Gwalberta Pawlikowskiego, powiększają się zbiory Muzeum ks. ks. Lubomirskich.

W bibliotece Zakładu przeprowadza się katalogowanie księgozbioru. Skatalogowano dotychczas 187 tysięcy pozycji, w czym inkunabułów — 310 a druków XVI wieku — 4923. Pozostało jeszcze nieskatalogowanych około stu tysięcy tomów. Rękopisów biblioteka posiada blisko 10 tysięcy, z których zainwentaryzowano 5829, dyplomów — 1886 i przybyło w roku sprawozdawczym 15; autografów około 7500, z czego wciągnięto do katalogu 5298; map — 2357, muzykaljów — 734.

Biblioteka im. Gwalberta Pawlikowskiego liczy 22332 drukowanych tomów, 290 rękopisów, 232 dyplomy, 4270 autografów, 678 map, 3688 numizmatów i 24827 rycin.

Pracownia naukowa czynna była w roku sprawozdawczym przez 254 dni. Odwiedziło ją 20638 osób, korzystając z 40689 dzieł w 62124 tomach oraz 1620 rękopisów. Do domu wypożyczono 165 rękopisów.

Biuro wymiany wydawnictw z instytucjami naukowymi wysłało 62 instytucjom 196 dzieł w 197 tomach; otrzymało zaś prócz periodyków 616 dzieł w 791 tomach i zeszytach od 61 instytucji.

Powiększyły się znacznie zbiory Muzeum ks. ks. Lubomirskich. W roku 1930 przybyło 13 przedmiotów archeologiczno-histerycznych. Obecnie posiada ich Muzeum 3883. Gabinet numizmatyczny powiększył się o 48 numizmatów, tak że obecnie posiada 21320 sztuk. Zbiory sztuki wzrosły o 3 obrazy, jedną rzeźbę i 104 ryciny. W Muzeum znajduje się obecnie 1310 obrazów, 469 rzeźb i 28947 rycin i sztychów. Biblioteka muzealna liczy 2684 dzieła w 3019 tomach. Zwiedziło Muzeum w ciągu roku 3808 osób. Z Pracowni Naukowej Muzeum korzystało 788 osób. (lk)

Tow. Przyrodników im. Kopernika odbyło we Lwowie doroczne walne zgromadzenie. Przybyli delegaci reprezentujący wszystkie oddziały Towarzystwa. Jest tych oddziałów siedem mianowicie w Krakowie, Katowicach, Poznaniu, Bydgoszczy, Sónowcu, Warszawie i Wilnie. Centrala jest w Lwów Towarzystwo istnieje lat 56, i położony wielkie zasługi. Odczyt na walnym zgromadzeniu wygłosił prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Władysław Szafer, mówiąc o nowych i aktualnych zagadnieniach polskiego dyluwium. Odczyt zakończyło wyświetlenie filmu, przedstawiającego przebieg prac wykopaliskowych w Staruni, gdzie wydosłano na światło dzienne przedpotopowego nosorożca. Prezesem Towarzystwa został obrany ponownie prof. dr. T. Karński. (nl)

ZPol. Związku Entomologicznego. Oddział lwowski odbył zebranie miesięczne z wykładami dr. Minkiewicza n. t. „O interesującym zachowaniu się samca wardzanki“, dr. Kuntze pt. „Pokaz materjali do fauny chrząszczy stanowisk ksenotermicznych w Brandenburgii, Szwajcarii i Austrii“, inż. Karpińskiego n. t.: „Korniki Białowieży i dr. Jarosiewicza pt.: „Nowa aberracja motyla Argonius selene Schiff“.

Archelon. Świeżo ukazał się zeszyt ósmy tego czasopisma naukowego, poświęconego sprawom archiwalnym. Zeszyt zawiera wspomnienie pośmiertne znanego archiwisty lwowskiego śp. dr. Antoniego Prochaski, pióra H. Polackówny, i J. Jakubowskiego, opis rękopisów rewindykowanych z b. Biblioteki sztabu głównego w Petersburgu, sporządzony przez jednego z głównych naszych rewindykatorów Piotra Bańkowskiego, a uzupełniony cennymi wywodami naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych prof. St. Ptaszyckiego o sumaryjusz i inwentarzacj metryki litewskiej, oraz zbiorowe omówienie archiwaljów, odnoszących się do roku 1830, a przechowanych w naszych archiwach państwowych; część ostatnia zawiera dział urzędowy. Wśród rewindykowanych z Petersburga rękopisów wybita się na plan pierwszy ze względu na aktualność polskiego atlasu historycznego, opracowywanego przez Polską Akademię Umiejętności wielki 23-tomowy zbiór materiałów statystycznych, sporządzonych przez proboszczów w odpowiedzi na kwestionariusz, przesłany w r. 1784 do wszystkich parafii polskich, a wywołany zamiarem „ulożenia mapy czyli karty geograficznej“ Rzeszyrospolitej; materiały te złożono obecnie wraz z innymi w Bibliotece Narodowej w Warszawie. (f. p.)

List do redakcji

Od ks. kan. Lewińskiego, przybyłego niedawno z Rosji sowieckiej otrzymaliśmy pismo nast. z prośbą o zamieszczenie:

Szanowny Panie Redaktorze!

Dziękując za łaskawe zainteresowanie się moją osobą, najprzejmiej proszę zarazem o pomieszczenie w pańskim poczytnym piśmie sprostowania pewnych niedokładności, jakie się wkładły do wzmianek o mnie.

Przedewszystkiem zaznaczam, że, pozostając od dawna na stanowisku proboszcza i dziekana w Winnicy na Podolu, obowiązki swoje pełniłem w ciągu całego czasu od początku przewrotu do r. 1930 i byłem raz tylko połączony w r. 1922 do odpowiedzialności sądowej w związku z przeprowadzają przez władze bolszewickie rekwizycją majątku kościelnego. Skazano mnie wówczas na 300 rb. grzywny.

Aresztowany zostałem w dniu 18 stycznia 1930 r., pod zarzutem przekroczenia natury politycznej, ale na wypisach Solowieckich nie byłem wcale. Zakończyła się moja sprawa udzieleniem mi amnestji i zezwolenia na wyjazd do Polski, wobec tego nie potrzebowałem uciekać, gdyż całą drogę odbyłem legalnie. W tej samej sytuacji znalazła się również p. Marja Sagotowska, która razem ze mną powróciła do Polski.

Korzystając ze sposobności, pozwalam sobie wyrazić serdeczne podziękowanie tym wszystkim moim parafjanom i życzliwym, którzy losem moim zainteresowani, modlili się za mnie i po powrocie z całą serdecznością powitali.

Proszę inne pisma o przedrukowanie niniejszego sprostowania i pozostają z głębokim szacunkiem,

Tajny szambelan dworu papieskiego
ks. kanonik Jan Lewiński,
proboszcz i dziekan winnicki
Poznań, 27 lutego 1931 rp.

Na tle afery Oustrica

Paryż, w lutym
Komisja śledcza francuskiej Izby Deputowanych, mająca zbadać odpowiedzialność byłych i obecnych parlamentarzystów i ministrów w sprawie ostatnich skandali finansowych, a głównie w sprawie bankructwa banku i przedsiębiorstw Oustrica, obraduje niezrażenie w dalszym ciągu. Ta jej pracowitość wywołała już echo w pismach humorystycznych francuskich, które pokazują olówkiem swoich karykaturzystów, jak to akta gromadzone w lokalu komisji sięgają będąc niezadług aż do sufitu, a brody obradujących bezustannie członków komisji w ciągu lat rozłożyła się wachlarzami po podłodze.

Rzeczywiście, część członków komisji oddaje się z prawdziwą pasją swemu zaimprowizowanemu zawodowi sędziów śledczych.

Przewodniczący komisji, znany przywódca prawnicy republikańskiej, były minister Ludwik Marin, wykazał poważne kwalifikacje na pracownictwo i rygorystycznego prezidenta trybunału, który niewiadomo może, ale w sposób dla obserwatorów widoczny, sympatyzuje z prokuratorem. P. Marin ma w głowie olbrzymie tomy i foljanty akt związanych z tą sprawą i przygotowany jest do jak najbardziej drobiazgowego przesłuchania każdego z zeznających przed komisją. Ma na zawołanie każdy szczegół, każdą datę, każdy akt. Nie kieruje się sympatjami, czy antypatjami, ani osobistymi, ani partyjnymi. Pograża „oskarżonych” bez względu na to, czy mu są politycznie bliscy, czy dalecy.

Wielkim inkwizytorem tego parlamentarnego sądu jest nienależący do żadnej grupy prawicowej poseł Jerzy Mandel, była prawa ręka Jerzego Clemenceau. Chudy ten człowiek, zdaje się, że całą swoją namietność przeniósł na teren tych akt, a oczy jego, jakby czekają na ofiarę. Ostatnio wszedł na salę posiedzeń komisji były wysoki dygnitarz przy francuskiej armji na wschodzie, a potem przy prefekturze policji w Paryżu, p. Benoit. Był pewny siebie, nawet lekceważący, bo nie wiedział co go czeka i jak groźnych ma przed sobą przeciwników.

P. Mandel z uprzejmością, pełną niewinnej słodyczy, bierze się do przesłuchania. Pyta przesłuchiwanego o koleje jego kariery służbowej i o dwa jakichś panów Gurkiewiczów. Czy świadek nie zetknął się z jednym z nich w Salonikach, gdy był przy armji wschodniej, czy nie wie, jakie węzły rodzinne łączą tych dwóch panów ze sobą. P. Benoit jest zrazu pewny siebie i opryskliwy i zapytuje, na co komu mogą być potrzebne te szczegóły, nieznanie mu zresztą.

Ale krok po kroku, słowo po słowie, a wnet okazuje się, że p. Mandel wszystkie te fakty, szczegóły i skandale ma w małym palcu, że wie doskonale o tem, iż p. Benoit wyleciał z armji wschodniej za usługi wyświadczone jednemu z braci Gurkiewiczów, że natychmiast potem został świetnie płatnym funkcjonariuszem przedsiębiorstwa drugiego z nich, że za jego pośrednictwem wszedł w kontakt ze skrachowanymi przedsiębiorstwami panów Oustrica i Gualino i że z powodu przysług wyświadczonych tym panom wyleciał w tym miesiącu z wysokiego stanowiska, zajmo-

wanego w policji w Paryżu. P. Mandel wiedział zgóry o tem wszystkim, ale chodziło mu o to, aby namacalnie przekonać wszystkich o tem, że przesłuchiwany jest nie tylko korupcjonista, ale tchórzem — klamcą P. Benoit wszedł do sali z podniesioną głową. Wyszedł z niej pochylony i zlamany.

Przy pchnięciach sżytelem, zadawanych przez p. Mandela, pytania znanego posła socjalistycznego Renaudela przypominają ciosy zadawane Klonicy, a odezwanie się kierownika Ligi Praw Człowieka Guernuta mając zapach poczciwej, staroświeckiej dobroduszości. I tak jakimś kutem na cztery nogi agentowi ogłoszono zadające pytanie: „A więc pan polecał akcje, mimo to, że dobrze było panu wiadomem, że nic nie są warte?” Agent stara się nie uśmiechnąć w twarz poczciwemu idealście i odpowiada: „No tak. Co robić?”

Komisja obraduje. Akta mnożą się. Defilada przesłuchiwanym przesuwa się przez jej salę. „Temps” drukuje olbrzymie protokoły stenograficzne, z przesłuchiwanymi rozmiary ich stają się coraz bardziej obszerne, a konkluzje coraz bardziej beznadziejne. Oustrica miał wspólników w rządzie, parlamencie w dyplomacji, w całym szeregu ministrów. W obraz byłby przerażający, gdyby nie, to, że wykrywanie korupcji i bezpardonowa walka z nią jest już objawem zdrowia.

W. J.

Zmniejszone dochody Francji z turystów

Przesilenie światowe gospodarce odbiło się na ruchu obcych we Francji: w r. ub. dochody z turystów spadły z 15 do 10 miliardów fr. Przedewszystkiem zmniejszył się przyjazd do Francji Amerykanów choć wogóle do Europy wyjechało ich w r. 1930 więcej, niż w r. 1929. Stany Zjednoczone dały w r. 1930 około 200 000 turystów Anglija 450 000, Hiszpanja 560 000, Belgja, Szwajcaria, Niemcy i Europa środkowa razem około 700 000. Ogółem przyjechało do Francji w r. ub. około 2 miliony osób.

Z różnych stron Polski

Jakie rzeźby będą zdobić fronton katedry śląskiej.

Profesor Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie artysta-rzeźbiarz Ksawery Dunikowski pracuje obecnie nad ornamentyką przyszłej katedry śląskiej. W pracowni swej posiada model frontonu katedry, wysokości 7 metrów z drzewa i gipsu Stanowią go podwójne kolumny, osadzone na 30-stopniowej podstawie, dzielące środkową część fasady na 3 części, każda z oddzielnym wejściem. Szereg modeli w glinie przedstawia symbole. Ewangelistów Centralnym motywem środkowej części fasady będzie fryz, długości 40 metrów na wgłębionej ścianie nad wejściem z przepiękną kompozycją figuralną. Będzie ona przedstawiała akt erekcyjny katedry. Do tego celu wprowadza artysta około 40 figur, każda prawie 5-metrowej wysokości. Figury te będą przedstawiały portretowane postacie najwybitniejszych osobistości Kościoła, Państwa oraz działaczy śląskich, rozgrupowane po obu stronach postaci Chrystusa Pana. Uwieńczeniem całej budowli jest attyka, która daje artyście również szerokie pole do rozwinięcia całej swej pomysłowości. Po obu jej stronach są dwie kapitalne, 7-metrowej wysokości grupy: rycerstwo średniowieczne i lud śląski, a na szczycie attyki postacie świętych Cyryla i Metodego, patronów Słowiańszczyzny.

Model ten ukazuje się na wystawie prac prof. Dunikowskiego w Pałacu Sztuki w Krakowie, która odbędzie się w maju r. b. Nad realizacją projektów pracuje cały szereg młodych rzeźbiarzy utalentowanych, dla których otwarto specjalną pracownię na placu, użyczonym na ten cel przez miasto przy Alei Królewskiej. Prace te będą trwały kilka lat w miarę postępu robót budowlanych.

W ostatnich dniach zwiadał pracownię rzeźbiarskiej Katedry Biskup śląski ks. dr. Adamski wraz z kilku członkami Komitetu budowy celem bliższego zapoznania się z postępem prac artystycznych. (O.)

Samosąd chłopski nad komunizmą

Z Wilna donoszą, że we wsi Osachówka w pobliżu Iwanica pewien osobnik zaczął rozdawać wśród chłopów ulotki komunistyczne. Kilku chłopów oburzonych tą agitacją pobilo agitatora tak, że stracił przytomność, poczem wywieziono go poza obręb osady i porzucono w polu. Dopiero posterunek K. O. P. zaopiekował się nim, poczem odstawił go do więzienia.

Oszustwa b. oficera R. Świtajły

Przed sądem okręgowym w Stryju niejaki Rudolf Świtajło b. oficer zdegradowany za oszustwa w roku 1919 odpowiadał za to, że w latach 1929-30 przedstawiając się w rozmaitych miejscowościach jako oficer W. P. względnie jako dyrektor lub inspektor towarzystw asekuracyjnych wyłudził rozmaite kwoty. Dalej odpowiadał za to, że mimo, że był żonaty, zaręczył się ze Stefanją Jaremowicz ze Lwowa, od której wyłudził wartościową biżuterję i gotówkę i wbrew woli rodziców wprowadził ją do Poznania. Następnie zaręczył się z Janiną Rybczyńską, od której również wyłudził większą kwotę, a wobec jej rodziny dopuścił się gwałtu publicznego, grożąc pobiciem. Oskarżony przyznał się do faktów zarzucanych mu aktem oskarżenia tłumacząc się brakiem środków do życia. Przy uwzględnieniu amnestji Świtajło został zasądzony na jeden rok ciężkiego więzienia.

Z estrady

Audycja
symfoniczna Konserwatorjum

Z niedzielnego występu orkiestry Konserwatorjum wynika, że istniałaby możliwość urządzania periodycznych audycji symfonicznych o charakterze popularnym. Popularność tych audycji polegałaby mogła przede wszystkim na agitacji wśród młodzieży szkolnej, następnie na odpowiednio instruktoryjnym doborze programów, no i wreszcie na niskości cen. W ten sposób postawione „przysposobienie muzyczne” małoletnich cywilów mieliby mogło zasadnicze znaczenie w przygotowaniu przyszłych kadr regularnych słuchaczy muzyki symfonicznej. W niedzielę na poranku było sporo osób, nie widać jednak było młodzieży szkolnej i to właśnie naprowadziło mnie na myśl skierowania ekspansji w tę stronę.

Orkiestra naszej uczelni państwowej złożyła już kilkakrotnie dowody, że przy odpowiednim kierownictwie i roztropnej dyscyplinie może dać rezultaty godne prawdziwego uznania. Tak też było i tym razem Z prawdziwym zainteresowaniem i uwagą wysłuchaliśmy pełnej świeżości muzyki do Rosamundy Schuberta (Schubert zaczyna nabierać dla współczesnych nowych barw i zapachu), wykonanej z werwą i starannością techniczną. — Głównym punktem popisu orkiestry była jednak I. symfonia Beethovena grana z wznoszącą precyzją i starannością. To też ostatnia część miała najwięcej swobody, pewności rytmicznej i polotu. Słuchało jej się z prawdziwą satysfakcją.

Solistą audycji był p. Kamionka, grający koncert skrzypcowy Brahmsa.

P. Kamionka jest doskonałym muzykiem, posiadającym przytem duże przygotowanie techniczne. Jest rytmicznie bardzo pewnym i posiada śmiałość pociągnięcia, co w karierze solisty jest jedną z najważniejszych rzeczy.

Wyrazy uznania należą się p. Latoszewskiemu, pełnemu talentu, zapалу i inicjatywy, kierownikowi klasy orkiestrowej.

Energją swą i pracowitością doprowadził on w krótkim czasie cały zespół do konsolidacji i dobrego poziomu, co uprawnia nas do najlepszych nadziei na przyszłość.

Koncert a Cappel'a

Tego samego dnia odbył się wieczór koncert chórów okręgu II. (Poznań-wieś). Podobne wysiłki są godne uwagi i poparcia, tembardziej, że widać na prowincji dążenie do wybiecia się na wyższy poziom śpiewaczy. Narazie są to dopiero dążenia, na tle których zaledwie jednostki mogą być z punktu widzenia artystycznego brane pod uwagę.

Jeśli chodzi natomiast o społeczno-kulturalne znaczenie tej pracy (w której okręg II. może być istotnie wzorem), jest ona nieocenioną i w

przyszłości może mieć znaczenie b. wielkie. Z dziesięciu chórów biorących udział w koncercie wybiły się na czoło nast. zespoły: chór z Główniej (dyr. Ruciński), który swym poziomem i b. ładnym brzmieniem stoi wyżej od niejednego chóru z Poznania (b. sympatyczna solistka), następnie chór ze Skórzewa (dyr. Weissgarber) mniej liczny niż poprzedni, ale także dobrze brzmiący, no i wreszcie duży chór z Buku, który posiada doskonały materiał głosowy, ale nie zupełnie jeszcze wyszkolony. (Dwóch pierwszych chórów nie słyszałem, więc może się komu jeszcze co należy). Na uwagę zasługuje pozatem zespół z Swarzędza (dyr. Weychan), który pokusił się o wykonanie dwóch stylizacyjnie niełatwych pieśni (Szymanowskiego i mojej). Jeśli nie wypadły one jak należy, to przynajmniej intencje trzeba ocenić.

Reszta wykonawców dawała — według sił — mniej lub więcej udatne produkcje, których ogólną cechą był brak szlachetniejszego brzmienia.

Chórami ogólnemi dyrygował p. M. Barwicki.

St. Wiechowicz.

Rzeczpospolita mnichów na górze Athos

Zgórzą tysiąc lat istnieje w górach Athos autonomiczna republika mnichów wschodniego obrzędu. Athos jest to masyw górski o obszarze około pół tysiąca km. kw. z najwyższym szczytem Athos, stanowiący część półwyspu chałcedyjskiego. Przez setki lat znajdowała się ona we władaniu tureckim, od roku 1913 przeszła pod panowanie Grecji. Mieszka tam około 8 000 mnichów różnych narodowości, wśród których przed wojną przeważali Rosjanie, skąd płynęły głównie fundusze na utrzymanie tego kościelnego państwa. Ziemia jest we władaniu 20 największych klasztorów, z posród których wybiera się zarząd państwa, podlegający władzy głowy kościoła wschodniego, mianowicie metropolity w Konstantynopolu. Onieś kwitła tam nauka teologii, z tych czasów zachowała się cenna biblioteka, licząca 13 000 rękopisów.

W r. 1928 rząd grecki zatwierdził statut republiki, przyznając mnichom pewne wieczne czasy te same przywileje, z których korzystali za czasów tureckich. Są oni więc całkowicie wolni od płacenia podatków, wzbronione zostało tam osiedlenie się tam „nowiercom (dla muzułmanów i kobiet jest nawet dostęp wzbroniony), prawo do rządu zagwarantowano 30 wielkim klasztorom obok których jest szereg mniejszych osiedli mnichów, będących właścicielami całego terytorjum. Największym jest klasztor rosyjski Russikon, przed wojną pokrywający większość wydatków państwowych obecnie funkcje te pełni serbski klasztor Chilandariu.

Istnieje tam mała szkoła dla analfabetów, pozatem wszelka nauka jest zwalczana i wyszydzana. Kwitnąca w swoim czasie akademja bułgarskich mnichów musiała na skutek jej niechęci władzy ulec likwidacji.

J. B.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

171		do kasy komitetu wpłacono do dnia 26 2. 1931.		razem 49	
Sitek, Poznań	6	St. Musielak, Kościan	5	Ap. Wawrzyniak, Wielichowo	12
Wilkinowa	25	A. Gluck, Kościan	5	R. Zalewska, Krotoszyn	5
W. P.	5	Eska, Dobrzyca	7	J. Boroń, Krotoszyn	2
Krzyżakówna	10	Kat. Tow. Rob. Polek	7	L. Nowackiewicz, Krotoszyn	10
Molikówna	10	Młodzież	10	M. Chelminiakówna, Dzie- wierzewo za odebr. łaski i o wysłuch.	2
J. P.	4	E. Ziolkiewicz Kwilcz	4	J. Meyert, Nowe	2
Ant. Rychter	4	St. Piotrowicz, Kwilcz	2	J. Ostrowska, Nowa	3
Fr. Lechna, Dopiewo	4	St. Bostowa, Wielichowo	20	A. Bójnowska, Nowa	2
N. N., Pniewy	4	Krychowska, Pleszew	10	Fr. Ostrowski, Nowa	2
X. M. Barg, Stanisławów	4	Zw. Sod. Marj., Inteligencji	10	J. Kwiatkowska, Nowa	2
St. Bielawska, Sterdyń	4	Urząd Parafj., Bismadki	4	Wi. S. Kwilcz z prośbą o zdrowie i blog. dla całej rodziny	5
Rod. Jeterius, Katowice	4	W. Baranowski, Września z prośbą o łaskę	4	M. Kubalowa, Września z prośbą o zdrow. dla męża	10
J. Swoboda, Krośno	4	E. Prusinowska, Kraszewica	2	X. Dziek. Fierek, Września od parafjan	10
St. Dwerska, Krośno	4	J. Waberska, Pobludziska	2	K. Bydlowska, Września	5
W. Swobodowie, Krośno	4	J. Barekiewicz, Toruń	2	A. Wyke, Leżycze	2
M. Hasiłówna, Leśajak	10	Fr. Waljiński, Racot	2	Z. Sugierska, Granowo	2
Gajewski, Poznań	10	Miodowicz, Bydgoszcz	2	A. Golenbeska, Białystok	5
K. Brodowicz, Trzeń	10	Z. Zietkówna, Września, zbr. pomiędzy kolegami z prośbą o łaskę	2	Pewien z Kraszewicy z prośbą o opatrność i pomoc	10
J. Kotek, Katarzyniec	10	C. Długoczevska, Podzamcze	2	H. Lurancówna, Inowroclaw	15
X. T. Zoch, Sreń	10	Kielńska, Grodzisk	10	A. Francik, Gornicze	5
K. Str., Sreń	10	F. Solek, Lwówek	10	Fr. Paciorek, Radziszów	3
B., Sreń w pen. int.	10	Bractwo św. Barbary, Kostrzyn	10	M. Glowarey, Wloclawek w pewn. int.	5
Razem 171	8	X. Prob. Janiewicz, Leszno	10	Rolnik w Dobrzyce	100
R. Pytlówna, Będziszewo	5	St. Calujek	3	F. Pechel, Poznań	10
A. Szymańska, Lopiennio z prośbą o blog w pracy dla męża i zdrowie córki	2	A. Marcinkowska	1	W. Stachowiak, Środa	15
J. Rybicki, Poznań	2	N. N.	2	K. Długosz, Inowroclaw	20
M. Marja P., Poznań	2	X. Proboszcz	20	Nowaczy, Iłowicz z podziękowaniem za odebr. łaski z prośbą o dalszą opiekę	2
Hania i Marysia Rzykie, Poznań	10	M. Skórzyńska	5	E. Karłowska, Wolsztyn	4.50
Fr. Wegner, Strzelno z podziękowaniem za odebr. łaski z prośbą o dalszą pomoc Bożą	10	N. N.	1	X. Halar, Kościan	10
W. Szyra, Jamno	2	Razem 171	54	J. Polowczykówna, Sreń z prośb. o łaskę i w pewn. int.	2
F. Wawrowska, Pleszew	5	St. Zmyślony, Dobrzyca	50	E. Koniecka, Kepno z pods. za odebr. łaski z prośbą o dal. op. i blog	10
M. Witkowska, Pleszew	5	B. Pędziński, Mur. Gości- na z prośb. o zdrow.	2	L. Seredyńska, Regulice	5
E. Guzikowska i B. Dolata Głębów	7.50	Przem. Rojowski, Lublin	2	A. Jenik, Strzysawa	2
Z. Wiśniewska, Wawelno szlach. i gor. prośb. o blog. i opiekę nad domem naszym	20	J. Meysner, Rudki	10		
Januszewski, Broniewo	20	W. Daniel, Poznań	20		
Wi. Stark, Znin	50	A. Chudak, Leszno	1		
J. Rypicki, Zbąszyń	10	M. Stawajak, Poznań	40		
Tow. Powat. i Wojaków, Stefanowo	10	Sołectwo Dobiejezewo	2		
A. Balcer, Kaźmierów	10	M. Kacmarek	2		
St. Krawczykówna, Kościan z łaski z prośbą o zdrow.	5	J. Duszyński	0.50		
Kubacki, Kościan III	20	K. Rychwałka	0.50		
		rata	20		

Konto P. K. O. 307 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowski ego 21.

SPORT

Gry sportowe

AZS — Start. Początkowy wynik 23:22 (8:15) wobec czego sędzia zarządził dogrywkę, którą wygrał „Start” 13:15.

Hokej na lodzie

„Pogoń” — „Czarni” 0:0. Spotkanie kwalifikacyjne o wejście do rozgrywek finałowych o mistrzostwo Polski. Wynik bezbramkowy był niespodzianką i pozbawił „Pogoń” jednego z faworytów na mistrzostwa Polski możliwości wzięcia udziału w zawodach finałowych, do których z ramienia Lwowskiego OZHL wchodzi „Czarni” i „Lechia” mając lepszy stosunek bramek przy różnej ilości punktów z „Pogonią”. Do rozgrywek tamsamem zakwalifikowały się następujące drużyny, które podzielone zostały na dwie grupy: gr. A: Lechia, AZS (Wilno) i TKS Toruń; grupa B: Legja (Warszawa), Cracovia, AZS Poznań i Czarni. Program rozgrywek jest następujący: poniedziałek godz. 14.30: AZS (Wilno) — TKS; godz. 20: Cracovia — Legja (Warszawa); wtorek: godz. 14.30: TKS — Lechia; godz. 20: AZS Poznań — Legja i Cracovia — Czarni; w środe: Cracovia — AZS (Poznań), Legja Lechia i AZS (Wilno) Czarni.

Lekka atletyka

Walne zebranie oddziału lekkoatlet. K. S. „Warta”, odbyło się przy udziale około 100 członków. Po rozdaniu nagród i odznak za zdobyte punkty (Szwarc za 200, Heljasz, Sobkiewicz i Włodzimierz za 100) zdał sprawę z rocznej działalności Oddziału p. Szczy, Dyskusja, która wywiązała się następnie, świadczyła o tem, że zarówno zawodników starszych jak i młodszych losy Oddziału bardzo obchodzą. Kierownictwu udzielono absolutorium przez akklamację a wybory do nowego kierownictwa dały wynik następujący: kierownik: Szczy, zastępca: Wasiak, sekretarz: Szwarc i Różański, gospodarze: Muth i Sobkiewicz, sekcja żeńska: Niewodowska, sekcja gier sportowych: Pozsowa. (ig)

Pokaz Klumberga zorganizowany staniem Pozn. OZLA i „Ośrodek” nie wzbudził niestety większego zainteresowania choćby wśród czynnych sportowców, dla których w pierwszej linii mógł być pożytecznym. Do „pokazu” zaproszono prawie wyłącznie czołowych zawodników okręgu i przynajmniej trzeba, że mimo zupełnego braku specjalnych przygotowań ćwiczenia gimnastyczne wykonano sprawnie i pozostawiły dobre wrażenie. Tak samo „pokaz rozruszania się” przed startem do poszczególnych konkurencji, demonstrowane przez specjalistów był udany. Objął udział komendant „Ośrodek”, por. Łapiński.

W związku z omawianym „pokazem” należy podkreślić raz jeszcze fałszywą politykę PZLA w sprawie instruktorów. Choćby już sam fakt wzięcia udziału w „pokazie” tylko czołowych zawodników okręgu dowodzi zupełnego braku zainteresowania się przez Klumberga materią zawodników młodych, co już niejednokrotnie podkreślaliśmy. A w lekkiej atletyce potrzeba nam graczy od podstaw, gruntownej zaprawy najmłodszych zawodników, aby z nich wskrzesić materiał na przyszłych mistrzów. Tak jak sprawa obecnie jest przedstawiona, będzie to zawsze tylko „dojatkowanie”, pracą nastawioną na krótką metę. (ig)

Na próbie sprawności AZS w krytej hali uzyskano następujące wyniki: 45. 1) Stolarówna 6,4; 2) Świdarska, 3. Golembiewska; 300. 1) Świdarska 54,8, 2) Stolarówna, 3) Golembiewska; skok w dal z rozbiegiem: 1) Stolarówna 3,92, 2) Świdarska, 3) Golembiewska; skok w dal z m.: 1) Jasińska 2,20, 2) Świdarska, 3) Stolarówna; kula: 1) Jasińska 10,84, 2) Kochanowiczówna, 3) Biegańska; skok w wż: 1) Jasińska 1,30, 2) Świdarska 1,23, 3) Biegańska 1,28 (w rozgrywce z Radecką osiągnięta 1,32).

Łyżwiarstwo

Mistrzostwa świata w jeździe parami rozegrane w Berlinie zdobyła para weterańska Baby Rotter i Szollas 13 1/2 pkt., 2. Organista i Szalay (Węgry) 14 1/2 p., 3. Papez i Zwack (Austria) 23 1/2 p., 4. Gallard Scholz i Petter (Austria) 27 1/2 p., 5. Miss Vinson i Hill (USA) 39 p., 6. małżeństwo Hoppe (Czech) 39 p. (Tel. wł.)

W Drotteln odbyły się zawody w jeździe szybkiej z udziałem Thunberga i Blomquista, które przyniosły następujące wyniki: 500 m.: 1. Thunberg 43 s., 2. Blomquist; 1500 m.: 1. Thunberg 8:18, 2. Blomquist; 5000 m.: 1. Blomquist 8:43, 2. Thunberg; 10.000 m.: 1. Blomquist 17:54, 2. Thunberg.

Narciarstwo

Mistrzostwa w Norwegji w Holmenkollen. Bieg 17 km. zgromadził około 200 zawodników. Zwycięzył mistrz Europy Grotumsbraten w czasie 1,11:1, 2. Christian Holmquist 1,12:3, 3. Rustadstuen 1,13:05, 4. Ole Stenen 1,13:54, 5. Kolbjørn Hagen 1,15:23, 6. Vangli 1,15:48, 7. Salmudsen 1,17:01, 8. Vinjarenen 1,17:04. (Tel. wł.)

Tradycyjny maraton narciarski na dystansie 90 km. na przestrzeni od Mora Saalen, t. zw. „bieg Wazy” odbył się w niedzielę przy 10 stopniach mrozu. Zwycięzył Szwed Anders Stroom w czasie 6 godz. 37:17, 2. Hild Olsson 6 g. 37:54, 3. Kusen 6

g. 38:14. Startowało 117 zawodników. Widzów 15.000.

W konkursach skoków w Holmenkollen, który zgromadził około 70.000 widzów zwyciężył niespodziewanie Svendsrud uzyskując dwa skoki 48 i pół m., 2. Vinjarenen 40 i pół m. Faworyt Grotumsbraten zajął piąte miejsce ze skokami 44 i pół i 44 m. W skokach juniorów pierwsze miejsce zajął Wahlberg 46 i 46 m. przed Birgerem Ruud 45 i 46 m i Andersenem 45 i 46 m.

Piłka nożna

Turniej błyskawiczny K. S. „Korony” o puchar p. Kleszczyńskiego, rozegrany w niedzielę na stadionie miejskim przyniósł następujące wyniki: „Sparta” i „Jutrznia” 0:0. „Sparta” górowała nad przeciwnikiem pod bramką jednak była niezaradna, a nadto błotnisty teren utrudniał grę. Sędziował p. Musiał. — „Korona” i „Olimpia” 0:0. Gra naogół wyrównana; „Olimpia” górowała pod względem technicznym. Sędziował p. Koperski. — „Jutrznia” i „Olimpia” 1:0. „Olimpia” u której wystąpił były gracz „Legji” poznański Mikołajewski nie wykorzystała karnego. Decydująca o zwycięstwie bramka padła w ostatniej minucie. Sędziował p. Koperski. — „Korona” i „Sparta” 1:0 (1:0). Gra obustronnie słaba. „Sparta” zlekceważyła przeciwnika. Sędziował nieszczególnie p. Krysiak. — „Sparta” i „Olimpia” 2:0 (2:0). Zasluzone zwycięstwo „Sparty”, która walczyła znacznie lepiej i górowała nad przeciwnikiem zgraniem. Bramki uzyskali Graczyński i Katz. Sędziował p. Krysiak. — „Jutrznia” i „Korona” 0:0. Rezultat odpowiada przebiegowi meczu. Sędziował p. Koperski. Wskutek wyniku bezbramkowego ostatniego spotkania obie drużyny uzyskały w ogólnym zestawieniu równą ilość punktów, wobec czego los rozstrzygnął o pierwszym miejscu i zdobyciu pucharu na korzyść Jutrznii, zresztą najsłabszej drużyny turnieju. Ogólna punktacja przedstawia się następująco: 1. „Jutrznia” i „Korona” 4 p. (3, 1:0); 3. „Sparta” 3 p. (3, 2:1); 4. „Olimpia” 1 p. (3, 0:3).

Mistrzostwa śląskiego OZPN rozpoczęły się w niedzielę we wszystkich klasach, przynosząc liczne niespodzianki. Wyniki były następujące: „K. S. Chorzów” i „Orzeł” (Wielunowie) 2:1. — „Szturm” (Bielsko) i „06 Katowice” 3:2; — „Kolejowy” i „BBSV” 3:0; — „07 Siemianowice” i „Policjny K. S.” 2:2; zawody przerwano na 10 minut przed końcem z powodu bójki, która wynikła na tle rozstrzygnięcia sędziego; „Naprzód” (Lipiny) i „IFC” Katowice. Najciekawsze spotkanie rozegrane zostało jako towarzyskie gdyż sędzia uznał, że błotniste boisko nie nadaje się do walki o punkty; zwyciężył Naprzód 3:0. — W rozgrywkach A-klasy „Pogoń” (Katowice) uległa „09 Mysłowice” 1:3 a „Naprzód” zwyciężył „Dąb” 2:0. (Tel. wł.) ks.

Wyniki ze stolicy. „Legja” i „Warszawianka 3:1 (2:0). Obie drużyny a zwłaszcza „Legja” wystąpiła z rezerwami. Bramki uzyskali dla zwycięzców: Szaller, Przędziński i Cebulak. — „Polonia” i „Marymont” 3:0 (2:0). Bramki uzyskali Seichter i Malik.

„Warta” — „Ostrowia 7:3 (4:2). Zasluzone zwycięstwo odniosła „Warta”, która wystąpiła z Kniola, Banaszkiwiczem i Sroka w trójce napadu. „Ostrowia” prowadziła już 2:0, jednak goście zdołali do pauzy przechylić wynik na swoją korzyść. Po pauzie „Warta” ma przewagę i strzela dalsze trzy bramki. „Ostrowia” wystąpiła z Żurkowskim i Berensteinem, który grał bardzo słabo. Wyróżnił się u gospodarzy Żurkowski. Bramki uzyskali dla zwycięzców Sroka dwie, Radojewski, Kniola, Szerfke i Banaszkiwicz. Dla „Ostrowii” Żurkowski, w tem jedną z karnego. Sędziował p. por. Patys.

Pięściarstwo

Poznań — Warszawa 11:5. Zasluzone zwycięstwo odniosł Poznań, który wyjechał w osłabionym składzie z Ertmańskim zamiast Majchrzyckiego. Spotkanie odbyło się w sali „Colosseum” wobec 3000 widzów śledzących z dużym zainteresowaniem bardzo ciekawe walki, które stały naogół na wysokim poziomie. Wyniki techniczne były następujące: (podajemy według kolejności wag): Wolniakowski (P) i Urkiewicz (W), pierwsze starcie wyrównane, drugie i trzecie należy do Wolniakowskiego, który wygrywa zdecydowanie na punkty, powracając zdecydowanie do swej dawnej formy. Goss (W) i Stępiak (P), walka wyrównana, a orzeczenie dające zwycięstwo Gossowi krzywdzi St., gdyż raczej powinna być nierozstrzygnięta. — Forlański (P) i Anders (W), stała przewaga Forlańskiego, który wygrywa b. wysoko na punkty. — Anioła (P) i Głowacki (W) widoczną przewagę ma Anioła, dążący stale do zwarcia w którym góruje nad przeciwnikiem tak, że Głowacki jest bezsilny; wynik remisowy wywołał nawet u publiczności protesty. — Arski (P) i Reutt (W); Warszawianin walczy z temperamentem jednak chaotycznie i bezplanowo; Arski ma przewagę i wygrywa zdecydowanie na pkt. — Garbarz (W) i Ertmański (P), zwycięża zasłużenie Garbarz najlepszy zawodnik Warszawy pod względem technicznym; Ertmański daleko jest od swej dawnej formy. — Wiśniewski (P) wygrywa w. o. wobec braku przeciwnika ze strony Warszawy. — Tomaszewski (P) bije na pkt. Finna (W) górnując nad nim, choć był słabszy niż zwykle. —

Równocześnie odbyła się eliminacja w półciężkiej przed spotkaniem Polska —

Węgry pomiędzy Wiśniewskim (Warta) i Wystrachem (Gedanja). Walka była przez wszystkie trzy starcia wyrównana, przy czym Wiśniewski górował technicznie i taktycznie, a Wystrach natomiast fizycznie. Przyznanie zwycięstwa Wystrachowi jest niesłuszne i wskazane byłoby dodatkowe starcie. (Jest rzeczą zatem obojętną, kto będzie reprezentował nasze barwy w spotkaniu z Węgrami i bodaj, że wskazane byłoby nawet pozostawienie Wiśniewskiego, który przy „swojej” publiczności walczy zawsze znacznie lepiej — red).

W ringu sędziował słabo p. Sadłowski. (Tel. wł.)

Węgry — Polska. W niedzielę odbędzie się w t. zw. hali reprezentacyjnej towarzyszące spotkanie międzypaństwowe. Mecz powyższy będzie niewątpliwie gwałtowniejszym sezonu pięściarskiego. Węgry posiadają jeden z najsilniejszych zespołów w Europie i od powstania swego związku bokserkiego (1925) rozegrali 36 spotkań międzypaństwowych, z tego zwyciężyli 26 razy, 7 remis i 3 przegrane. Drużyna nasza walczyła z nimi dwa razy pierwszy w Budapeszczu ulegliśmy w stosunku 11:5, w zawodach rewanżowych w Warszawie uzyskaliśmy wynik remisowy 8:8. Od tego czasu Węgry poczynili wielkie postępy czego najlepszym dowodem dobyte na ostatnich mistrzostwach Europy w Budapeszczu w ubiegłym roku trzy tytuły. Drużyna nasza będzie musiała wydać wszystko z siebie, by wyść z tego najpoważniejszego spotkania z honorem. Przedprzedaż biletów od dziś w firmie „Camera” ul. Ratajczaka 3. Nagrody dla zwycięzców zostaną wystawione w firmie Merceli Dziennik, ul. Ratajczaka 7.

Drużynowe mistrzostwa Polski zdobył BKS (w niedzielnym sprawozdaniu omówiliśmy podaliśmy wynik spotkania Garnarka z Wójcikiem w którym zwyciężył ten ostatni), uzyskując ten tytuł w kompromitujących wręcz dla niego, a przewidywanych przez nas warunkach. To zwycięstwo BKS (jedynie bez Moczki a wzmocniony natomiast Rudzkiem, Koniecznym, Seweryniakiem i Wocką) przegrywa przed ośmiu dniami z „Wartą” 4:12, czyli że w normalnym składzie, w jakim walczył z I. K. P. uległby 0:16. Ładny „mistrz”!

„Sokol” Poznań — „Sokol” Grudziądz 11:3. Powyższe spotkanie odbyło się w niedzielę w Grudziądzu, przynosząc drużynie „Sokoła” poznańskiego zasłużone zwycięstwo. Poszczególne walki dały następujące wyniki: (od wagi papierowej): Romański (P) pokonał Korzeta (G), Tomiak (P) uległ Kozłowskiemu (G), Gola (P) zwyciężył pewnie Biesę (G), Wolny (P) w pierwszej minucie pierwszego starcia przez k. o. Wierczka (G), Pierard (P) pokonał Majewskiego (G), Miszturwicz (P) remisował w Wroczem (G) i Holasz (P) pokonał w pierwszym starciu przez k. o. Wyrzlica (G). W ringu sędziował sędzia miejscowy, publiczności zebrało się przeszło 300 osób.

Pływanie

Walne zebranie Pozn. Tow. Pływackiego odbyło się w sobotę o godz. 20 w sali restauracji Zamkowej przy licznych udziałach członków, pod przewodnictwem p. dr. Faehnera. Ze sprawozdań członków zarządu wynika, że Towarzystwo rozwija się bardzo pomyślnie, dowodem czego dorobek w postaci własnej pływalni, która stworzona — mimo ciężkich warunków materialnych i finansowych — po drugiej stronie Warty na Miasteczku, kosztem 25 tysięcy zł. dzięki poparciu szerokiego ogółu, a zwłaszcza seniorów towarzystwa. Członkowie i szerszy ogół w zrozumieniu znaczenia tego najzdrowszego sportu jakim jest pływactwo nie poskąpiła pomocy, aby pokryć resztę długu. Ze sprawozdania kapitana sportowego dowiadujemy się, że oddział żeński posiada 48, a męski — przeszło 300 członków i oba te oddziały wykazały w ostatnim roku duże postępy. W mistrzostwach okręgowych wyróżnili się Grabiec, (uzyskał największą ilość punktów w mistrzostwie klubowym zdobywając w tym roku puchar wędrowny), Kaniewski, Gromadziński, Matecki, Matysiak, Kurnatowski oraz mistrz juniorów Poniecki. Razem na konto towarzystwa zapisanych jest 9 mistrzostw okręgowych. Wśród pań wyróżniły się Stalińska Jadwiga oraz Preisówna. Na wniosek komisji rewizyjnej zebrani uchwalili ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorium. Zkożej ze względu na zasługi zebranie wybrało dotychczasowy zarząd en bloc (podaliśmy już jego skład) uzupełniając jedynie zastępcą dla kapitana sportowego, którym został p. Kurnatowski, oraz kierowniczką sportową kobiet, p. Majchrzakówną. Na radnych wybrani zostali pp.: Kandulski, Rosiński i Wtorkowski. Do komitetu mającego czuwać nad pływaniem weszli pp.: Klekotta, Czerwiński, Jasiński Cendlak i Wtorkowski. Do komisji rewizyjnej wybrano również dotychczasowy skład, a mianowicie pp.: radca Jaworski i p. Ziółkowski. Lekarzem towarzystwa został p. dr. Faehner. Na wniosek zarządu ustalono następną składki: dla młodzieży 50 gr., dla członków 1 zł. dla członków wspierających 2 zł. miesięcznie. Na zakończenie zebranie wyraziło szczerą podziękowanie za dotychczasową działalność, pracę oraz opiekę swemu zasłużonemu prezesowi p. dyr. Wiñiewiczowi.

W „pierwszym kroku pływackim” drużynowo zwyciężył „AZS” z 43 pkt. przed „Sarmatą” 34 pkt. „Makkabi” 18 pkt. oraz „Sława” 10 pkt. Osiągnięto nienadzwyczajne wyniki.

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

Z Towarzystwa Polsko-Czeskosłowackiego

W wczorajszą niedzielę zapowiedziano dla członków i sympatyków Tow. Polsko-Czeskosłowackiego ciekawy odczyt prof. dr. Goetla, który jednak z powodu choroby do Poznania przybyć nie mógł.

Mimo to — pierwszy odczyt z zapowiedzianego cyklu wykładów, odbył się przy dość licznej zgromadzonej publiczności w sali Biblioteki Uniwersyteckiej. W miejsce chorego prelegenta, wygłosił prof. Uniw. Poznańskiego p. Grabowski „o swoich wrażeniach z pobytu w Pradze”. Obszerniego lecz treściwego wykładu, opisującego barwnie życie Polonji w stołcy dzisiejszych Czech w latach wojny światowej, dalej rozwój stosunków łączących Polskę z Czechosłowacją na polu naukowym, wysłuchali zgromadzeni z wielkim zaciekawieniem czego dowodem były oklaski całej sali.

Na zakończenie przemówił prezes Tow. Polsko-Czeskosłowackiego, apelując do zebranych, aby jak najwięcej poparli dążności Towarz. zapraszając się do jego grona jako członkowie. Udział w zebraniu wzięli m. i. pp. prez. Ratajski oraz konsul Matousek.

„Od Naszego Morza”

Najnowszy numer tego ilustrowanego dwutygodnika o Morzu Polskiem i Pomorzem (nr. 4/III) jest poświęcony żegludze: obraz tytułowy pomysłu ks. Z. K., liczne ilustracje, przedstawiające statki bądź to w porcie, bądź na pełnym morzu są dostosowane do bogatej treści, poświęconej przedewszystkiem naszym statkom szkolnym „Lwów” i „Dar Pomorza”; tak wędrowiec w swych opowiadaniach oprowadza czytelników po porcie gdyńskim, pokazując i objaśniając szczegółowo nasze statki szkolne; Mariusza Żaruskiego sonety morskie „Chór Uczniów Szkoły Morskiej” — „Chór Marynarzy” — i „Żegluga” także mówią o bujnym życiu naszych marynarzy na statkach i wodach. Do tego dochodzą: generała Mariusza Żaruskiego „Znaczenie morza dla Polski”, „Monarchów polskich podróże morskie” — Rajmund Bergel „Morze polskie i Gdańsk w literaturze polskiej”. Pociężającym objawem jest, że redakcja począwszy od niniejszego numeru wprowadza bogaty dział powieściowy, uzupełniając nim dotąd zastosowany sposób opisowy, oraz „Wesoły Kącik”.

TEATRY ŚWIETLNE

Kino „Stylowe” wyświetla film religijny p. t. „Dzieje duszy” czyli „Żywot św. Teresy z Lisieux”. Piękny, nawet sceptyka zdolny wzruszyć temat, został artystycznie rozwinęty w filmie, który pod względem technicznym wykonany jest bez zarzutu. Życie Małej Świętej z Lisieux, dla której cierpienie, na wzór cierpień Chrystusa, największym było pożądanym, przedstawione jest w realistycznym, a jednak świetlistym, prawie mistyczną aureolą otoczonych obrazach. Niektóre z nich zostawiają silne, wprost niezatarte wrażenie. Wypelnione modlitwą i umartwieniem życie cichego karmelitańskiego klasztoru, sceny kuszania młodej siostrzyczki przez okropne widmo, uosabiające życie pełne zła, a wreszcie sceny w szpitalnej celi, szczególnie moment śmierci św. Tereski, kiedy przez kraty okienne niby w witrażu widzimy Jej głowę otoczoną nieziemskim blaskiem — nie pozwólą długo zapomnieć o pięknym i wzruszającym filmie.

Z zadowoleniem zapewne powita poznańska inteligencja katolicka, dla której w pierwszym rzędzie film ten jest przeznaczony, wiadomość o powtórnym wyświetlaniu go w Poznaniu i pośpieszy tłumnie na jego przedstawienie. (ver.)

Pryw. Lecznica Chirurgiczna
Dr. Parczewskiego
Poznań ul. Mickiewicza 22
nr 77 6 tel. 18-99



W niedzielę, dnia 1 marca 1931 r., o godz. 1,30 w nocy zmarł nagle mój najdroższy i najtroskliwszy mąż, nasz brat, wuj i kuzyn, ś. p.

Mieczysław Walendowski

emeryt. asesor

w 55 roku życia. Ekspozycja zwłok nastąpi w środę, dnia 4 b. m. o godzinie 10 z domu żałoby do kościoła, poczem nabożeństwo żałobne i pogrzeb.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, rodzeństwo i rodzina.

Jarocin, Przyborowo.

zw 28093



W piątek, 27 lutego 1931 zakończył swój żywot doczesny w 58 roku życia, nasz najdroższy mąż i ojciec, ś. p.

Józef Palacz

leśniczy państwowy w Rogalinie

Pogrzeb z domu żałoby odbędzie się w czwartek, 5 b. m. przed południem.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi.

zw 28094

Powózki będą oczekiwać na dworcu w Puszczykówku o godz. 8,30 rano.



W sobotę, dnia 28 lutego r. b., o godzinie 7,30 rano zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, nasza najkochaniesz i pełna poświęceń matka i babka, ś. p.

Marja z Langów Kozłowska

wdowa po ś. p. prof. Dr. Władysławie Kozłowskim
Sodalis Marianus

przeżywszy lat 75. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 4 marca r. b. o godzinie 3 z domu żałoby Rynek nr. 8 na cmentarz św. Krzyża. Msza św. w czwartek o godz. 9,30 w kościele św. Trójcy. O tem donoszą Rodzinie, Krewnym i Znajomym

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i wnuki.

nw 8091

Gniezno, Kamionka, Lubliniec, Poznań, Mościska, 28 lutego 1931 r.

Osobnych zawiadomień nie wysła się.



Dnia 1 b. m. o godz. 6,25 rano zmarł po ciężkich cierpieniach długoletni nasz urzędnik, ś. p.

Józef Andrzejewski

W Zmarłym utraciliśmy pracowitego i sumiennego pracownika, którego zachowamy na zawsze we wdzięcznej pamięci.

T. Krzyżanowski

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Poznań, dnia 2 marca 1931 r. zw 28105

Dla pp. Ogrodników!

MATY

zimowe z trzciny, mocno związane sznurem impregnowanym, wielkości 1,60 x 2,00 m poleca

GUSTAW GLAETZNER, Poznań 3
ul. Mickiewicza 36. Tel. 65-80 i 68-28.
dw 2982

KORRESPONDENT

niemieckiego, angielskiego, francuskiego, poszukuje stanowiska korespondenta-książkowego zaraz lub później. Oferty do eksp. Kurjera pod zw 28090



Oprawy książek wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

WIĘKSZA ILOŚĆ kartofli jadalnych i grochu

poszukuje Komitet niesienia pomocy dla bezrobotnych. Poznań, Nowy Rynek 13, tel. 55-88. Prosimy o oferty z podaniem jakości i ceny loco Poznań. zw 28108

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmocnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów. 1 pud. 6.— zł, 4 pud. 20.— zł. Przy zaplacie zgóry wysyłka franco. Pw 9362-7,48

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 42

Rządcę - administratora

przyjmie zarząd większego majątku od dnia 1. IV. b. r. ewentualnie później. 25-letnia praca w intensywnych wielkich majątkach. Specjalność: uprawa buraków i hodowla nasion, również łakowe gospodarstwo. Odpowiada nieruchomością wartości 50 000 zł. Solidne rekomendacje i świadectwa. Oferty: „Par”, Poznań, ul. 27 Grudnia 18, pod nr. 60,65. Pw 9556-60,65

W dniu św. Patrona mojej najdroższej żony, naszej najukochańszej matki, ś. p.

Kazimierzy Krukowej

odprawi się za spokój Jej duszy

msza św.

w kościele św. Jana de Vianney na Sołaczu w środę, dnia 4 marca o godz. 9, o czym Krewnym i Znajomym donosi
mąż z dziećmi.
Pw 9552-9,19

Dalsza niższa cen!



Najlepsza pończocha damska z angielsk. jedwabiu do prania, zamiast 7,50 zł

teraz 6 75 zł

Z najlepszych najlepsza pończocha damska jedwabna — „Złoty Bemberg” zamiast 9,50 zł

teraz 8 50 zł

Dla dogodności Szan Klientek urządziłem w magazynach moich w Poznaniu i Toruniu, podnoszenie oczek w pończochach jedwabnych za minimalną opłatą, systemem amerykańskim „Stellos”.

S. Kałamański

Pw 9569/70-9,5,6

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A. POLISH BRITISH STEAMSHIP COMPANY LTD.

Gdańsk/Gdynia — Hull
Hull — Gdańsk/Gdynia

Gdańsk/Gdynia — London
London — Gdańsk/Gdynia

Z Gdyni do Londynu i Hull w piątek.
Z Londynu w piątek. — Z Hull w sobotę.

Regularna komunikacja tygodniowa okrętami pasażersko-towarowymi, zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładownie-chłodnie dla przewozu artykułów spożywczych. np 5965

Informacyj udziela:

W GDYNI: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., ulica Portowa, Telegr. Polbrit, Telefon 1530.

W GDAŃSKU: Polska Agencja Morska S. z o. o. Tel. 24305, 24941 i 24942. Telegr. „Pam”.

W WARSZAWIE: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., ul. Sienkiewicza 14, Telegr.: Polbrit. Telef. 605-93.

Świeże śledzie!

Wielkości 5 — 6 na funt
Norweskie 2 — 3 na funt

poleca najtaniej

Przemysł Rybny Fr. Ziółkowski

Poznań-Zawady, tel. 5005.

zw 28102

Chorzy na cukrzycę!

Udzielam bezpłatnej rady, jak można pozbyć się cukrzycy i stać się znowu zdolnym do pracy. w 2017

DR. CASPARY et CO. GDAŃSK 142.

Dobrze prowadzona książkowość

to: dokładny obraz stanu przedsiębiorstwa, zabezpieczenie przed stratami, ochrona przed nadmiernymi a niesłusznymi obciążeniami podatkowymi, drogowskaz wskazujący właściwy — kierunek rozwoju —

Wszystko to w sumie zwiększenie dochodowości przedsiębiorstwa.

Dobrze prowadzona książkowość wymaga

dobrych ksiąg handlowych

które wykonuje znana z solidności swych wyrobów wytwórnia

Drukarnia Polska

Sp. Akc. w Poznaniu, Oddział Bydgoszcz ul. Marszałka Focha 10 • Tel. 352

Większe przedsiębiorstwo elektrotechniczne

w śródmieściu Poznania, dobrze zaprowadzone, ze stałą klientelą natychmiast do sprzedania. Łaskawe zgłoszenia uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 28100



Czas już jaknajwcześniej oddać

odzież wiosenna do chem. czyszczenia lub farbowania firmie

„BARWA“

wł. S. Kałamajski

Poznań: pl. Wolności 6, ul. Wielka 18. nar. W. Garbar. Marsz. Focha 49. Wierzbicice 49. Rynek Jeżycki 1 nar. ul. Kraszewskiego.

Toruń: Szeroka 21. Ostrów: Rynek 28. Leszno: Rynek 25. Mosina: ul. Farbiarska. Pw 9364/5-7.63/9

Generalne przedstawicielstwo

pierwszorzędnego przedsiębiorstwa przynoszące znaczne dochody (około zł 100 000.— rocznie) odda niemiecka firma. Osoby lub firmy, rozporządzające kapitałem w wysokości co najmniej zł. 15 000.—, zechcą kierować oferty sub: „J. W. 5398“ do Rudolf Mosse, Berlin SW. 100. Tw 1103

Drzewo rąbane

o 4 zł tańsze na mtr. ³

Koszyk rąbanego drzewa od teraz po 70 gr. Drzewo suche i zdrowe. Szczepy I kl. po 18.— zł mtr.³. Rąbane drzewo po 20.— zł za mtr.³, poleca w dom Pozn. Okręg „CARITAS“. Zamówienia przyjmuje się w Agenturach, albo w Centrali Nowy Rynek 13, tel. 55-88. zw 694/6

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów

1 SPRZEDAŻE

Futra

meskie, skórki 50 procent taniej. Hankiewicz, Wielka 9. (wchód Szewska). 69 376-7

Gramofony - płyty mechanizmy

sprzedaż po cenach najniższych F Baloń. Woźna 12. Pw 8769-5.23

Meble

wszelkiego rodzaju nowe i używane po niższych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Skład

stroju, pokoi, z powodu choroby również nadający się na inną branżę zaraz tania sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 68 644

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 11-44. Pw 8101-1.63

Parcelę

budowlaną sprzedaje korzystnie — Szender, Mosina. zdpw 69 089

Realność

przy rynku, odpowiednia na każde inne przedsiębiorstwo, stajnię i śpiżarnię sprzedam lub w dzierżawie natychmiast na dogodnych warunkach Puck Pomorz. Oferty Kurjer zdw 67 833

Radjo, płyty, gramofony bezkonkurencyjną sprzedaż „Elektrovox”. Półwiejska 90. zdpw 69 052

Sypialnie

jasno, debowo, solidnie sprzedaje wyjątkowo bardzo tania Stolarnia Kwiatowa nr. 6. zdw 68 442

Samochód

limuzyna dobrze utrzymana po remoncie tania na sprzedaż. Kurjer zdw 69 108

Futro - szopy

meskie na wysoka tegą figurę, czarne poszycie na sprzedaż. — Oferty Kurjer zdw 69 104

Majątek ziemski

300 mórg kontacja 2,70 dom mieszkalny 2-pokojowy budynki I klasy inwentarz żywy i martwy nadkompletny sprzedam za gotówkę lub za umiarkowaną kamienicę w Poznaniu pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 088

Fortepian

27 Grudnia 9. III. zdw 68 077

Gramofon

walizkowy tania sprzedam. Św. Czesława 13 mieszkanie 1. zdw 69 123

Futro

damskie nowe 150 zł. Półwiejska 37, podwórze. Wirtel. zdw 69 145

Restaurację

kolonialną dobrze prosperującą, 4 pokoje prywatne 14 lat w jednych rekach z powodu wyjazdu do Niemiec tania sprzedam Blicharski, Półwiejska 26. zdw 69 236

Sprzedam

dwie morgi ziemi pod budowę. Zgłoszenia W. Szulc Staroleka Wielka. zdw 69 234

Orzechy

włoskie prima 16,50 zł. miód kuracyjny 20 zł. pięciokilowym opakowaniu franco. Liczka wysłała S. Selzer, Załuszczyki. zdw 69 192

Składnicę

przy dworcu towarowym w pow. mięście, nadająca się na handel materiałami budowlanymi sprzedam korzystnie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 69 187

Gospodarstwo

70 mórg na Pomorzu, I klasy z obszernym domem przy mięście pow. gdzie wyższe szkoły sprzedam lub zamienię na większą dzierżawę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 177

Wózek

dziecięcy na sprzedaż. Poznańska 56, parter, prawo. zdw 69 229

Na Wielkanoc

bedziesz miał wielkie szynki, radość i wesołość w rodzinie, tuz szybko świnie prawdziwa Centralna Michałowski, nie strasz się tylko się wzbogacić. Zadać wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu. Pw 9363 8.86

Natychmiast

sprzedam gospodarstwo 54 morgowe ziemi buraczanej poblizu Poznania, wplata 8 000 złotych. Oferty uprasza Molinek, Poznań, Zwierzyniecka 10. zdw 69 259

Bez wplaty

otrzyma każdy towar za asygnowany Kredyt w firmie A. Piętrzykowski, ul. Wielka nr. 8. Pw 9551-9.7

Sprzedam

odkurzacz i maszyny do szycia „Singer”. Wielka 16, II. zdw 69 356

Maszyny

do szycia damska „Singer” okragle czołenko, nowa tania sprzedam, Wolnica 4/5, I. piętro, lewo. zdw 69 350

Kolonialkę

z mieszkaniem korzystnie wskaże Kurjer zdw 69 360

Lóżecko

białe metalowe tania sprzedam. Wielkie Garbary 12 parter. rw 13 260

Paniom

siwiącym nadaje każdy piękny naturalny tawaly kolor włosom na poczekaniu. Cena od 1-2 złotych. Wodna 15. I. lewo (przystanek tramwajowy). Także piękna siatkowa serweta artystyczna na duży okrągły stół rw 13 256

Wózek

dziecięcy Brennar sprzedam. Topolowa. 6. I. zdw 69 214

Biurka

debowe korzystnie do nabycia. Stolarnia, Woźna 13a. zdw 69 206

Drukarnia

wydawnicza, starozaprowadzona z składem materiałowym piśmiennych z powodu wyprowadzki za 50.000 zł. na sprzedaż. Oferty do skrzynki pocztowej nr. 1 Kepno. zdw 69 204

Dom składowy

w rynku, z ogrodem owocowym 3 pokoje, kuchnia, wolne, bez długu za 30.000 zł, wplata 20.000 Dom z ogrodem owocowym za 20.000, wplata 12 000 oba w Mur. Goslinie z powodu wyprowadzki zagranicę wprost od właściciela do nabycia. Oferty do skrzynki pocztowej nr. 1, Kepno. zdw 69 203

Restauracja

z pełnym wyszynkiem i butelkownią sprzedają za 8.000 zł. z porozumieniem gospodarza zaraz odstąpi Oferty Kurjer zdw 69 200

Dom

blisko Poznania w tem skład rzeczniczy zaraz na sprzedaż. Blizsze informacje Wielkie Garbary 21. skład papieru. rw 13 261

Sprzedaj reklamowa białych towarów po niemożliwie niskich cenach w firmie H. Smyczyńska, Kraszewskiego 11. iw 5625

Gramofon

szafkowy tania sprzedam. Słowackiego 48, II prawo. iw 5624

Skład

kolonialny mieszkaniem 2 pokoje kuchnia towarem, magiel przy ruchliwej ulicy Poznania sprzedam korzystnie, dzierżawa 51 zł. Kubiak, Plac Sapieżyński 3. zdw 69 363

Plaszcz

nowy beżowy 35. lakierki nowe 20. Rocławska. św. Marcina 16/17. zdw 69 367

Futro

meskie piżmowce wysoka figura. Oferty Kurjer zdw 69 333

Pianino

zagraniczne ant. dobrze utrzymane 1 200 zaraz. Oferty Kurjer zdw 69 382

Gramofon

walizkowy sprzedam. Adres Kurjer zdw 69 389

Kasę „National“

czynną na 9 kelnarów sprzedam tania bo z licytacji Czesłochowa. Bór 19, Gałkiewicza. zdw 69 401

Powóz

krity, mało używany, tania na sprzedaż. Paweł Woźniakowski, Nowy Tomysl. nw 8094

Posiadłość

w mniejszym mieście nadająca się na każde przedsiębiorstwo obszerne zabudowania, ogród, ziemi 17 mórg, sprzedam z 30.000, wplata połowa. Zgłoszenia do Kurjera nw 8092

Sprzedam

dom, 3 mieszkania, 2 morgi, blisko Poznania 7.500 zł, wplata 5.500 zł. Oferty Kurjer zdw 69 296

Jadalnię

debową, solidnie wykonaną, bardzo tania. Stolarnia Bukowska 9. zdw 69 264

Młodszy wilka

czystej rasy sprzedam. Półwiejska 31, parter, lewo. zdw 69 230

Skład cukierków

dobrze położony, Poznań z przyległym mieszkaniem sprzedam lub zamienię na mieszkanie z dopłatą. Adres Kurjer zdw 68 729

Kilimowy

dywan 3x4,30, mniejsze poleca kłania Kalksteinowej, Wierzbicice 13. zdw 69 323

Słusznie, śliczna - i tania porcelana tylko Wroniecka 24, podwórze w Hurtowni Porcelany. Tamże sprzedaje się bez wyjątku każdemu - serwisy obiadowe, kawowe, umywalki, noże, widelce, łyżki. Różne prezenty jaknajtaniej. Szkoła porcelany dla restauratorów zupełnie tania. zdw 69 304

5 KUPNA

Pianino lub fortepian kupie za gotówkę. Oferty Kurjer dw 2 741

Kupię

ławkę stolarską i narzędzia. Oferty Kurjer zdw 69 112

Kupię

rasowego psa, nadającego się do tresury na stróża lub tresowanego. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 69 091

Wózek

reżny kupię, krity lub otwarty Kurjer zdw 69 359

Kupię

folwark 300-500 mórg ziemi pszenno - buraczanej w bliskosci miasta, gdzie wyższe szkoły. Jako wplata dam większą gotówkę i kamienicę w mieście powiatowym. Oferty Kurjer zdw 69 126

Kupię

dobry wóz rzeźniczy, dwa kłocę prace do smalcu. Oferty Kurjer zdw 69 163

Bandonjum

kupie. Oferty Kurjer zdw 69 249

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Poznaniu, ul. Strusia 9 zapisana w księdze gruntowej Poznań-Lazarz, tom 24, wykaz L. 528, na imię posiadzcielki apteki owdowiałej Marji Koffer z d. Gensichen w Poznaniu, zostanie w drodze egzekucji dnia 3 marca 1931 r. o godzinie 11 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 23. Poznań, dnia 27 lutego 1931 r. Sąd Grodzki. nw 8 246

KONKURS

na opracowanie planu rozbudowy stoł. miasta Poznania, ogłoszony w dniu 9 września 1929 r., uzupełnia się tem, że termin składania prac przedłużono do 30 czerwca 1931 r. godziny 18-tej. nw 8 096

Magistrat Stoł. Miasta Poznania

LICYTACJA DOBROWOLNA

W srode, dnia 4 b. m., o godz. 12 w południe, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą w firmie „Express”, Małe Garbary 5: 15 dywanów dużych, 6 dywanów małych (pomosty), 5 kilimów, różne serwety, narzuty, materiały meblowe, dekoracyjne itp. nw 8 311 Dawid, kom. sąd. w/m. Śniadeckich 26.

LICYTACJA DOBROWOLNA

W srode, dnia 4 marca 1931 r., o godz. 9.30 przed poł. w Poznaniu przy ul. Dominikańskiej 3, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

2 pokoje jadalne debowe (nowe), 3 pokoje jadalne debowe (używane), 2 pokoje sypialne jasnodębowe, używane, 2 saloniki, 2 fotele w skórze, skrzydło wie-deńskie, 2 kasy żelazne, dywan 3½x4½, stoły i kanapy restauracyjne, bufet debowy, biurka, krzesła, szafy, stoły, obrazy i różne inne przedmioty. nw 8 312 H. Prusiński, kom. sąd. Poznań, ul. Bydgoska 2.

Wyprzedaje się

na Gieldzie Handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej, z wolnej ręki, codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem, pozostałości z licytacji, jak: zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, bransoleta złota, pierścionki i obrączki złote, 3 pary spinek do mankiet złote, papierońnice srebrne, aparat fotograficzny, 6 lornetek, 2 pudełka cyrkli, powielacz, maszyna do perforowania ceków, harmonijka, teka, koc, rowery męskie, deka turecka, 7 par skrzyplec, balabajka, sztucer, wiatrówka, 6 maszyn do pisania od 50.— zł, płaszcze męskie zimowe i letowe, futra męskie, futro damskie, 6 płaszczy damskich wiosennych, ubrania smokingowe, koszule męskie i kołnierzyki męskie, obrazy, film „Powszechna Wystawa Krajowa”, bowla kryształowa, 2 samochody „Fiat 501” i „Fiat 503” i wiele innych przedmiotów. Pw 9 558 53.985 GIEŁDA HANDLOWA — LOMBARD, Stawna 13, tel. 28-08.

6 SPRZEDAŻE

Futra

meskie, skórki 50 procent taniej. Hankiewicz, Wielka 9. (wchód Szewska). 69 376-7

Gramofony - płyty mechanizmy

sprzedaż po cenach najniższych F Baloń. Woźna 12. Pw 8769-5.23

Meble

wszelkiego rodzaju nowe i używane po niższych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Skład

stroju, pokoi, z powodu choroby również nadający się na inną branżę zaraz tania sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 68 644

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 11-44. Pw 8101-1.63

Parcelę

budowlaną sprzedaje korzystnie — Szender, Mosina. zdpw 69 089

Realność

przy rynku, odpowiednia na każde inne przedsiębiorstwo, stajnię i śpiżarnię sprzedam lub w dzierżawie natychmiast na dogodnych warunkach Puck Pomorz. Oferty Kurjer zdw 67 833

Radjo, płyty, gramofony bezkonkurencyjną sprzedaż „Elektrovox”. Półwiejska 90. zdpw 69 052

Sypialnie

jasno, debowo, solidnie sprzedaje wyjątkowo bardzo tania Stolarnia Kwiatowa nr. 6. zdw 68 442

Samochód

limuzyna dobrze utrzymana po remoncie tania na sprzedaż. Kurjer zdw 69 108

Futro - szopy

meskie na wysoka tegą figurę, czarne poszycie na sprzedaż. — Oferty Kurjer zdw 69 104

Majątek ziemski

300 mórg kontacja 2,70 dom mieszkalny 2-pokojowy budynki I klasy inwentarz żywy i martwy nadkompletny sprzedam za gotówkę lub za umiarkowaną kamienicę w Poznaniu pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 088

Fortepian

27 Grudnia 9. III. zdw 68 077

Gramofon

walizkowy tania sprzedam. Św. Czesława 13 mieszkanie 1. zdw 69 123

Futro

damskie nowe 150 zł. Półwiejska 37, podwórze. Wirtel. zdw 69 145

Restaurację

kolonialną dobrze prosperującą, 4 pokoje prywatne 14 lat w jednych rekach z powodu wyjazdu do Niemiec tania sprzedam Blicharski, Półwiejska 26. zdw 69 236

Sprzedam

dwie morgi ziemi pod budowę. Zgłoszenia W. Szulc Staroleka Wielka. zdw 69

Pokój
niekrepujący, elektryczny, wynajme. Działowska, Sw. Marcina 64, podwórze 1. zdw 68 815

2 pokoje
Zielona 3. I. prawo. zdw 69 143

Pokój
umeblowany na dwie osoby. W. Królowej Jadwigi 11. wysoki parter, lewo. zdw 69 144

Pokój
dla panów wejście z klatki wynajme. Ogrodowa 20 I. prawo. zdw 69 147

Pokój
panom, pościel pożądana. Plac Nowomiejski 10 b. I. zdw 69 148

Jeden - dwuosobowy
duży, jasny, elektryczność, osobne wejście, balkon, Wierzbicice 10, I. ptr. zdw 69 150

Pokój
dla małżeństwa. Thies, Rybaki 16. zdw 69 152

Paniomkom
Kwiatowa 9. III. zdw 69 223

Ladny
słoneczny pokój. Matejki 1. I. zdw 69 157

Ladny
pokój. Śniadeckich 30. I. zdw 69 158

Pokój
1-2 panom frontowy wynajme. Kościelna 15, I p. prawo. zdw 69 155

Pokoik
elektryczność, łazienka zaraz. Śniadeckich 9. parter lewo zdw 69 162

Pokój
wspólny. Zamkowa 5. III. Jaworska. zdw 69 167

Dwuosobowy
Niklas, Podgórna 13. zdw 69 166

Pokój
zaraz do wynajęcia. Poznańska 56. parter, prawo. zdw 69 230

Pokój
2 osobowy Kochanowskiego 1. parter, lewo. zdw 69 247

Frontowy
dwóm — jednemu panu. Wielkie Garbary 44. mieszkanie 7. zdw 69 246

Pokój
umeblowany niekrepujący Skarbowa 15. parter, lewo. zdw 69 245

Podgórna
10 a. III. prawo. ca kowitem lub częściowem utrzymaniem. zdw 69 245

Pokój
wynajme. Patr. Jackowskiego 13. mieszkanie 2. zdw 69 240

Pokój
elegancki, światło elektryczne, łazienka, utrzymaniem lub bez. — Woźna 13 a. parter wysoki, lewo. zdw 69 239

Próżny
pokój dla bezdzietnego małżeństwa Dabrowski 16. parter, prawo. zdw 69 238

Pokój
Półwiejska 33. II. lewo. zdw 69 253

Pokój
mniejszy elektryczność ewentl. utrzymaniem. Przemysłowa 27 a. mieszkanie 14. zdw 69 121

Pokój
umeblowany oddam. Działuńskich 10. wysoki parter, lewo. zdw 69 252

Śródmieście
dwuosobowy. Wrocławska 8. II. prawo. zdw 69 355

Balkonowy
słoneczny, elegancki pokój, słoneczny, elektryczność, inteligentem zaraz wynajme. Poczta 31 a. III. ptr. prawo. zdw 69 354

Pokój
frontowy wynajme. Łakowa 79. I. prawo. zdw 69 353

Klatki
schodowej zaraz. Matejki 40. IV. zdw 69 305

Frontowy
duży pokój Rzeczypospolitej 8. Mendlewsk. zdw 69 361

Elegancki
dwojłóżkowy. Wielka 15. mieszkanie 12. zdw 69 354

Pokoik
niekrepujący. Grobla 6. Janowski. zdw 69 355

Wolny
Jednej — dwóm osobom. Szewska 20. III. lewo. zdw 69 357

Skromny
27 Grudnia 9. III. zdw 69 361

Centrum
pokój 2-3 paniomkom Kantaka 5. ogród. II. lewo. zdw 69 307

Komfortowy
pokój. Nowacka Piekary 16. zdw 69 371

Pokój
panu wynajme. Gremlica. Poznańska 8/10. IV. zdw 69 369

Pokój
2 osoby. Maleckiego 5 dom bez-
27, lewo. Szafranska. zdw 69 378

Pana
na wspólny. Wędziński, Wierzbicice 43. zdw 69 380

Jednosobowy
zaraz. Wrocławska 33 34. III. Małecka. zdw 69 379

Pokój
jednosobowy, niekrepujący zaraz. Kanakowa 7. II. prawo. zdw 69 387

Pokój
dobrze umeblowany, elektr. łazienka, ogrzew. Polna 14. parter do wynajęcia. zdw 69 314

Półwiejska
5. III prawo solidnemu panu. zdw 69 321

Pokój
dla 1 lub 2 panów również na biuro wynajme. Kantaka 5. I p. lewo. zdw 69 390

Pokój
niekrepujący soli nej osobie Skryta 8. III lewo. zdw 69 393

Pokój
elegancki. Cieszkowskiego 8. III prawo. zdw 69 397

Panience
wspólny pokój utrzymaniem. Krasińskiego 8c. willa. zdw 69 405

Pokój
lepszy niekrepujący. Wielkie Garbary 18. wejście Woźnej II. prawo. zdw 69 237

Pokój
do wynajęcia. Rzeczypospolitej o dom ogrodowy I prawo. zdw 69 306

Pokoik
uczający się panience wynajme. Matejki 38. IV lewo. zdw 69 302

Pokój
wspólny panience. Młyńska 4. IV lewo. front. zdw 69 301

Pokój
niekrepujący. Wielkie Garbary 40 IV prawo. zdw 69 300

Elegancki
pokój umeblowany bardzo miły, osobne wejście. Zgłoszenia Podgórna 4. cukiernia. zdw 69 298

Małżeństwo
zaraz. Krymlewicka. Kreta 5. zdw 69 318

Ladny
pokój zaraz wynajme. — Kraszewskiego 11. III. lewo. zdw 69 248

Małżeństwa
bezdzielnemu przejściowy pokój. Szwajcarska 14. mieszkanie 6. zdw 69 271

Pokój
Wierzbicice 37. parter, lewo. zdw 69 263

Pokój
kuchnie oddstaple. — Zgłoszenia Strumykowa 19. podwórze I. ptr. zdw 69 262

Pana
na wspólny pokój. Szewska 12. mieszkanie 9. zdw 69 273

Pokój
przechodni dla jednej osoby lub bezdzietnego małżeństwa. Kozia 23. I. zdw 69 291

Sympatyczny
pokoik panu. Adres Kurjer zdw 69 290

Pokój
umeblowany Półwiejska 6. I. lewo zdw 69 289

Pokoik
tanie Grunwaldzka 11. mieszkanie 6. zdw 69 284

Panom
wspólny. Za Grobla 2. podw. parter, prawo. zdw 69 309

Na wspólny
pokój pana od zaraz. Półwiejska 20 parter, prawo. zdw 64 043

Pokój
inteligentnej osobie wynajme od zaraz. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 68 313

Pokój
biały, słoneczny z klatki schodowej. Wolnica 7. II. prawo. zdw 69 326

Elegancki
słoneczny, utrzymaniem bez. — Jackowskiego 21. III. lewo. zdw 69 340

Pokój
Kręta 6. wysoki parter, prawo. zdw 69 339

Pokój
ładnie umeblowany lepszym panom wynajme zaraz. Pyka Górna Wilda 45. I. zdw 69 338

Pokój
umeblowany wynajme małżeństwu lub paniomkom Szamarzewskiego 30. III. lewo. zdw 69 336

Frontowy
słoneczny, elektryczność zaraz. Kochanowskiego 1. II. lewo. zdw 69 242

Pokój
elektr. 2 osoby z. z. Półwiejska 53 a. III prawo. zdw 69 174

Dwuosobowy
skromny pokój młodszym solidnym panom. Pościel pożądana. Świątokrzyżski 3. III prawo. zdw 67 944

Pokój
dwóm osobom. Muth. Graniczna 11. zdw 69 218

Pokój
studentce, urzędniczo cena przystępna. Adres Kurjer zdw 69 213

Próżny
lub częściowo umiłowany pokój ewentl. dla małżeństwa. Kanakowa 4 III. zdw 69 210

Sympatyczny
pokój, elektryczność. Plac Nowomiejski 5. 3 wejście. II lewo. zdw 69 208

Pokój
do wynajęcia. Półwiejska 40. III ptr. prawo. zdw 69 207

Pokój
umeblowany wygodny, słoneczny, czysty. Mickiewicza 29. parter lewo. zdw 69 205

Pokój
umeblowany, utrzymanie, światło elektryczne. Sw. Marcina 66. mieszkanie 10. zdw 69 202

Pokój
niekrepujący swobodny wynajme panu lub pani. Jankowski. Kreta 23. zdw 69 199

Pokój
panu wynajme. Długa 4. parter, lewo. zdw 68 926

Podgórna
12 b. III. słoneczny, dobrze umeblowany utrzymaniem — bez panu. zdw 68 718

10 OSOBISTE

Górna Wilda 84
Panience z parterowego okienka, która odebrała w niedzielę karateczkę; proszą student o wyznaczenie spotkania Kurjer zdw 69 312

Pani St. W.
Obydwa listy zdw 66 361 były spóźnione Oczekiwałem w sobotę w Teatrze Nowym nadaremnie. Proszę wyznaczyć spotkanie, sobotę wieczór, niedzielę zdw 69 323

62 456
Czy list odebrały proszę odpowiedź i naznaczenie spotkania. Kurjer zdw 69 343

21 ZGUBY

Uwaga
Znalazca zagubionych planów projektu spółki drenarskiej w Skrzębowie uprasza się zwrócić je urzędowo gminnemu w Skrzębowie, powiat odolanowski, za wynagrodzeniem. zdw 69 189

Zgubiłem
dwie dolarówki 38 350 i 38 351 III. seria Uczciwy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem Hotel National, cv Marcina 30. zdpw 69 083

Fryzjerka
poleca się w dom. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 69 295

Rozwózki
wszelkich towarów od p. hurtowników szybko, rzetelnie załatwiam samochodem (reklamówka) telefon 2590. zdw 69 266

9
miesięczne dziewcze oddam za własne. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 278

Właściciele domów
za tanie pieniądze dobrego specjalistę malarza na klatki schodowe poleca z przekonania telefon 1205 zdw 69 305

Modes de Paris
Sw. Marcina 34. II poleca na wiosnę płaszcze komplety, suknie; wykonanie pierwszorzędnym, w najkrótszym czasie. zdw 69 171

Salon
mód sukien, kompletów, płaszczy, kostjumów pracownia pierwszych modeli. Jankowska Kreta 23. zdw 69 193

23 OŻENKI

Wdowa
bezdzielną poszukuje męża w starszym wieku. Oferty Kurjer zdw 69 225

Asystent U. P.
Dr. phil. udzieli korepetycji w pokój Ofery Kurjer zdw 69 103

Konwersacji
francuskiej szuka inteligent. — Oferty Kurjer zdw 69 181

Kursy stenografii
pisania na maszynach. Kanta-
ka 1. II p.p. zdw 65 677/8

R. de Brugière
lektor U. P. udziela lekcji języka francuskiego. Ul. Matejki 59. II. piętro zdw 67 501

Szkoła Tańców
Średzińskiego, Strzelecka 2. zdw 67 644

25 MUZYKA

Czarliński
nauczyciel muzyki — (fortepian, skrzypce). Kwiatowa 11. parter. zdw 69 123

Poszukuje
skrzypka (saks klarn) 2-3 Kuczyński, Wielkie Garbary 41. zdw 69 398

Tanio
lekcje fortepianu szybko sztuce-
ki Adres Kurjer zdw 69 343

26 ROZRYWKA

Kino „Corso“
Bandyta Don Josey i Pat i Patachon. zdw 69 233

Kino „Harja“
ulica Focha 23, Ksiądz Konstanty. zdw 69 373

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenę drobnych.

Młynarz
lat 23, trzeźwy sumienny ob-
sznany z wszelkimi maszynami
poszukuje posady Zgłoszenia Kur-
jer zdw 69 034

W aptece
poszukuje posady magistra far-
macji półtoraroczna praktyka,
pierwszorzędne referencje znaj-
omość niemieckiego. Oferty Kur-
jer zdw 66 168

Młody
biurowy poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdw 68 661

Posługaczka
dobrze polecana umiejąca sprzą-
tać szuka posady na po połud-
niu. Oferty Kurjer zdw 68 576

Bardzo
biegła stenotypistka polsko - nie-
miecka długoletnia praktyka bio-
rowa, poszukuje posady od 1-go
maja 31 r. Łaskawe oferty Kur-
jer zdw 68 632

Kasjerka
młoda szuka posady może stary
kaucje 500 z. Oferty do Kurjera
zw 5 611

Technik
budowlany ukończona szkoła Bu-
downictwa Poznaniu kilkoletnia
praktyka poszukuje posady. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 67 269

Pracznia
szuka prania lub poslug. Oferty
Kurjer zdw 69 111

Uczeń
ogrodniczy szuka posady. Oferty
Kurjer zdw 69 107

Pracznia
szuka prania Oferty Kurjer
zdw 69 106

Poszukuje
posady jako mamka zaraz naj-
chętniej do dworu. Adres wskaze
Kurjer zdw 69 103

Pomocnik
piekarski znający także cukierni-
ctwo, poszukuje posady zaraz
lub od 15. 3. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera zdw 69 100

Dzielnia
ekspedientka przyjmie posade w
jakimkolwiek składzie utrzy-
maniem. Łaskawe oferty Kurjer
zdw 69 099

Stolarz
dzielnia na prace meblowe. bu-
dowlane i polerowane poszukuje
pracy. Zgłoszenia Kurjer
zdw 69 095

Książkowa
kasjerka pisze na maszynie zmia-
ni posade. Oferty Kurjer
zdw 69 086

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 69 080

Poszukuje
przedpołudniowej poslugi 1. lub
15 marca. Oferty Kurjer
zdw 69 118

Starsza
dziewczyna szuka posady zaraz
do wszelkich prac z gotowaniem.
Oferty Kurjer zdw 69 124

Pracznia
czysta poszukuje prania Oferty
Kurjer zdw 69 132

Dziewczyna
do dzieci i wszelkich prac domo-
wych we wsi z bardzo dobrmi
świadectwami poszukuje pracy
zaraz lub 15 marca Zgłoszenia
do Kurjera zdw 69 120

51000

nakładu posiada tygodnik

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.

OGŁOSZENIA

przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdują w nim najodpowiedniejszy organ. Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu
Św. Marcina 70.

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego szuka bezdzietne małżeństwo cena od 30-40. — Oferty Kurjer zdw 69 096

Szukam
pokoju w śródm. ściu z osobnym wejściem. Oferty Kurjer zdw 69 127

Panienska
szuka taniego pokoju poblizu pl. Wolności. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 165

Urzędniczka
solidna szuka czystego, dobrze umeblowanego pokoju z elektrycznością, łazienką w inteligentnym domu. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer zdw 69 272

Próżne
dwa pokoje utrzymaniem kuchni młode inteligentne małżeństwo 1 kwietnia. Kurjer zdw 69 285

Pokoju
niekrepującego, elektryczność — biurkiem, blisko Rynku Łazarzkiego poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 331

Poszukuje
pokoju niekrepującego od 15. — Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 69 358

Pokoju
dobrze umeblowanego, niekrepującego z elektr., w centrum od 15 marca poszukuje. Oferty z ceną zdw 69 313

13 LOKALE

Lokal
w Poznaniu 250 mtr. najlepsze położenie oddam na kawiarnię lub inne przedsiębiorstwo. Udział właściciela nie wykluczony. Zgłoszenia „Par“ Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 8, 54 Pw 9321-8, 54

Lokale
wydzierżawie ubikacje na pracownię ca 80 kw. oraz garaże i mniejsze ubikacje. Bittner Auto Garaże. Dąbrowskiego 79. zdw 69 159

14 DZIERŻAWY

Restaurację
i skład kolonialny wydzierżawie, położone w dużej wsi kościelnej. Komunikacja, stacja kolejowa i autobusowa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 186

Przedsiębiorstwo
na prowincji, które dr. — dobre utrzymanie wydzierżawie. Do przejęcia potrzeba 12000 zł. Nadawali się najlepiej dla kupców, lub oficerów emerytów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 69 190

Zgubiono
indeks 1235 na ulicy Pocztowej. Zwrót za wynagrodzeniem. 3-go Maja 6. III piętro, lewo. zdw 69 385

Książeczke
wojskowa Marjan Mikołajewski, unieważniam zdw 69 374

Zgubiono
28 2. zgubiono w tramwaju 50. znaczki ubezpieczeniowe Upraszam się o zwrot Jankowiak Prądzyskiego 55. zdw 69 346

22 ROZMAITE

Gluchota
uleczalna. Wynalazca Eufonia z-
demonstrowany specjalistom us-
wa przytępił słuch, szum, ciek-
wienie uszu. Liczne podziękowa-
nia. Zadajcie bezpłatnie, poucza-
jącej broszury. Adres: Eufonia,
Liszki, k/Krakowa. zdw 69 105-4

Losy
5 kl. Loterii Państwowej
nadeszły. Są do zamiany i naby-
cia. Losy Loterii: Końskiej w
Gnieźnie po 1 złoty nadeszły
Kto nadeszła 1/10 85 odbierze 11
losów franko w dom A Kedziora
najstarsze kolektura w Pozna-
niu. Sierpa 56 nar Nowej
zdw 66 251

Obiady
na masle tańsze. Nowy Rynek
14/15. parter, lewo. zdw 69 791

Przerabiam
naprawiam garsonki swetry, pu-
lowery itp. „Trico“ Szymań-
skiego 10. III. Pw 9102-1, 48

**Pończochy, skarpetki
najkorzystniej**
kupicie Poczta 11. parter.
zdw 68 788

Zegarki
damskie, męskie, naprawia szyb-
ko, tanio i dobrze Gwarancja
zapewniona. L. Groszek, Strze-
lecka 10. zdw 69 655

Mereżkuje
na poczekaniu. Dąbrowskiego 46.
II. lewo. Jeżyce. jw 5 570

Dziewczynkę
urodna, paromiesieczna oddam do
porządnej, bezdzietnej rodziny na
własną. Zgłoszenia piśmie do
Kurjera Poznańskiego zdw 69 190

Chłopca
za własne oddam. Oferty Kurjer
Poznański zdw 69 357

Chiromantka
przyjemna, przepowiada przysz-
łość, teraźniejszość przeszłość,
dobrze wroży z rak kart Rom.
Szymańskiego 8. podwórze, par-
ter lewo, przy Placu Świętokrzy-
żskim. zdw 69 352

Nauczycielka
stała, panna lat 23 przystojna
szatynka wysokiego wzrostu, do-
brze zbudowana, gospodarna, z
dobrej rodziny poszukuje męża.
Panowie na poważnych stanowi-
skach (profesorowie) zechcą zło-
żyć szczerze oferty z fotografią
która się zwraca do Kurjera
zdw 69 125

Panna
lat 26 religijna milego uspo-
sobienia, parcowita oszczędna wy-
dzie chętnie zamaż do miasta lub
na wieś Panowie tylko serio
myślący racza swe oferty skiero-
wać do Kurjera zdw 69 133. —
Wdowcy niewykluczeni

Dwaj
kawalerowie kupiec żelazniak i a-
gronom, lat 26 i 28, na stanowi-
skach poszukują żon. Panie serio
myślące, inteligentne, z pewnym
majątkiem w wieku 19-24 złoża
oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 69 183

Kawaler
na posiadzie w majątku, przystoj-
ny, pragnie poznać — celu matry-
monialnym panne do lat 26, posia-
dająca gotówkę lub gospodarstwo
wiejskie. Panie, którym nie zależy
na majątku, lecz dobrej osobie,
złoża swe oferty do Kurjera
zdw 69 179

Wdowa
z dzieckiem i mieszkaniem po-
szukuje męża. Oferty Kurjer
zdw 69 226

Ogrodnik
lat 27, szuka panny do lat 26 w
celu ożenku; z prowincji niewy-
kluczone. Oferty Kurjer
zdw 69 169

24 NAUKA

Angielskich
lekcji (akcent Londyński) posu-
kuje dwóch inteligentów. Oferty
Kurjer zdw 69 129

**Mikołajczaka
szkoła tańców**
Poczta 20. Kurs dnia początku-
jących rozpoczynam 3 marca —
godzina 20 Pw 9320-8, 56

Kursy
stenografii polskiej niemieckiej
pisania na maszynach, księgo-
wości rozpoczynam 2 marca. Ty-
ran-Zaworska, Strzelecka 32.
zdw 66 305/6

Niemieckiego
konwersacji, gramatyki, kores-
pondencji. Francuskiego Prze-
mysłowa 27 a mieszkanie 14.
zdw 69 120

Kursy kroju
Plac Świętokrzyżski 3
przyjmuje nowe uczennice Kie-
rowalniczką Karimira Kasubowska
zdw 69 141

26 ROZRYWKA

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenę drobnych.

Młynarz
lat 23, trzeźwy sumienny ob-
sznany z wszelkimi maszynami
poszukuje posady Zgłoszenia Kur-
jer zdw 69 034

W aptece
poszukuje posady magistra far-
macji półtoraroczna praktyka,
pierwszorzędne referencje znaj-
omość niemieckiego. Oferty Kur-
jer zdw 66 168

Młody
biurowy poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdw 68 661

Posługaczka
dobrze polecana umiejąca sprzą-
tać szuka posady na po połud-
niu. Oferty Kurjer zdw 68 576

Bardzo
biegła stenotypistka polsko - nie-
miecka długoletnia praktyka bio-
rowa, poszukuje posady od 1-go
maja 31 r. Łaskawe oferty Kur-
jer zdw 68 632

Kasjerka
młoda szuka posady może stary
kaucje 500 z. Oferty do Kurjera
zw 5 611

Technik
budowlany ukończona szkoła Bu-
downictwa Poznaniu kilkoletnia
praktyka poszukuje posady. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 67 269

Pracznia
szuka prania lub poslug. Oferty
Kurjer zdw 69 111

Uczeń
ogrodniczy szuka posady. Oferty
Kurjer zdw 69 107

Pracznia
szuka prania Oferty Kurjer
zdw 69 106

Poszukuje
posady jako mamka zaraz naj-
chętniej do dworu. Adres wskaze
Kurjer zdw 69 103

Pomocnik
piekarski znający także cukierni-
ctwo, poszukuje posady zaraz
lub od 15. 3. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera zdw 69 100

Dzielnia
ekspedientka przyjmie posade w
jakimkolwiek składzie utrzy-
maniem. Łaskawe oferty Kurjer
zdw 69 099

Stolarz
dzielnia na prace meblowe. bu-
dowlane i polerowane poszukuje
pracy. Zgłoszenia Kurjer
zdw 69 095

Książkowa
kasjerka pisze na maszynie zmia-
ni posade. Oferty Kurjer
zdw 69 086

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 69 080

Poszukuje
przedpołudniowej poslugi 1. lub
15 marca. Oferty Kurjer
zdw 69 118

Starsza
dziewczyna szuka posady zaraz
do wszelkich prac z gotowaniem.
Oferty Kurjer zdw 69 124

Pracznia
czysta poszukuje prania Oferty
Kurjer zdw 69 132

Dziewczyna
do dzieci i wszelkich prac domo-
wych we wsi z bardzo dobrmi
świadectwami poszukuje pracy
zaraz lub 15 marca Zgłoszenia
do Kurjera zdw 69 120

Która dobra mleczarnia może mi dostarczyć stale 6-10 beczek masła tygodniowo.
Kasa natychmiast po otrzymaniu towaru według notowań berlińskich.

PAWEŁ ROZSYPOŁ, Mikołów, Rynek nr. 15.
Skład towarów kolonialnych, telefon 33.

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z praniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 69 140

Stolarz - kolodziej
lat 28, poszukuje posady najchętniej w majątku, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 69 149

Marszantka
w dobrym świadectwem poszukuje posady od 15. 3. lub później. Oferty Kurjer zdw 69 222

Dziewczyna
wiejska ucziwa poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 69 221

Buifetowa
3 letnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 154

Pracznica
uczciwa, szuka praia. Oferty Kurjer zdw 69 158

Sierota
młoda, ucziwa, pracowita szuka posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 69 161

Młodszy
służący poszukuje jakiegokolwiek posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 69 196

Chłopak
kredensowy prawnie zmienić posadę od 15. 3. dla lepszego wykształcenia się pod służącym, obecnie w posiadzie 3 lata, lat 18. Oferty Kurjer zdw 69 195

Dentystyczny
technik młody, precyzyjnie pracujący, różnymi najnowszymi sposobami, operatywa techniczna, w zaawansowanym leczeniu poszukuje posady. Warunki skromne. Roman Barański, Krosno, Małopolska zdw 69 191

Kucharka
do lat 26, z dobrymi świadectwami poszukuje posady samotnego, prywatnie lub w kasynie oficerskim. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 69 180

Kowal - ślusarz
obeznany z prowadzeniem lokomoty, narzędzi i maszyn rolniczych i ich naprawie, po wojskowości, i dobrymi świadectwami, szuka miejsca zaraz lub później. Zgł. do Kurjera Poznańskiego zdw 69 178

Szofer - monter
15 lat praktyki zmiany posadę od 1 kwietnia lub później. Obecnie 3 lata na niewypowiedzianej posadzie. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 69 176

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady 15 marca lub 1 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 69 228

Gospodyni
samodzielną poszukuje posady 1. kwietnia na probostwo lub majątek. Oferty Kurjer zdw 69 227

Młoda
dziewczyna do wszystkiego gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 256

Dziewczyna
z praniem, cokolwiek gotowaniem poszukuje posady zaraz. - Zgłoszenia Kurjer zdw 69 251

Sierota
wiejska ucziwa poszukuje posady do wszystkiego do starszych państwa. Oferty Kurjer zdw 69 347

Dziewczyna
poszukuje pracy od 1. 4. 31. ostatecznej posadzie była 20 miesięcy, cokolwiek z gotowaniem do 2 osób. Oferty Kurjer jw 5626

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Wyspa zatopionych serc”.
- Aurora: Tarzan wśród małp.
- Casino: „Igraszki Kobiet”.
- Colosseum: „Zamaskowane twarze”.
- Corso: „Bandyta Don Josey” i „Pat i Patachon”.
- Edison: „Warta nocna”.
- Harfa: „Książd Konstanty”.
- Kapitol: „Żywot, cuda i męka Chrystusa”.
- Metropolis: „Indyjski Grobowiec”.
- Orzeł: „Z wiatrem w zawody” i „Autem po szczęście”.
- Odeon: Przedślubny grzech.
- Renaissance: „Cuda w Górach Massabielskich”.
- Słońce: „Skąd niema powrotu”.
- Stylowe: „Dzieje duszy”.
- Tęcza: „Hrabia Monte Cristo”.
- Wilsona: „Zegnaj Mascotte”.

Przedpłata na marzec 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 4.70, z odnośnym przelewem pocztowym 5.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładach, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

W wydaniach wielkością i uroczyściwościach poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony dane uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3297, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. - P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Stenotypistka
polsko niemiecka, obznajmiona wszystkim pracami biurowymi poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 331

Wiejska
dziewczyna poszukuje posady od 15. 3. do wszystkiego z małym gotowaniem bez prania. Oferty Kurjer zdw 69 329

Panna
z ukończoną szkołą handlową, s dobrymi świadectwami, poszukuje posady jako początkująca biurowa lub do dworu za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 69 341

Dziewczyna
szuka posługi z praniem zaraz. Kurjer Poznański zdw 69 349

Były
urzędnik sądowy przyjmie posadę w biurze adwokata lub w firmie w dziale prawniczym w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 69 285

Pracznica
pierzę dobrze, czysto. Oferty Kurjer zdw 69 219

Poszukuje
posługi, dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 216

Poszukuje
posługi rzetelną, pracowitą. Dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 215

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 69 212

Kucharka
do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer zdw 69 211

Krawcowa
pierwszorzędna poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 201

Szukam
prania. Oferty Kurjer zdw 69 059

Krawcowa
poleca się w dom Andrzejewskiego, Bukowska 9. zdw 69 042

Posady
z gotowaniem do wszystkiego szukam u lepszych państwa od 1-go marca. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 041

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 967

Buifetowa
z dobrymi świadectwami i znajomością zimnej kuchni poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 046

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 69 061

Korespondentka stenotypistka
polsko-niemiecka z znajomością księgowości amerykańskiej, dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 994

Zbożowiec
z 14-letnią praktyką w Rolnictwie na stanowiskach kierowniczych, wszechstronnie obeznany w swej branży poszukuje stanowiska. Oferty Kurjer zdw 67 066

1 000
złoty srebro za rzymanie posady magazyniera, woźnego, portjera, dozórca placowego, inkasenta, pomocnika andlowego żony, przystojny mężczyzna. Po ważne oferty Kurjer zdw 68 944

Administrator
korespondent z księzką szuka posady, złoży kilkotsięczną kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 68 406

Wakuje
posada biurowa - ekspedjentki w Gnieźnie Oferty sil miejscowych do Poznania Skrzynka pocztowa 132 zdw 69 109

Potrzebna
inteligentna sumienna osoba z ładnym charakterem pisma, 100 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 69 101

Zdolnych
i dobrze się prezentujących akwizytorów poszukuje Agencja O. Krepu Poznańskiego Biura Technicznego „Wynalazków Wacława Chodęckiego w Poznaniu, Sienkiewicza 3, m. 2. zdw 68 921

Dziewczyna
młodsza, ucziwa lubiąca dzieci, znajomość gotowania, dobre świadectwa. Wrocławska 19, Karkus, zdw 59 146

Służąca
do wszystkiego potrzebna Kręta 5, skład zdw 69 151

Młodsza
dziewczyna zaraz. Mikołajewski, Bukowska 21. zdw 69 153

„Nowość”
Dla rozpowszechnienia artykułu dziennego potrzebny poszukujemy Pań i Panów. Zarobek dziennie 10-20 złotych, św. Marcina 14, III., front. zdw 69 235

Służąca
do wszystkiego z praniem bez spania, dobrze poleciona potrzebna. St. Rynek 85, III. zdw 69 164

Mechanika
na wykończenie aparatów optycznych dobrego fachowca poszukuje. Zgłoszenia z odpisem świadectw Kurjer zdw 69 184

Dziewczynkę
do 2 lat dobiego pochodzenia przyjmie zamężna małżeństwo na własne. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 182

Młodsza siła
pisząca na maszynie „Orzeł” i umiejąca stenografować potrzebna do pomocy na ca 2 miesiące. Zgłoszenia z podaniem próśmsji uprasza się kierować pod adresem Kasy majątności Uchorowo, powiat Oborniki. zdw 69 181

Dziewczycia biegłego
do wykończalni obuwia, stancerni, szwalni poszukuje Fabryka obuwia, Wrocławska 15. zdw 69 244

Dziewczyna
do restauracji z praniem może się zgłosić. Adres Podgórna 10. zdw 69 255

Potrzebna
posługaczka, Mostowa 16, III., lewo. zdw 69 254

Czeladnik
stolarski, samodzielny specjalista na trumny może się zaraz zgłosić. Zakład ogroźebowy Walenty Koliński, Jezuitka 12, rw 13 253

Buifetowa
z obsługą gości potrzebna zaraz. Restauracja. Plac Sapieżyński 6 rw 13 259

10-15 złotych
dziennie zarobi inteligentna osoba przy sprzedaży chem techn. artykułu. Wzór wysyłamy po przekazaniu na P. K. O. 200 428 jednego złotego lub w znaczkach pocztowych „Galena”. T. z. o. p. Trzemeszno. Pw 9555-8.109

Służąca
samodzielną z gotowaniem i tylko z dobrymi świadectwami może się zgłosić. Ul. Wielka 14 II., ptr., lewo. Pw 9553-9.20

Farmaceuty
na 2 lub 3 tygodniowe zastępstwo w aptece poszukuje natychmiast. Spieszne zgłoszenia: Skarbowca 3, III., lewo, od 4-6 po południu. zdw 69 388

Humor zagraniczny



— Mamusiu — wczoraj tatuś mówił, że niema drugiej takiej jak ty kobiety na świecie.
— Naprawdę? tak powiedział?
— Tak, i dodał, że to całe szczęście!
(London Opinion). S. F.

KINO RENAISSANCE, ul. Kantaka 8/9.
Dziś przepiękny film religijny p.t.
CUDA W GÓRACH MASSABIELSKICH
(Lourdes cudowne miasto), prawdziwa historia w 10 aktach.
Początek przedstaw. o godz. 4.30 — 6 — 7.30 i 9-tej.
Pw 9367/8-9.1/2

Dzielną krawcowa
szuka pracy poza domem. Oferty Kurjer zdw 69 424

Bona
z prowincji, kilkuletnia praktyka język polski, niemiecki, z zamiłowaniem do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 69 303

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, z dobrymi świadectwami poszukuje posady 15. 3. Oferty Kurjer zdw 69 297

Panienka
szuka posady do szycia. Oferty do Kurjera zdw 69 294

Poszukuje
posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 69 319

Młoda
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 69 250

Pracznica
czysta sumienna poszukuje prania. Adres Kurjer zdw 69 270

Poszukuje
posady jako parkietówka. Oferty Kurjer zdw 69 267

Pielęgniarka
młoda, zdrowa szuka posady do niemowlęcia lub chorej osoby zaraz lub 15 marca. Oferty Kurjer zdw 69 265. Miejsowość obojętna.

Panienka
młoda inteligentna z ładnym charakterem pisma, dobrą matematyką, znającą wszelkie prace biurowe poszukuje posady. - Zgłoszenia Kurjer zdw 69 261

Dziewczyna
poszukuje posługi. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 69 292

Dziewczyna
chętna pracować do lekkich prac domowych lub do dzieci poszukuje posady zaraz lub 15 marca. - Oferty Kurjer zdw 69 288

Panienka
znająca język niemiecki z życiem do dzieci (miejscowość obojętna) poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 69 279

Posługaczka
poszukuje posługi od zaraz. - Oferty Kurjer zdw 69 322

Krawcowa
na pierwszorzędna garderobe damska i dziecięca szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 69 334

Dziewczyna
starsza, ucziwa z gotowaniem do wszelkiej pracy poszukuje posady od 15. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer zdw 69 336

Kucharka
dzielną szuka posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 69 220

Propagandzistki
z praktyką poszukują posady. Zgł. Kurjer zdw 69 620

Służąca
do wszystkich prac szuka posady. Oferty Kurjer zdw 68 639

Na wieś!
Książkowa z kilkuletnią praktyką, również w majątku, znająca wszelką pracę biurową i język niemiecki, przyjmie posadę na wsi od 1. 4. lub później. Dobre świadectwa, poważne referencje. Oferty Kurjer zdw 68 640

1 500 — 2 000 zł.
dam za uzyskanie stałej posady biurowej. Pism. zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 68 933

Ekspedjentka
branża obojętna, samodzielna, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 68 957

Sierota
uczciwa szuka posady do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 68 800

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego więcej jak 4 osoby, najchętniej na Łaz. rzu lub Wildzie zaraz. Oferty Kurjer zdw 68 830

Syn
uczciwych rodziców, lat 16 pragnie się wyuczyć jako litograf lub zecer. Oferty do Kurjera zdw 68 809

Dziewczyna
pracowita, czysta i ucziwa, poszukuje pracy do wszelkiej prac domowych. Oferty Kurjer zdw 65 741

Panienka
inteligentna z prowincji szuka zaraz posady do dzieci jako wychowawczyni, pomoc w lekcjach. - Oferty Kurjer zdw 69 648

Inteligentna
panienka, znająca szycie i robotki przyjmie posadę do dzieci. Zgłoszenia Kurjer jw 5616

Posady
elewa gospodarczego szukam dla mego syna, absolwenta 2 letniego kursu Szkoły Rolniczej od 1 kwietnia wstępnie później. Oferty uprasza Andrzej Wegner przodownik Policji Państwowej Siemaków n/W. Pw 9345-8.79

Ogrodnik
kawaler dobi fachowiec wszechstronnie obeznany poszukuje pomocniczą lub samodzielną posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 69 006

Bielizniarka
szyje męska bielizna. Seipert, Górna Wilda 53, III. zdw 68 698

Mleczarz - serowar
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 69 24

Kursistka
w zawodzie fryzjerskim poszukuje posady na dalsze praktykowanie za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 69 644

Techniczka dentystyczna
biegła w zlocie, kazuiku i pracy operatywnej, siła młodsza, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 68 937

Poszukuje
posady do szycia. Oferty Kurjer zdw 68 987

Stenotypistka
polsko niemiecka, stenografka poszukuje posady. - Zgłoszenia Kurjer zdw 66 696

Pianista
poszukuje posady. Adres wskaże Kurjer zdw 68 064

Książkowa - żurnalistka
z kilkunastoletnią praktyką biegła korespondentka polsko-niemiecka, poszukuje samodzielną posady od 1. 3. rb. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 97 702

28 WOLNE MIEJSCA

Dyplomowana
krawcowa złotym medalem przyjmie uczennice na 1/2 roku oraz udziela kursy kroju i szycia. - Wróblewski, Małajk 52. zdw 69 097-8

Kierownik
dzielną fachowiec z kaucją potrzebną do samodzielnego prowadzenia nowej kawiarni. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego II pod nr. 8.55 Pw 9322-8.55

Introligatora
starszego, sumiennego do prac samodzielnych, możliwie obeznanego z pracami drukarskimi poszukuje zaraz poważna Instytucja w Poznaniu do swej introligatorni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 68 518

Kucharka
znająca dobre gotowanie, pieczenie ciast, zaprawy, potrzebna od 1 marca, pensja zł. 70.- Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 68 936

Gospodyni kuchmistrzini
z zamił. do drobiu i dobrymi zaprawami potrzebna od 1. 4. Poniżej: Tarchalina, p. Bojanowo Pozn. zdw 68 002